

RP 37/2025 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om biodrivmedel, flytande bibränslen och biomassabränslen samt till lag om upphävande av 7 § 7 mom. i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om biodrivmedel, flytande bibränslen och biomassabränslen ändras och att bestämmelsen om kommissionens databas i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport upphävs.

Syftet med propositionen är att i den nationella lagstiftningen göra de ändringar som föranleds av bestämmelserna om hållbarhetskriterier i Europaparlamentets och rådets uppdaterade direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor.

Enligt propositionen ska det dessutom vara möjligt att genom ett nationellt system visa att också förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung överensstämmer med kraven.

Lagarna avses träda i kraft senast den 21 maj 2025.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll.....	6
2.1 Ändringsdirektivet om förnybar energi (RED III-direktivet).....	6
2.2 Delegerade akter om förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.....	11
2.3 Utnyttjande av det nationella systemet vid påvisandet av hållbarheten	14
3 Nuläge och bedömning av nuläget	15
4 Förslagen och deras konsekvenser	17
4.1 De viktigaste förslagen	17
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	17
5 Alternativa handlingsvägar.....	20
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	20
5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater	21
6 Remissvar	22
7 Specialmotivering.....	25
7.1 Lagen om ändring av lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen.....	25
7.2 Lagen om upphävande av 7 § 7 mom. i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport.....	38
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	39
9 Ikraftträdande	40
10 Verkställighet och uppföljning	41
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	41
11.1 Allmänt	41
11.2 Ansvar för miljön.....	41
11.3 Egendomsskyddet och näringsfriheten	42
11.4 Överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter	43
LAGFÖRSLAG.....	45
1. Lag om ändring av lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen.....	45
2. Lag om upphävande av 7 § 7 mom. i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport.....	54
BILAGOR	56
PARALLELLTEXT	56
1. Lag om ändring av lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen.....	56
FÖRORDNINGSGRUND.....	73
Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen	73

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Beredningen av propositionen har föranletts av en EU-rättsakt som förutsätter nationellt genomförande. Syftet med propositionen är att nationellt genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652, nedan *RED III-direktivet* eller *ändringsdirektivet*. Det är fråga om ett direktiv om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, nedan *RED II-direktivet*. Medlemsstaterna ska senast den 21 maj 2025 sätta i kraft den lagstiftning som RED III-direktivet förutsätter.

1.2 Beredning

Beredningen av EU-rättsakten

Europeiska kommissionen antog den 14 juli 2021 som en del av det mer omfattande så kallade 55-procentspaketet sitt förslag till ändring av RED II-direktivet (Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652 ([COM\(2021\) 557 final](#)). Syftet med förslaget var att uppdatera RED II-direktivet så att Europeiska unionen kan nå det mål för minskade växthusgasutsläpp som unionen har fastställt i den europeiska gröna given (European Green Deal). Som metoder föreslogs särskilt med tanke på hållbarhetskriterierna att det övergripande målet för förnybar energi ska höjas från 32 procent till 40 procent, att anläggningar i mindre storleksklasser ska visa att de uppfyller hållbarhetskriterierna, att hållbarhetskriterierna skärps i fråga om i synnerhet skogsbiomassa och kravet på minskning av växthusgasutsläpp, samt att kaskadanvändningen av trä övervakas närmare.

Statsrådets U-skrivelse om förslaget till direktiv ([U 59/2021 rd](#)) lämnades till riksdagen den 7 oktober 2021. I skrivelsen ansåg statsrådet att det är viktigt att förnybar energi främjas och understödde att det av kommissionen föreslagna målet för förnybar energi höjs. Statsrådet kan godkänna skyldigheten att tillämpa kaskadprincipen om de metoder för att begränsa stödsystemen som anges i förslaget är tillräckliga som bevis för att skyldigheten fullgjorts. Statsrådet konstaterade att trots att kaskadanvändningen av trä som princip är viktig, är kaskadprincipen i samband med förnybar energi inte exakt fastställd och kan i praktiken leda till en onödig begränsning och extra reglering av användningen av skogsbiomassa. Därutöver konstaterade statsrådet att medlemsstatsspecifika och regionala skillnader i samband med tillämpningen av kaskadprincipen ska uppmärksammas. Statsrådet förhöll sig kritiskt till delegering av befogenheter till kommissionen vad gäller kaskadprincipen för användningen av skogsbiomassa.

Statsrådet kan godkänna att för anläggningar som använder fasta biomassabränslen sänks gränsen för total värmekapacitet från 20 megawatt till 5 megawatt. Statsrådet noterade emellertid att den administrativa belastningen kan öka avsevärt för mindre anläggningar. Statsrådet ansåg att det i förslaget är positivt att avsikten är att ett förenklat kontrollförfarande

föreskrivs för mindre anläggningar för att minska den administrativa belastningen. Det gränsvärde som har föreslagits för produktionsanläggningar för biometan och som grundar sig på produktionens flödes hastighet medför enligt statsrådets uppfattning att kraven som gäller projekt för fordonsgas förtydligas.

Statsrådet förhöll sig kritiskt till att också anläggningar som redan är i drift omfattas av hållbarhetskriteriet som berör minskningen av växthusgasutsläpp.

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([2022/C 152/21](#)) om förslaget godkändes den 8 december 2021. Europeiska regionkommitténs yttrande ([2022/C 301/16](#)) godkändes den 28 april 2022.

Europeiska kommissionen lämnade den 18 maj 2022 ett meddelande om den så kallade REPowerEU-planen ([COM\(2022\) 230 final](#)), vars syfte är att så snart som möjligt fasa ut beroendet av import av fossila bränslen från Ryssland samt att påskynda övergången till ren energi. I samband med planen överlämnades det ett förslag till lagstiftning ([COM\(2022\) 222 final](#)) om ändring av RED II-direktivet och förslaget gällde i huvudsak höjning av målet för förnybar energi samt påskyndande och förenkling av tillståndsförfarandena.

Statsrådets kompletterande U-skrivelse [UJ 14/2022 rd](#) (endast på finska) lämnades till riksdagen den 10 juni 2022. I den kompletterande U-skrivelsen kompletterades och preciserades de tidigare ståndpunkterna. Statsrådet förhöll sig reserverat till förslaget om medlemsstaternas skyldighet att anmäla alla avvikelser som gäller tillämpningen av kaskadprincipen. Statsrådet ansåg att förslaget är delvis inexact, särskilt i fråga om i vilken omfattning anmälningsskyldigheten ska tillämpas, och att det därmed är utmanande att genomföra förslaget. Enligt statsrådet kan anmälningsskyldigheten gälla stödsystem till den del man i dem avviker från kaskadprincipen. Statsrådet ansåg vidare att man bör undvika att gagnvirke styrs till förbränning. Som ett komplement till den ursprungliga ståndpunkten om kaskadprincipen bör utöver de faktiska restprodukterna och det faktiska avfallet från skogsindustrin också andra restprodukter som uppkommer i samband med skogsbruk samt till exempel användningen av skogsflis från klenträdd som avlägsnats i samband med skogsvårdsarbeten fortfarande betraktas som förnybar energi.

I fråga om hållbarhetskriterierna ansåg statsrådet att det kan godkänna den föreslagna ändringen att den granskning av förbjudna områden som gäller skogsbiomassa har inkluderats i den riskbaserade bedömningsmodellen. Statsrådet ansåg att ändringen minskar den administrativa belastningen, men att ändringen kan försämra miljöintegriteten i förhållande till kommissionens förslag.

Rådet antog sin ståndpunkt inför förhandlingarna den 27 juli 2022. Det ansvariga utskottet vid Europaparlamentet var utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE) till vilket utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet (ENVI), utskottet för regional utveckling (REGI), utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling (AGRI) samt utskottet för utveckling (DEVE) lämnade sina yttranden. ITRE offentliggjorde sitt betänkande om förslagen till direktiv ([A9-0208/2002](#)) den 18 juli 2022. Europaparlamentet utfärdade den 12 september 2023 en lagstiftningsresolution om förslaget ([TA/2023/0303](#)). Rådet och parlamentet nådde en överenskommelse om RED III-direktivet den 30 mars 2023.

Vid förhandlingarna eftersträvade Finland i fråga om hållbarhetskriterierna att den riskbaserade modellen ska bevaras, att de uppräknade metoderna för hur kravet som gäller markens beskaffenhet och biologisk mångfald vad gäller skogsbiomassa kan uppfyllas ska utgöra exempel och att kravet på minskning av växthusgasutsläpp inte retroaktivt ska gälla

anläggningar som redan är i drift, om det bedöms att ändringen har oproportionerliga konsekvenser för de befintliga anläggningarnas verksamhet.

RED III-direktivet antogs den 18 oktober 2023. Direktivet offentliggjordes i EU:s officiella tidning den 31 oktober 2023 och trädde i kraft den 20 november 2023. Medlemsstaterna ska senast den 21 maj 2025 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet.

Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med miljöministeriet, jord- och skogsbruksministeriet och Energimyndigheten.

Beredningsunderlaget till propositionen finns tillgängliga i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskod [TEM029:00/2023](#).

Arbets- och näringsministeriet tillsatte den 31 oktober 2023 en arbetsgrupp för att utreda de ändringar i nationell lagstiftning som hållbarhetskriterierna enligt RED III-direktivet förutsätter. Medlemmar i arbetsgruppen var arbets- och näringsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet och miljöministeriet samt permanenta experter Energimyndigheten, Bioenergi rf, Finsk Energiindustri rf, Skogsindustrin rf, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry och Finlands naturskyddsförbund rf.

Arbetsgruppen hörde experter vid sina möten. Tyngdpunkten i arbetsgruppens arbete låg på bedömningen av kriterierna för skogsbiomassa, eftersom de största ändringarna i direktivet gäller dem. Arbetsgruppens rapport offentliggjordes den 28 oktober 2024. Enligt arbetsgruppens bedömning uppfyller Finland de nya hållbarhetskrav på landnivå som anges i direktivet. Arbetsgruppen rekommenderade dock flera åtgärder för att säkerställa att kriterierna på landsnivå uppfylls. Arbetsgruppens rapport finns i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskod TEM105:00/2023. Vid beredningen av regeringens proposition har arbetsgruppens förslag beaktats.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

2.1 Ändringsdirektivet om förnybar energi (RED III-direktivet)

Allmänt

Genom RED II-direktivet (EU) 2018/2001 upprättas en gemensam ram inom EU för främjande av energi från förnybara energikällor. Direktivet anger ett bindande unionsmål för den totala andelen energi från förnybara energikällor av unionens slutliga energianvändning (brutto) 2030. Direktivet innehåller också bestämmelser om ekonomiskt stöd till el från förnybara energikällor, om egenanvändning av sådan el och användning av energi från förnybara energikällor inom värme- och kylsektorn och transportsektorn, om regionalt samarbete mellan medlemsstater och mellan medlemsstater och tredjeländer, om ursprungsgarantier, om administrativa förfaranden och om information och utbildning. I direktivet fastställs dessutom hållbarhetskriterier och kriterier för minskning av växthusgasutsläppen för biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen.

I RED III-direktivet har EU:s allmänna skyldighet vad gäller förnybar energi fastställts till 42,5 procent 2030. Enligt RED III-direktivet ska medlemsstaterna dock gemensamt sträva efter att andelen förnybar energi är 45 procent 2030. Finlands nationella mål har i den nationella energi- och klimatplanen fastställts till 62 procent 2030.

Ett nytt element i direktivet är också principen om kaskadanvändning av biomassa. Begränsningen gäller i synnerhet nationella stödsystem som främjar förbränning av virke som kan bearbetas ytterligare. I Finland finns det inga stödsystem av detta slag som främjar användningen av trädbränslen.

Definitioner

I RED III-direktivet infördes några nya definitioner med tanke på bioenergi. I direktivet togs det in en definition av skogsplantage som till denna del avser planterad skog enligt definitionen i artikel 2.11 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115. Med skogsplantage avses planterad skog som brukas intensivt och som vid plantering och mogen skog uppfyller samtliga följande kriterier: en eller två arter, samma åldersklass och regelbundna avstånd; den omfattar plantager med kort omloppstid för trä, fiber och energi, men inte skog som planterats som skydd eller för återställande av ekosystem samt inte heller skog som anlagts genom plantering eller sådd och som vid mogen skog liknar eller kommer att likna naturligt förryngrad skog.

Termen *naturskog* som tidigare användes i det svenska direktivet har dessutom i ändringsdirektivet ersatts med termen *urskog* (på engelska *primary forest*) och termen *gammal skog* har som en ny term (på engelska *old growth forest*) inkluderats i de så kallade förbjudna områden från vilka biomassa inte får tas.

Tillämpningsområdet för hållbarhetskriterierna

RED III-direktivet utvidgar tillämpningsområdet för hållbarhetskriterierna särskilt i fråga om anläggningar som använder skogsbiomassa. I fortsättningen ska biomassabränslen uppfylla hållbarhetskriterierna enligt direktivet, om bränslena när det gäller fasta biomassabränslen används i anläggningar som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 7,5 megawatt. Tillämpningsområdet utvidgas således så att det gäller anläggningar med en effekt på mellan 7,5 och 20 megawatt. Dessutom fastställs det i direktivet ett hållbarhetskriterium när det gäller anläggningar som producerar gasformiga biomassabränslen, med följande genomsnittliga flöde av biometan: i) över 200 m³ metanekvivalenter/h, mätt vid standardförhållanden för temperatur och tryck närmare bestämt 0 °C och ett atmosfärtryck på 1 bar, eller ii) om biogasen består av en blandning av metan och annan icke-brännbar gas, när det gäller flödet av biometan: det tröskelvärde som anges i led i, i proportion till den volymetriska andelen metan i blandningen. Det är i princip fråga om framställning av biogas (biometan) som används för transport och för vilken det tidigare inte hade fastställts någon tröskel för tillämpningen av hållbarhetskriterierna.

Medlemsstaterna får fortsättningsvis besluta om tillämpningen av hållbarhetskriterier på anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt eller ett flöde av biometan som är lägre än vad som beskrivs ovan. Medlemsstaterna får dessutom fortsatt fastställa ytterligare hållbarhetskriterier för biomassabränslen.

RED III-direktivet möjliggör att förenklade nationella kontrollsystem tas i bruk för anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 7,5–20 megawatt. De förenklade kontrollförfarandena beskrivs inte närmare i direktivet.

Hållbarhetskriterier som gäller agrobiomassa

Det gjordes små ändringar i hållbarhetskriterierna som gäller agrobiomassa. I de förbjudna områden som gäller biologisk mångfald gjordes den ovan beskrivna termändringen i den svenska översättningen av direktivet och i de förbjudna områdena inkluderades två nya typer av områden: gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns, och hedmark.

Ändringarna innebär i praktiken att hållbar agrobiomassa inte får tas från arealer som i januari 2008 eller därefter har klassificerats som till exempel hedmark eller gammal skog.

Hållbarhetskriterier som gäller biomassa från skogsbruk

När det gäller påvisande av hållbarheten hos biomassa från skogsbruk används ännu den riskbaserade modellen i RED III-direktivet. En verksamhetsutövare kan alltså fortfarande visa att hållbarhetskriterierna uppfylls på landnivå, om staten inom skördeområdet har gällande nationella lagar eller lagar på lägre nivå än nationell nivå och det finns övervaknings- och kontrollsystem som säkerställer biomassornas hållbarhet. Största delen av kriterierna enligt den riskbaserade modellen ändrades inte, men i synnerhet kriterierna för naturskydd och skörd (led *iii* och *iv*) uppdaterades. Samtidigt togs det i den riskbaserade modellen in två nya tilläggs-kriterier (led *vi* och *vii*).

I den förteckning över skyddsobjekt som finns i det uppdaterade led *iii* togs det in gräsmarker och hedmarker. Dessutom preciserades kriteriet genom att det konstateras att arealer som utsetts för naturskyddsändamål skyddas i syfte att bevara den biologiska mångfalden och förhindra förstörelse av livsmiljöer.

Led *iv* i den riskbaserade modellen har kompletterats med nya led. Led *iv* gäller bevarande av biologisk mångfald och markens beskaffenhet samt förhindrande av eventuell negativ påverkan på dem. I led *iv* konstateras att det vid skörden ska tas hänsyn till att markens beskaffenhet och biologisk mångfald ska bevaras i enlighet med principerna för hållbart skogsbruk, i syfte att förhindra negativ påverkan, på ett sätt som undviker skörd av stubbar och rötter, försämring av urskog, och av gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns, eller omvandling av den till skogsplantage samt skörd på känslig mark, och att skörden är förenlig med tröskelvärdena för stora kalavverkningar enligt definitionen i det land där skogen finns och med lokalt och ekologiskt lämpliga bevarandetröskelvärden för extraktion av död ved och att skörden är i överensstämmelse med krav på användning av avverkningssystem som minimerar negativ påverkan på markens beskaffenhet, inbegripet packning, och på biologisk mångfald och livsmiljöer.

Enligt det nya led *vi* ska det säkerställas att skogar där skogsbiomassan skördas inte härrör från mark som har den status som avses i punkt 3 a, b, d och e, punkt 4 a och punkt 5, på samma villkor för fastställande av markens status som anges i dessa punkter. I punkterna 3 a, b, d och e i artikel 29, vilka nämns ovan, hänvisas till urskog och gammal skog, skog med stor biologisk mångfald samt gräsmarker och hedmarker. I punkt 4 a hänvisas det till våtmarker. I punkt 5 hänvisas det till torvmarker.

Enligt det nya ledet *vii* ska anläggningar som producerar biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen från skogsbiomassa inför de granskningar som ska göras enligt artikel 30.3 utfärda en försäkran, understödd av interna processer på företagsnivå, om att skogsbiomassan inte har tagits från sådan mark som avses i led *vi*.

Den riskbaserade modellen består av två nivåer, det vill säga om uppgifter på landnivå inte finns att tillgå, kan motsvarande uppgifter verifieras på nivån för virkets ursprungsområde. I kriterierna som gäller nivån för ursprungsområdet gjordes nästan samma ändringar som i kriterierna som gäller landnivå. Ändringarna i led *iii* och *iv* är jämförbara med de ändringar som har gjorts i motsvarande kriterier som gäller landnivå och som beskrivs närmare ovan. Den mest betydande ändringen i kriterierna som gäller nivån för ursprungsområdet gällde dock förbjudna områden. Om de nya kriterierna enligt led *vi* och *vii* inte kan påvisas på landnivå, ska verksamhetsutövaren för varje parti visa att biomassan inte kommer från förbjudna områden.

LULUCF-kriterier

Artikel 29.7 i direktivet innehåller de krav som ska uppfyllas när det gäller markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF). Kraven ska uppfyllas antingen på landnivå eller på nivån för ursprungsområdet. I de egentliga LULUCF-kriterierna gjordes det små textändringar. Ändringarna påverkar inte den innehållsmässiga tolkningen av artikeln.

Till artikel 29 i direktivet fogades också två nya punkter, 7a och 7b, som gäller medlemsstaternas användning av skogsbiomassa på en mer allmän nivå. Enligt den nya 7a punkten ska produktion av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen från inhemsk skogsbiomassa vara förenlig med medlemsstaternas åtaganden och mål som fastställs i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/841 (LULUCF-förordningen) och med de styrmedel och åtgärder som medlemsstaterna beskriver i sina integrerade nationella energi- och klimatplaner. I den nya 7b punkten föreskrivs det om de uppgifter om LULUCF-sektorn som ska inkluderas i den integrerade nationella energi- och klimatplanen och som gäller användningen av skogsbiomassa i medlemsstaterna. Dessa ändringar påverkar inte direkt en enskild aktörs påvisandet av hållbarhetskriterierna, och de nya punkterna kan inte tolkas som hållbarhetskriterier. De nya punkterna gäller endast medlemsstaterna. Underlåtenhet att iaktta artiklarna 29.7a och 29.7b kan leda till att kommissionen inleder ett överträdelseförfarande mot en medlemsstat. Förfarandet kan leda till en rättegång i EU-domstolen.

Avfall och restprodukter

Det gjordes små ändringar i kraven som gäller avfall och restprodukter. Den mest betydande ändringen gäller användningen av blandat avfall för energiproduktion. Enligt artikel 29.1 andra stycket i RED III-direktivet får medlemsstaterna vid användning av blandat avfall ålägga operatörerna att tillämpa sådana system för sortering av blandat avfall som syftar till att avlägsna fossila material. Medlemsstaterna får i samband med genomförandet överväga om detta krav ska inkluderas i påvisandet av hållbarheten. Om kravet införs nationellt är det fråga om ett nytt hållbarhetskriterium och påvisandet av att detta krav uppfylls ska då utgöra en del av en verksamhetsutövers hållbarhetssystem.

Kriterier som gäller minskning av växthusgasutsläppen

Den viktigaste ändring som RED III-direktivet medför i kriteriet som gäller minskningen av växthusgasutsläpp (nedan också *kriteriet som gäller växthusgasutsläpp* eller *kravet på minskning av växthusgasutsläpp*) är att kravet utsträcks till att gälla också befintliga

anläggningar som använder biomassabränslen och som har varit i drift redan innan RED II-direktivet trädde i kraft. I fråga om biodrivmedel ändras kriteriet som gäller växthusgasutsläpp inte.

Enligt ändringen av artikel 29.10 i RED III-direktivet ska de minskade växthusgasutsläppen genom användningen av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen vara

- a) minst 50 procent för biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen som produceras i anläggningar som var i drift den 5 oktober 2015 eller tidigare,
- b) minst 60 procent för biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen som produceras i anläggningar där driften inleddes från den 6 oktober 2015 till den 31 december 2020,
- c) minst 65 procent för biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen som produceras i anläggningar där driften inleds från den 1 januari 2021,
- d) för produktion av el, värme och kyla från biomassabränslen som används i anläggningar där driften inletts efter den 20 november 2023: minst 80 procent,
- e) för produktion av el, värme och kyla från biomassabränslen som används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt där driften inletts mellan den 1 januari 2021 och den 20 november 2023: minst 70 procent till och med den 31 december 2029 och minst 80 procent från och med den 1 januari 2030,
- f) för produktion av el, värme och kyla från gasformiga biomassabränslen som används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 10 megawatt där driften inletts mellan den 1 januari 2021 och den 20 november 2023: minst 70 procent innan anläggningarna varit i drift i 15 år och minst 80 procent när de har varit i drift i 15 år,
- g) för produktion av el, värme och kyla från biomassabränslen som används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt där driften inletts före den 1 januari 2021: minst 80 procent när anläggningarna varit i drift i 15 år, dock tidigast från och med den 1 januari 2026 och senast från och med den 31 december 2029,
- h) för produktion av el, värme och kyla från gasformiga biomassabränslen som används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 10 megawatt där driften inletts före den 1 januari 2021: minst 80 procent när de har varit i drift i 15 år, dock tidigast från och med den 1 januari 2026.

Leden d–h är nya. Värt att notera i de nya kraven som gäller minskning av växthusgasutsläppen är att för sådana biomassabränsleanläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt som använder fast biomassa (till exempel skogsflis) och där driften har inletts före den 20 november 2023 fastställs det enligt direktivet inget krav på minskning av växthusgasutsläpp, även om anläggningar som använder biomassa och som har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mer än 7,5 megawatt till övriga delar är tvungna att visa att hållbarhetskriterierna uppfylls.

Bestämmelser om kriterier för minskade växthusgasutsläpp för RFNBO-bränslen finns i den nya artikel 29a. Enligt den artikeln ska energi från förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung räknas in i medlemsstaternas andel förnybar energi och de mål som avses i artiklarna 3.1, 15a.1, 22a.1, 23.1, 24.4 och 25.1 endast om minskningen av växthusgasutsläppen genom användning av dessa bränslen är minst 70 procent. Kravet på minskning av växthusgasutsläppen ändrades inte i förhållande till RED II-direktivet.

Unionsdatabasen

Bestämmelser om unionsdatabasen, nedan även *kommissionens databas*, finns i den nya artikel 31a i RED III-direktivet. Bestämmelserna om unionsdatabasen har utvidgats till att gälla även flytande och gasformiga förnybara bränslen som används inom också andra sektorer än transport. Således ska allt fler verksamhetsutövare åläggas en skyldighet att föra in uppgifter i unionsdatabasen.

Artikel 31a om unionsdatabas i RED III-direktivet innehåller flera bestämmelser som ska genomföras nationellt. Medlemsstaterna ska för det första kräva att de berörda ekonomiska aktörerna utan dröjsmål för in korrekta uppgifter i unionsdatabasen om de transaktioner som gjorts och om hållbarhetsegenskaperna hos de bränslen som är föremål för dessa transaktioner, inbegripet deras växthusgasutsläpp under hela livscykeln, från produktionsplatsen till den tidpunkt då de släpps ut på marknaden i unionen. I syfte att föra in uppgifter i unionsdatabasen ska det sammanlänkade gassystemet anses utgöra ett enda massbalanssystem. Uppgifter om inmatning och uttag av förnybara gasformiga bränslen ska tillhandahållas i unionsdatabasen. Uppgifter om huruvida stöd har tillhandahållits till produktion av ett visst parti med bränsle, samt i så fall om typen av stödsystem, ska också föras in i unionsdatabasen. Dessa uppgifter får föras in i unionsdatabasen via nationella databaser. Finland har ingen egen nationell databas.

Kommissionen har dessutom i direktivet getts befogenhet att anta delegerade akter för att ytterligare utvidga omfattningen av de uppgifter som ska ingå i unionsdatabasen till att omfatta relevanta uppgifter från produktionsplatsen eller insamlingsstället för den råvara som används för bränsleproduktionen. Kommissionen ordnade under perioden den 10 oktober–7 november 2024 ett offentligt samråd om ett utkast till delegerad akt genom vilket det i enlighet med direktivet föreslås att tillämpningsområdet för databasen ska utvidgas till att omfatta också insamlingsställena för råvaror. Akten bereds i nuläget vidare av kommissionen. Om utvidgningen av tillämpningsområdet för databasen framskrider, innebär det att inte bara bränsleproducenter och bränsledistributörer utan också ekonomiska aktörer som producerar eller samlar in råvaror ska föra in sina respektive uppgifter i databasen.

Det fastställs inte i direktivet vilka ekonomiska aktörer som är skyldiga att föra in uppgifter i databasen. Med hänsyn till kommissionens förslag till utvidgning av tillämpningsområdet för databasen är det möjligt att sådana aktörer som inte enligt den nationella hållbarhetslagen är skyldiga att påvisa biomassans hållbarhet blir skyldiga att föra in uppgifter i unionens databas. Detta gäller i synnerhet de producenter av råvaror som inte inom ramen för det nationella hållbarhetssystemet certifieras separat, utan råvarornas hållbarhet visas genom verksamhetsutövarens hållbarhetssystem utifrån de uppgifter som fås från råvaruleverantörerna. Om utvidgningen av tillämpningsområdet för databasen genomförs, innebär det i praktiken att de aktörer som i nuläget inte omfattas av hållbarhetslagens tillämpningsområde ska börja omfattas av Energimyndighetens tillsyn och bli en del av det nationella hållbarhetssystemet. Med andra ord ska råvaruproducenterna ansöka om godkännande av hållbarhetssystemet hos Energimyndigheten och visa att hållbarhetskriterierna för råvarorna uppfylls genom sitt eget system. Arbets- och näringsministeriet för som bäst

diskussioner med kommissionen om att det nationella systemets särdrag ska beaktas i unionsdatabasen.

2.2 Delegerade akter om förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung

Detaljerade bestämmelser om produktion av RFNBO-bränslen

Kommissionens delegerade förordning (2023/1184)¹ av den 10 februari 2023 kompletterar RED II-direktivet med regler för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Det centrala innehållet i förordningen beskriver de regler på basis av vilka den el som används för produktion av RFNBO-bränslen kan anses vara helt förnybar. Reglerna ska tillämpas oavsett om de förnybara bränslena av icke-biologiskt ursprung produceras inom EU eller utanför dess territorium.

Enligt artikel 27.6 andra stycket i det uppdaterade RED III-direktivet får el som fås genom en direkt anslutning till en anläggning som producerar förnybar el dock fullt ut räknas som förnybar när den används för produktion av RFNBO-bränslen, förutsatt att anläggningen tas i drift efter eller samtidigt som anläggningen för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, och inte är ansluten till elnätet eller är ansluten till elnätet, men bevis kan tillhandahållas att den berörda elen har levererats utan att el har tagits från nätet. Kommissionen har preciserat kravet på direkt anslutning i den delegerade förordningen genom att föreskriva om de bevis som ska tillhandahållas. Enligt artikel 3 första stycket i förordningen ska drivmedelsproducenten för det första lägga fram bevis på att de anläggningar som producerar förnybar el är anslutna till en anläggning som producerar RFNBO-bränslen via en direktledning, eller att produktionen av RFNBO-bränslen sker i samma anläggning. För det andra ska det med en viss avvikelse från texten i direktivet läggas fram bevis på att de anläggningar som producerar RFNBO-bränslen tagits i drift tidigast 36 månader före den anläggning som producerar RFNBO-bränslen. Dessutom ska drivmedelsproducenten visa att den anläggning som producerar el som är ansluten till nätet har ett smart mätarsystem som visar att ingen el har tagits från nätet för att producera RFNBO-bränslen.

Drivmedelsproducenter får räkna el från nätet som helt förnybar när den anläggning som producerar RFNBO-bränslet är belägen i ett elområde där den genomsnittliga andelen förnybar el översteg 90 procent under det föregående kalenderåret och produktionen av RFNBO-bränslen inte överstiger ett högsta antal timmar som fastställts i förhållande till andelen förnybar el i elområdet.

Enligt det andra alternativet får drivmedelsproducenter räkna el från nätet som helt förnybar om den anläggning som producerar RFNBO-bränslet är belägen i ett elområde där utsläppsintensiteten för el är lägre än 18 gCO₂eq/MJ, förutsatt dessutom att drivmedelsproducenterna med ekonomiska aktörer som producerar förnybar el i en eller flera anläggningar som producerar förnybar el, har ingått ett eller flera avtal om köp av förnybar energi (PPA) avseende en mängd som minst motsvarar den mängd el som redovisas som helt förnybar, och den redovisade elen har faktiskt producerats i denna eller dessa anläggningar, och att villkoren om tidsmässig och geografisk korrelation är uppfyllda. Växthusgasintensiteten för el som tagits från nätet i Finland är 22,9 gCO₂eq/MJ utifrån uppgifterna för 2020 i tabell A i

¹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.

bilagan till kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185² om bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från RFNBO-bränslen. I kommissionens utkast till delegerad rättsakt³ som var på offentlig remiss hösten 2023 och som gällde koldioxidsnåla bränslen hade den ovannämnda växthusgasintensiteten uppdaterats till värdet 22 gCO₂eq/MJ för Finland utifrån uppgifterna för 2022. År 2023 togs i Finland i bruk kärnkraftsenheten Olkiluoto 3 och dessutom har produktionskapaciteten för förnybar el ökat avsevärt. Till följd av denna gynnsamma utveckling förväntas växthusgasintensiteten för el som har tagits från nätet i Finland sjunka under 18 gCO₂eq/MJ. Kommissionen har lovat att regelbundet uppdatera värdena i bilagan.

Enligt det tredje alternativet får el från nätet som används för att producera RFNBO-bränslen också räknas som helt förnybar om den el som används för att producera RFNBO-bränslen förbrukas under en avräkningsperiod för obalanser under vilken drivmedelsproducenten, på grundval av bevis från systemansvarig för det nationella överföringssystemet, kan visa att anläggningar för kraftproduktion som använder förnybara energikällor omdirigerades nedåt i enlighet med artikel 13 i förordning (EU) 2019/943⁴, och att den el som förbrukats för produktion av RFNBO-bränslen minskade behovet av omdirigering i motsvarande mängd.

Som ett fjärde alternativ får drivmedelsproducenter räkna el från nätet som helt förnybar när den uppfyller villkoren för additionalitet, tidsmässig korrelation och geografisk korrelation. Villkoret om additionalitet ska anses vara uppfyllt om drivmedelsproducenter producerar en mängd förnybar el i sina egna anläggningar som minst motsvarar den mängd el som redovisas som helt förnybar, eller om de med ekonomiska aktörer som producerar förnybar el har ingått PPA-avtal avseende en mängd förnybar el som minst motsvarar den mängd el som redovisas som helt förnybar, och den redovisade elen faktiskt produceras i denna eller dessa anläggningar, som togs i drift tidigast 36 månader före den anläggning som producerar RFNBO-bränslen. Dessutom får den anläggning som producerar förnybar el inte ha mottagit stöd i form av driftsstöd eller investeringsstöd.

Villkoret avseende tidsmässig korrelation anses vara uppfyllt till och med den 31 december 2029 om RFNBO-bränslet produceras under samma kalendermånad som den förnybara el som produceras enligt PPA-avtalet, eller om det produceras från förnybar el från en ny lagringstillgång som är belägen bakom samma nätanslutningspunkt som elektrolysanläggningen eller den anläggning som producerar förnybar el, och denna lagringstillgång har laddats under samma kalendermånad som den el som omfattas av PPA-avtalet har producerats. Från och med den 1 januari 2030 uppfylls villkoret avseende tidsmässig korrelation om RFNBO-bränslet produceras under samma entimmesperiod som den förnybara el som produceras enligt PPA-avtalet, eller om det produceras från lagrad förnybar el som har laddats under den entimmesperiod då den el som omfattas av PPA-avtalet om förnybar energi har producerats. Medlemsstaterna får bestämma om de tillämpar tidsmässig korrelation redan från och med den 1 juli 2027 inom sitt territorium efter en anmälan till kommissionen. Villkoret avseende tidsmässig korrelation ska alltid anses vara uppfyllt om RFNBO-bränslet produceras

² Kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och genom specificering av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen.

³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14303-Methodology-to-determine-the-greenhouse-gas-GHG-emission-savings-of-low-carbon-fuels_en

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 om den inre marknaden för el.

under en entimmesperiod under vilken jämviktspriset för el från den gemensamma dagen före-kopplingen i elområdet, enligt vad som avses i artikel 39.2 a i kommissionens förordning (EU) 2015/1222⁵, är lägre än eller lika med 20 euro per megawattimme eller lägre än 0,36 gånger priset på en utsläpps rätt.

Villkoret avseende geografisk korrelation ska anses vara uppfyllt om minst ett av följande kriterier avseende den plats där elektrolysanläggningen är belägen är uppfyllt: den anläggning som producerar förnybar el enligt PPA-avtalet är belägen i samma elområde som elektrolysanläggningen, den anläggning som producerar förnybar el är belägen i ett sammanlänkat elområde och elpriserna under den relevanta tidsperioden på dagen före-marknaden i det sammanlänkade elområdet är lika med eller högre än i det elområde där RFNBO-bränslet produceras eller den anläggning som producerar förnybar el enligt PPA-avtalet är belägen i ett havsbaserat elområde som är sammanlänkat med det elområde där elektrolysanläggningen är belägen.

Medlemsstaterna får, utöver de kriterier som avses ovan, införa ytterligare kriterier avseende placeringen av elektrolysanläggningar och anläggningar som producerar förnybar el, för att säkerställa att tillägg av kapacitet är förenliga med den nationella planeringen av vätgas- och elnätet. Eventuella ytterligare kriterier får inte ha några negativa effekter för den inre elmarknadens funktion.

Bedömning av minskningen av växthusgasutsläpp från RFNBO-bränslen

Den ovannämnda förordningen har samband med kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 som antogs samma dag och som gäller bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen samt RFNBO-bränslen. Förordningen innehåller också ett krav på minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen.

I bilagan till förordningen finns detaljerade bestämmelser om beräkningen av minskningen av växthusgasutsläpp från RFNBO-bränslen. I metoden för beräkningen av växthusgasutsläpp beaktas utsläppen från produktionen av RFNBO-bränslen under hela livscykeln. På kort sikt har ursprunget för den koldioxid som används vid produktionen av RFNBO-bränslen ingen betydelse, men efter 2041 får man vid beräkningen av växthusgasutsläppen dra nytta endast av koldioxid som har avskilts från till exempel luften eller förbränning av hållbart producerade biodrivmedel, flytande biobränslen eller biomassabränslen.

2.3 Utnyttjande av det nationella systemet vid påvisandet av hållbarheten

RED III-direktivet ändrade inte i betydande grad de alternativa sätt på vilka det kan visas att hållbarhetskriterierna uppfylls. Kommissionen får besluta att frivilliga nationella eller internationella system med normer för produktion av förnybara bränslen och återvunna kolbaserade bränslen tillhandahåller de tillförlitliga uppgifter om minskade växthusgasutsläpp, visar efterlevnad av artiklarna 27.6 och 31a.5 eller visar att leveranserna av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen uppfyller hållbarhetskriterierna enligt direktivet.

I enlighet med den kompletterade artikel 30.6 får medlemsstaterna alternativt också inrätta nationella system där efterlevnaden av hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade

⁵ Kommissionens förordning (EU) om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning.

växthusgasutsläpp kontrolleras genom hela spårbarhetskedjan, med deltagande av behöriga myndigheter. Dessa system får också användas för att kontrollera att den information som de ekonomiska aktörerna lägger in i unionsdatabasen är korrekt och fullständig, för att påvisa efterlevnad av artikel 27.6 och för certifiering av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen med låg risk för indirekt ändring av markanvändning.

Finland har inrättat ett nationellt system. Systemet har varit i drift sedan 2013. Finland har inte anmält sitt nationella system till kommissionen, och därför duger de hållbarhetsintyg som beviljats via systemet inte för att i andra medlemsstater påvisa bränslens hållbarhet. Det nationella systemet har inbegripit endast biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen. I och med ändringen av direktivet kan det nationella systemet kompletteras också med RFNBO-bränslen och återvunna kolbaserade bränslen.

RED III-direktivet preciserade dock de krav som gäller kontroll och som ska iakttas också i det nationella systemet. Enligt artikel 30.1 i direktivet ska i de fall förnybara bränslen och återvunna kolbaserade bränslen ska räknas in med avseende på de mål som anges i artiklarna 3.1, 15a.1, 22a.1, 23.1, 24.4 och 25.1, medlemsstaterna kräva att de ekonomiska aktörerna via obligatoriska, oberoende och transparenta granskningar, i enlighet med den genomförandeakt som antagits enligt artikel 30.8, visar att de hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp som fastställs i artikel 29.2–29.7 och 29.10 och i artikel 29a.1 och 29a.2 för förnybara bränslen och återvunna kolbaserade bränslen har uppfyllts.

Ändringen i förhållande till RED II-direktivet kulminerar i hänvisningen till obligatoriska, oberoende och transparenta granskningar i enlighet med den genomförandeakt som antagits. Avsikten är till denna del att i direktivet hänvisa till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/996 om regler för att verifiera hållbarhet och kriterier för minskade växthusgasutsläpp och kriterier för låg risk för indirekt ändring av markanvändning. Genomförandeförordningen innehåller bestämmelser om definitionen av ekonomisk aktör, om styrningen av frivilliga system och om revisionsprocessen samt särskilda bestämmelser för genomförandet av massbalanssystemet och unionsdatabasen. Även om genomförandeförordningens innehåll är tämligen omfattande, gäller merparten av bestämmelserna uttryckligen erkända frivilliga och erkända nationella system. Det är således oklart till vilka delar genomförandeförordningen påverkar Finlands nationella system och kontroll. Finland för i nuläget diskussioner med kommissionen om detta. Om genomförandeförordningen anses vara bindande också för de nationella systemen, kan den medföra betydande ändringar i det nationella systemet i synnerhet i definitionen av verksamhetsutövare.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

Antalet aktörer i det nationella hållbarhetssystemet

Verksamhetsutövarna enligt det gällande nationella hållbarhetssystemet kan delas in i huvudsak fyra kategorier, det vill säga anläggningar inom utsläppshandeln, framställare och distributörer av biodrivmedel och biogas för transport, verksamhetsutövare som fått energistöd av arbets- och näringsministeriet samt anläggningar som utnyttjar biogas vid värmeproduktion. I augusti 2024 fanns det sammanlagt 196 verksamhetsutövares hållbarhetssystem som hade godkänts av Energimyndigheten.

Den största gruppen av verksamhetsutövare utgör numera de anläggningar inom utsläppshandeln som använder fasta biomassabränslen och de uppgår i nuläget till sammanlagt

170 anläggningar. Lagen om utsläppshandel (1270/2023) förutsätter att hållbarheten hos flytande biobränslen och biomassabränslen påvisas, om man vill uppgge noll som emissionsfaktor för dessa bränslen i anläggningens årliga utsläppsrapport. Största delen av de 170 anläggningar som använder biomassa har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mer än 20 megawatt, men anläggningarna inkluderar också mindre anläggningar som hör till samma fjärrvärmenät som en större anläggning som omfattas av utsläppshandeln.

Enligt regeln som gäller mer än 95-procentiga biomassabränslen kommer sammanlagt 79 anläggningar att inte längre omfattas av utsläppshandelns tillämpningsområde, av vilka 57 är anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mer än 20 megawatt. Anläggningarna i fråga omfattas dock av hållbarhetslagens tillämpningsområde med stöd av lagens 2 a § som i enlighet med direktivet om förnybar energi kräver att hållbarheten påvisas, om anläggningens sammanlagda installerade tillförda effekt är minst 20 megawatt när fasta biomassabränslen används.

Andra verksamhetsutövare som har ett hållbarhetssystem är framställare och distributörer av biodrivmedel och flytande biobränslen, och i det nationella hållbarhetssystemet finns det sammanlagt fyra sådana. Dessutom har 31 biogasanläggningar hållbarhetssystem och dessa anläggningar är verksamhetsutövare som avses i hållbarhetslagen i egenskap av mottagare av statligt energistöd, frivilliga distributörer av biogas för transport eller punktskatteskyldiga för biogas enligt lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen.

På grund av energibeskattningen har det i Finland tagits i bruk ett snävt hållbarhetssystem för verksamhetsutövare som producerar 1 gigawattimme per år och vars anläggningar har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 2 megawatt. Direktivet förutsätter inte att dessa anläggningar påvisar hållbarheten, om det inte beslutas om detta nationellt. Gasformiga biomassabränslen behöver inte uppfylla hållbarhetskriterierna enligt 6, 6 a, 7–10 och 10 a § i hållbarhetslagen, om de används i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 2 megawatt. Inte heller 5 a § i hållbarhetslagen tillämpas på gasformiga biomassabränslen som framställts av avfall och restprodukter som kommer från jordbruksmark, om de används i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 2 megawatt. Av ett snävt system förutsätts dock att partier redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt, vilket säkerställer att behövliga uppgifter fås för tillsynen och beskattningen. Kraven på systemet avviker från systemen för de verksamhetsutövare som omfattas av tillämpningsområdet för RED-direktivet.

Energimyndighetens behandling av ansökningar har under de senaste åren tagit relativt lång tid, och behandlingstiderna har varit upp till 2 år från den tidpunkt då ansökan lämnades in.

Energimyndigheten godkände i december 2024 den första frivilliga distributör av RFNBO-bränslen som omfattas av distributionsskyldigheten. Från ingången av 2023 har distributionsskyldigheten kunnat fullgöras också med RFNBO-bränslen. Förnybara bränslen som uppfyller distributionsskyldigheten ska uppfylla hållbarhetskriterierna. Hittills har det dock i hållbarhetslagen inte funnits någon möjlighet att påvisa överensstämmelse med kraven för RFNBO-bränslen.

Användning och utveckling av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung

I Finland används vätgas i nuläget i huvudsak inom oljeraffinering och i liten utsträckning i processerna inom den kemiska industrin samt i gruvindustrin. Användningen av RFNBO-

bränslen för transport är mycket begränsad. Vätgas framställs i nuläget främst av fossil naturgas. RFNBO-bränslen har ännu inte producerats i industriell skala i Finland, men den första anläggningen har inlett produktionen vid årsskiftet 2025. Flera andra projekt är under arbete.

Utöver RFNBO-bränslen för transport ska i framtiden också en del av användningen av vätgas från industrin ersättas med RFNBO-bränslen. Enligt RED III-direktivet ska EU-medlemsstaterna säkerställa att bidraget från de RFNBO-bränslen som används för slutenergirelaterade och icke-energirelaterade ändamål ska vara minst 42 procent av det väte som används för slutenergirelaterade och icke-energirelaterade ändamål i industrin senast 2030 och 60 procent senast 2035. Även i fråga om RFNBO-bränslen inom industrisektorn ska deras överensstämmelse med kraven påvisas i enlighet med delegerade akter. Den industriella slutanvändningen av väte enligt RED III-direktivet bedöms i nuläget vara rätt liten i Finland, det vill säga cirka 1,1 terawattimmar. I denna mängd beaktas inte all vätgas som används inom industrin i Finland, eftersom till exempel vätgas som används som mellanprodukter vid produktionen av drivmedel för transport och biodrivmedel inte omfattas av målet i fråga. Nationella linjer för målet för RFNBO-bränslen inom industrin kommer att dras upp under våren 2025.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Propositionens huvudsakliga syfte är att göra de ändringar i bestämmelserna i hållbarhetslagen som det nationella genomförandet av bestämmelserna om hållbarhetskriterierna i RED III-direktivet förutsätter. Syftet med propositionen är att säkerställa att de biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen samt RFNBO-bränslen som används i Finland har producerats på ett hållbart sätt och att de kan beaktas i EU:s bindande mål för förnybar energi 2030, i den nationella insats som Finland fastställt och i skyldigheten avseende andelen förnybar energi inom transportsektorn.

I propositionen föreskrivs det om utvidgning av tillämpningsområdet för det gällande nationella systemet och sätts nationellt i kraft de ändringar i hållbarhetskriterierna för agrobiomassa och skogsbiomassa som anges i direktivet.

I propositionen föreslås inte att det ska införas ett nytt krav på sorteringssystem för blandat avfall. Medlemsstaterna får i samband med genomförandet överväga om detta krav ska inkluderas i påvisandet av hållbarheten.

Genom den föreslagna lagändringen förutsätts det att anläggningar som producerar el, värme eller kyla med en effekt på minst 7,5 megawatt ska visa att hållbarhetskriterierna för den använda biomassan uppfylls. Skyldigheten sträcker sig således i större utsträckning till aktörer som inte omfattas av utsläppshandeln. Det ska inte fastställas några nationella tilläggskriterier för biomassabränslen.

Bestämmelser om minimivärdena för minskningen av växthusgasutsläppen ska i fråga om alla bränslen utfärdas i enlighet med RED III-direktivet.

Genom lagen utfärdas också närmare bestämmelser om påvisande av RFNBO-bränslens överensstämmelse med kraven, det vill säga hållbarhetskriterierna, genom ett nationellt system. Samtidigt föreslås det att lagens rubrik ska ändras till lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen så att rubriken motsvarar de ändringar som görs i lagens tillämpningsområde.

Genom propositionen upphävs 7 § 7 mom. om kommissionens databas i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007) för att undvika överlappande reglering.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Ekonomiska konsekvenser

De viktigaste företagskonsekvenserna av de föreslagna ändringarna avseende anläggningar gäller kostnadseffekterna av ändringarna av hållbarhetslagens tillämpningsområde och ändringarna av hållbarhetskriterierna samt den administrativa bördan. Också kommissionens databas ökar verksamhetsutövarnas administrativa börda.

Antalet anläggningar som omfattas av hållbarhetslagens tillämpningsområde beräknas öka med cirka 70 nya anläggningar i och med att gränsen för den sammanlagda installerade tillförda effekten ändras i RED III-direktivet. Dessutom måste de befintliga anläggningar som producerar el, värme eller kyla uppdatera sina hållbarhetssystem, eftersom största delen av hållbarhetssystemen i de nu godkända anläggningarna är sådana som inte inbegriper kravet på minskning av växthusgasutsläpp. Verksamhetsutövare som använder skogsbiomassa ska dessutom i sina hållbarhetssystem ta in en försäkran om att skogsbiomassan inte har tagits från förbjudna områden.

De ändringar som nu görs påverkar inte antalet biogasanläggningar, eftersom gränserna för den sammanlagda installerade tillförda effekten inte har ändrats för deras del. Inte heller ökningen av flödeshastigheten för biometan kommer sannolikt att leda till att nya biogasanläggningar söker sig till hållbarhetssystemet, eftersom de anläggningar som är i drift redan har ett godkänt hållbarhetssystem, om de levererar biometan för transport med stöd av lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007).

I och med att det möjliggörs att RFNBO-bränslens överensstämmelse med kraven påvisas genom ett nationellt system ökar också antalet nya verksamhetsutövare. Det är sannolikt att största delen av de producenter av RFNBO-bränslen som levererar RFNBO-bränslen till transport- och industrisektorn vill visa att hållbarhetskriterierna för RFNBO-bränslena är uppfyllda genom ett nationellt system. Om verksamheten är planerad att vara internationell, är det då i allmänhet mer ändamålsenligt att använda frivilliga system. Tills vidare finns det ingen exakt uppskattning av antalet verksamhetsutövare som vill utnyttja ett nationellt system för att påvisa att RFNBO-bränslen överensstämmer med kraven. Vintern 2024 fattades investeringsbeslut om två vätgasanläggningar, men före utgången av årtiondet kan det redan finnas betydligt fler eventuella RFNBO-aktörer.

Verksamhetsutövarna orsakas direkta ekonomiska kostnader av de interna processer som ibruktagandet av hållbarhetssystemet medför, såsom organiseringen och dokumenteringen av de förfaranden som ingår i hållbarhetssystemet. För en del av verksamhetsutövarna kan detta innebära att anlita konsulter. Andra direkta kostnader föranleds av hållbarhetssystemets beslutsavgifter och kontrollkostnaderna.

Det nationella hållbarhetssystemet för en anläggning som använder fasta biomassa-bränslen kan anses vara omfattande eller snävt. I regel har hållbarhetssystemen varit snäva, men hållbarhetssystemet för särskilt komplexa eller arbetskrävande anläggningar kan vid Energimyndigheten anses vara omfattande. Vid Energimyndigheten är priset på ett beslut om godkännande av ett omfattande hållbarhetssystem 8 000 euro och av ett snävt hållbarhetssystem

4 000 euro. Ändringsbeslutet för ett omfattande hållbarhetssystem kostar 4 000 euro och för ett snävt system 2 000 euro. Hållbarhetssystemen för de anläggningar med en effekt på 7,5–20 megawatt som börjar omfattas av regleringen kommer enligt Energimyndigheten i regel att anses vara snäva. Också största delen av de ändringsbeslut som föranleds av ändringen av hållbarhetslagen kommer att fattas för snäva hållbarhetssystem.

I detta skede finns det inga uppgifter om priset för beslut om godkännande av verksamhetsutövare som påvisar RFNBO-bränslens överensstämmelse med kraven. Energimyndighetens priser för beslut bestäms enligt kostnadsmotsvarigheten. Priset för beslut om godkännande antas ligga närmare priset för ett snävt hållbarhetssystem.

Kontrollkostnader föranleds av anskaffning av det utlåtande av en kontrollör som ska fogas till ansökan om godkännande samt av årliga kontroller av att hållbarhetssystemet iakttas. Även eventuella ändringsansökningar förutsätter ett utlåtande av en kontrollör, om det är fråga om mer än ringa ändringar. Kostnaderna för kontroll motsvarar priset på konsultarbetet.

Om de verksamhetsutövare som söker sig till hållbarhetssystemet behöver i genomsnitt cirka 120 timmar för åtgärderna i anslutning till inlämnandet av ansökan, är den administrativa kostnaden enligt arbets- och näringsministeriets räknare för regleringsbördan sammanlagt 13 500 euro per verksamhetsutövare, inklusive kontrollkostnaderna och beslutsavgifterna. Den årligen återkommande kostnaden för hållbarhetsrapporteringen är 6 800–7 800 euro enligt företag.

Införande av information i kommissionens databas innebär i praktiken en ny rapporteringsuppgift för verksamhetsutövare som använder de förnybara bränslen som omfattas av tillämpningsområdet för databasen. Uppgiften förutsätter att verksamhetsutövarna sätter sig in i funktionerna i kommissionens databas och kan föra in information i databasen i rätt tid. Det kan vara ändamålsenligt för större verksamhetsutövare att föra in information i kommissionens databas direkt från sina egna databaser, vilket kan kräva betydande systeminvesteringar.

Miljökonsekvenser

Påvisandet av att hållbarhetskriterierna uppfylls påverkar hur Finlands mål för förnybar energi och därmed också klimatmålen nås. Endast biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som visats vara hållbara samt RFNBO-bränsle som uppfyller kraven kan räknas med i de nationella målen för förnybar energi. Det bör dock noteras att hållbarhetslagen inte i sig förutsätter att hållbarheten ska påvisas för andra anläggningar än anläggningar som använder biomassabränslen och producerar el, värme eller kyla med en effekt på mer än 7,5 megawatt.

Finland bedöms uppfylla de uppdaterade krav som gäller bestämmelserna om den riskbaserade bedömningen på landnivå utan att det behöver göras ändringar i den nationella lagstiftningen om markanvändning, användningen av skogar eller miljöskydd och naturvård. Detta beror delvis på att en del av de punkter som har tagits in i den riskbaserade bedömningen av skogsbiomassa är sådana som redan har identifierats i Finland i rekommendationerna för tillvaratagande av energivirke, i systemen för skogscertifiering eller i andra anvisningar och processer på lägre nivå än lagstiftningen. En annan viktig orsak till att konsekvenserna av de nya hållbarhetskriterier som gäller skogsbiomassa bedöms bli rätt små i Finland är att arealerna av de så kallade no-go-områdena är mycket små i Finland på landnivå. Detta förklaras av att en ändring av verksamheten som gäller dem inte heller som helhet har någon betydande förbättrande effekt på miljöns tillstånd på landnivå.

Konsekvenser för de grundläggande och mänskliga rättigheterna

Propositionen bedöms inte försämra tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna.

Konsekvenser för myndigheterna

Energimyndighetens uppgifter omfattar anvisningar till verksamhetsutövare och kontrollörer, handläggning av ansökningar och utredningar som grundar sig på dem samt tillsyn och kontroller.

Att bestämmelserna om hållbarhet börjar omfatta nya verksamhetsutövare och att de nya kraven ska uppdateras i de gällande hållbarhetssystemen ökar Energimyndighetens arbetsmängd med uppskattningsvis två ordinarie årsverken (160 000 euro) samt ett tidsbundet årsverke (80 000 euro). Arbetsmängden ökar på grund av uppdateringen av anvisningarna samt rådgivningen till nya verksamhetsutövare och behandlingen av beslut om godkännande och ändring av hållbarhetssystem. Enligt Energimyndighetens bedömning kan cirka hälften av de framtida kostnaderna täckas med beslutsavgifter.

Regeringen fastslog den 6 februari 2024 i finanspolitiska ministerutskottet att statliga organisationer ska säkerställa att de nya skyldigheter som följer av EU-lagstiftningen och den nationella lagstiftningen i regel fullgörs inom ramen för de nuvarande anslagen. Beslut om eventuella tilläggsanslag fattas som en del av budgetpropositionen eller planen för de offentliga finanserna.

Kontrollörerna utför myndighetsuppgifter när de kontrollerar hållbarhetssystemen för bränslen som framställts av biomassa. Kontrollörernas arbetsmängd kommer att öka betydligt i och med de nya verksamhetsutövarna. I Finland finns det i nuläget 3 kontrollörsorganisationer som kontrollerar att hållbarhetskriterierna för bränslen som framställts av biomassa uppfylls. Det finns sammanlagt 10 kontrollörer. Antalet kontrollörsorganisationer och faktiska kontrollörer är relativt litet i förhållande till antalet verksamhetsutövare som ska kontrolleras. Kontrollörerna har dessutom lagstadgade uppgifter bland annat inom utsläppshandeln, produktionsstödet och distributionsskyldigheten inom transport. Efterfrågan på kontrolltjänster är i nuläget större än kontrollörsorganisationernas utbud av kontrolltjänster.

I fortsättningen ska kontrollören ha möjlighet att också kontrollera att hållbarhetskriterierna för RFNBO-bränslen uppfylls. Detta förutsätter dock visande av kompetens och ändring av beslutet om godkännande av en kontrollör. Ändring av beslutet om godkännande av en kontrollör kostar 1 500 euro. Även nya kontrollörsorganisationer kan ansöka om att bli kontrollörer enligt hållbarhetslagen. Beslutet om godkännande av en kontrollör kostar 3 400 euro.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Förenklade kontrollsystem

Under beredningen bedömdes möjligheten att föreskriva om sådana förenklade nationella kontrollsystem som avses i artikel 30.6 fjärde stycket i RED III-direktivet. I direktivet tas det inte ställning till hurdana dessa förenklade kontrollsystem kan vara. Kommissionen har getts befogenhet att anta delegerade akter för att fastställa enhetliga villkor för förenklade frivilliga

kontrollsystem. Befogenheten att anta delegerade akter gäller dock endast frivilliga system. Villkoren för förenklade kontrollsystem hade ännu inte fastställts vid tidpunkten då lagen skrevs. Arbets- och näringsministeriet har bedömt att de förenklade kontrollsystemen kan gälla det antal besök vid anläggningar som krävs eller gruppkontroll. Under beredningen har det dock konstaterats att Energimyndigheten redan nu, utan behov av ändringar i lagstiftningen, har en tämligen omfattande prövningsrätt att besluta hur ofta verksamhetsutövares hållbarhetssystem ska kontrolleras och hur ofta anläggningar ska besökas. Under beredningen kom man fram till att det är ändamålsenligt att först se hurdana lättnader kommissionen har ansett vara befogade för frivilliga system och därefter bedöma om en del av dem är sådana som kan tas in också som en del av det nationella systemet. Utifrån de uppgifter som fås av kommissionen är det dock osannolikt att rättsakter om detta kommer att antas ännu i år.

RFNBO-bränslen

Under beredningen granskades också ett alternativ där det inte skulle ha varit möjligt att påvisa hållbarhetskriterierna för RFNBO-bränslen genom ett nationellt system. Hållbarhetskriterierna skulle då ha kunnat påvisas endast genom frivilliga eller nationella system som godkänts av kommissionen. I nuläget kan uppfyllandet av hållbarhetskriterierna för RFNBO-bränslen påvisas genom ISCC:s, REDcert-EU:s och CertifHy:s frivilliga system. Fördelen med frivilliga system är att den certifiering som fås genom systemet duger också för andra EU-medlemsstater som bevis på att hållbarhetskriterierna uppfylls. Upprätthållandet av certifieringen av ett frivilligt system är emellertid ofta relativt dyrt i förhållande till kostnaderna för ett nationellt system. Det ansågs dock att påvisandet av RFNBO-bränslens överensstämmelse med kraven genom ett nationellt system är ändamålsenligt för att minimera den administrativa bördan för projekt. Dessutom ansågs det viktigt att det också i Finland finns sådan kompetens i fråga om påvisande av hållbarhetskriterierna för RFNBO-bränslen som kan utvecklas genom ett nationellt hållbarhetssystem.

Återvunna kolbaserade bränslen

Under beredningen gjordes även bedömningen att återvunna kolbaserade bränslen, nedan också *RCF*, ska tas in i hållbarhetslagen. Med återvunna kolbaserade bränslen avses enligt artikel 2.35 i RED III-direktivet flytande och gasformiga bränslen som produceras från flöden av flytande eller fast avfall av icke-förnybart ursprung som inte lämpar sig för materialåtervinning i enlighet med artikel 4 i direktiv 2008/98/EG eller från gaser från avfallshantering och avgaser av icke-förnybart ursprung som framställs som en oundviklig och oavsiktlig följd av produktionsprocessen i industrianläggningar. Enligt artikel 25 i RED III-direktivet får medlemsstaterna vid beräkningen av det allmänna målet för transportsektorn beakta återvunna kolbaserade bränslen. Medlemsstaterna får också besluta att inte ta med återvunna kolbaserade bränslen i beräkningen. Finland har beslutat att inte ta med bränslena i fråga i distributionsskyldigheten inom transport, vilket talar för att RCF inte ska tas in i hållbarhetslagen. RCF måste uppfylla kravet på en minskning av växthusgasutsläppen med 70 procent för att de ska kunna räknas in i målen. Under beredningen beaktades det också att RCF kan uppfylla målen för ReFuelEU Aviation⁶ som gäller lufttransporten inom EU. Till denna del kan verksamhetsutövarna ha behov av att påvisa att hållbarhetskriterierna för återvunna kolbaserade bränslen uppfylls. I nuläget finns det dock inga utsikter för att återvunna kolbaserade bränslen kommer att framställas i Finland, och därför ska de tas in i hållbarhetslagen. Om en verksamhetsutövare vill utnyttja återvunna kolbaserade bränslen för

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2405 om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport (ReFuelEU Aviation).

att nå sina mål, kan hållbarheten hos de nämnda bränslena påvisas genom frivilliga system. Ärendet måste dock följas upp nationellt, och om behovet av att påvisa hållbarheten hos RCF ökar, är det ändamålsenligt att på nytt överväga om de ska tas in i hållbarhetslagen.

5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater

Genomförandet av RED III-direktivet vad gäller bestämmelserna om hållbarhetskriterierna är i nuläget i huvudsak alltjämt under arbete i alla medlemsstater och ingen medlemsstat har ännu anmält genomförandeåtgärder till denna del.

Sverige

I Sverige har bestämmelserna om hållbarhetskriterierna genomförts genom lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen. Tillsynsmyndighet enligt lagen är den lokala Energimyndigheten.

Skogsstyrelsen i Sverige har offentliggjort en rapport om hur de skärpta hållbarhetskriterierna på landnivå ska kunna uppfyllas. I Sverige bedöms det att kriterierna på landnivå uppfylls.

I Sverige har förberedelserna för genomförandet av RED III-direktivet redan inletts. Sverige siktar på att regleringen ska träda i kraft den 1 juli 2025. Det föreslås att en del av kraven på en minskning av växthusgasutsläppen ska träda i kraft först den 1 januari 2030.

Tyskland

I Tyskland trädde förordningen om hållbarhetskriterierna för biodrivmedel (Verordnung über Anforderungen an eine nachhaltige Herstellung von Biokraftstoffen (Biokraft-NachV)) i kraft den 2 oktober 2009.

Det har utfärdats en separat förordning om hållbarheten hos flytande biobränslen (Biomassestrom-Nachhaltigkeitsverordnung – BioSt-NachV). Behörig myndighet i fråga om hållbarhetskriterierna för flytande biobränslen och biodrivmedel är förbundsstatens jordbruks- och livsmedelsmyndighet Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (nedan BLE).

Ett viktigt verktyg för förvaltningen av hållbarhetssystemen är databasen Nachhaltige Biomasse System (Nabisy). BLE handhar information om hållbarheten hos biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassor genom databasen.

I Tyskland väntas utkastet till genomförande av hållbarhetskriterierna bli klart i början av 2025. Enligt vissa bedömningar är det möjligt att Tyskland inte kan verkställa bestämmelserna inom tidsfristen i maj för genomförandet av direktivet med beaktande av att det också i Tyskland ordnas ett val på våren.

Estland

Avsikten är att den lagstiftning som RED III-direktivet förutsätter ska överlämnas till Estlands riksdag i januari–februari. I första hand ska följande lagar ändras: Energiamajanduse korralduse seadus (Energy Sector Organisation Act) och Elektrituseadus (Electricity Market Act). Utöver utvidgningen av hållbarhetskriteriernas tillämpningsområde är den mest betydande ändringen ur Estlands synvinkel kraven på minskning av växthusgasutsläppen. Tidigare har

bestämmelserna i RED-direktivet inte påverkat de lokala anläggningarna, men vissa aktörer kommer att omfattas av bestämmelserna i RED III-direktivet.

6 Remissvar

Utkastet till proposition har varit på remiss under perioden den 24 januari–7 mars 2025 i webbtjänsten utlåtande.fi.

Begäran om utlåtande sändes till följande aktörer: jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, miljöministeriet, Energimyndigheten, Bioenergi rf, Finlands näringsliv rf, Finsk Energiindustri rf, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry samt Finlands naturskyddsförbund rf. Dessutom sändes begäran om utlåtande till alla 196 verksamhetsutövare som hör till det nationella hållbarhetssystemet. Också andra än de aktörer som begäran om utlåtande riktades till kunde lämna ett utlåtande om utkastet till proposition.

Begäran om utlåtande och de utlåtanden som lämnats kan läsas på webbplatsen utlåtande.fi och i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med projektkoden TEM029:00/2023.

Det lämnades sammanlagt 29 utlåtanden. Utlåtanden lämnades av jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, Energimyndigheten, Alva-yhtiöt Oy, Bioenergi rf, Bureau Veritas Finland, Demeca Oy, kampanjen Ei polteta tulevaisuutta, Energiakaupungit ry, Finsk Energiindustri rf, EPV Energi Ab, Greenpeace Suomi, Kemiindustrin KI rf, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Skogsindustrin rf, Neste Abp, Nordic Energy Partners Oy, P2X Solutions Ab, Finlands Sågindustri rf, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Finlands naturskyddsförbund rf, Finlands Skogscertifiering rf, Suomen vetyklusteri, Finlands miljöcentral, UPM-Kymmene Oyj, Vapauden liitto r.p. och WWF Finland.

Hållbarhetskriterierna

I utlåtandena var man i stor utsträckning eniga om att den nationella hållbarhetslagen behöver uppdateras.

Man fäste i utlåtandena uppmärksamhet vid de begrepp som används i förslaget. I RED III-direktivet används begreppet ”gammal skog” (old growth forest) och begreppet ”urskog” (primary forest) och begreppet urskog har använts även i bland annat EU:s så kallade avskogningsförordning (EU) 2023/1115⁷. I statsrådets principbeslut från mars 2025 (dnr YM/2024/57) används för old growth forest i stället för termen gammal skog termen naturskog och för primary forest används termen urskog (ordagrant översatt skog i naturtillstånd). Vid den fortsatta beredningen stannade man för att använda de begrepp som används i RED III-direktivet för att säkerställa att bestämmelserna överensstämmer med det direktiv som nu genomförs. För att undvika missförstånd har man i regeringens proposition dock använt termen gammal skog (naturskog) för gammal skog och termen urskog för urskog (skog i naturtillstånd).

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010.

Det så kallade LULUCF-kriteriet (10 a §) fick i viss mån respons. Största delen av remissinstanserna hade en felaktig uppfattning om tolkningen av paragrafen och önskade att det av motiveringen tydligare ska framgå att 1 mom. 1 och 2 punkten är alternativ till 3 punkten. I utlåtandena konstaterades det också felaktigt att 3 punkten gäller granskning av ursprungsområdet. Paragrafens 1 mom. 1 och 2 punkt är inte alternativ till 3 punkten. Vid en granskning på landnivå förutsätts det i enlighet med direktivet alltid att staten är part i Parisavtalet och dessutom att staten uppfyller något av de två villkor som framgår av 2 och 3 punkten. Motiveringen har till denna del kompletterats och preciserats.

Miljöorganisationerna ansåg att förslaget i princip är otillräckligt med tanke på tryggheten av den biologiska mångfalden och kollagren. Organisationerna var kritiska till att det i lagstiftningen i Finland inte finns någon exakt, i praktiken fungerande mekanism som skulle innebära att gamla skogar och urskogar (skogar i naturtillstånd) inte omfattas av energianvändningen.

Det rådde delade meningar om genomförandet av principen om kaskadanvändning av biomassa. Miljöorganisationerna föreslog ett striktare ingripande i förbränningen av bearbetningsbart virke, medan energi- och industriaktörerna ansåg att de nuvarande ramarna och marknadsvillkoren är tillräckliga.

Enligt justitieministeriet är motiveringen till lagstiftningsordningen i utkastet till proposition mycket knapp. Justitieministeriet anser att förslagen till bestämmelser i utkastet till proposition i större utsträckning än i nuläget behöver innehålla en granskning av förhållandet till grundlagen med beaktande av grundlagsutskottets relevanta praxis. Avsnitt 12 i regeringens proposition har kompletterats med anledning av utlåtandet.

I remissvaren fästes uppmärksamhet vid att den föreslagna definitionen av ”skogsförnygring” avviker från definitionen av förnyelse i skogslagen (1093/1996). Den föreslagna definitionen ingår redan i Energimyndighetens anvisningar om hållbarhetskriterierna för verksamhetsutövare (dnr 311/070002/2022) och det ansågs därför att definitionen inte behöver tas in i propositionen.

RFNBO-bränslen

I flera utlåtanden togs det upp att de nya paragrafer i lagutkastet (till exempel 6 b §) som gäller påvisande av elens ursprung inom RFNBO-produktionen är välkomna. På detta sätt kan verksamhetsutövare också genom det nationella systemet verifiera RFNBO-bränslens hållbarhet, vilket ökar marknadens transparens och konkurrenskraft. Flera remissinstanser betonade att ordalydelsen i 6 b § bör förtydligas så att det genom att kombinera olika metoder kan påvisas att elen är förnybar. Bestämmelsen har vid den fortsatta beredningen preciserats så att det till den har fogats ett nytt 2 mom. i vilket det föreskrivs om kombination av olika metoder att skaffa el.

Några remissinstanser lyfte också fram koldioxidsnåla bränslen. Bestämmelser om certifiering av koldioxidsnåla bränslen finns i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1788 om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, om ändring av direktiv (EU) 2023/1791 och om upphävande av direktiv 2009/73/EG, som ska genomföras nationellt senast den 5 augusti 2026. I enlighet med artikel 9 i direktivet har certifiering av koldioxidsnåla bränslen ett nära samband med förnybara bränslen som omfattas av hållbarhetssystemet enligt förslaget till ändring av hållbarhetslagen, eftersom det i bestämmelserna om certifiering hänvisas till bestämmelserna om certifiering av förnybara

bränslen enligt RED III-direktivet (EU) 2018/2001. Enligt förslaget ska bestämmelser om koldioxidsnåla bränslen inte tas in i hållbarhetslagen. Genomförandet av certifieringssystemet för koldioxidsnåla bränslen inleds när den lagstiftningshelhet som gäller systemet har fastställts slutgiltigt på EU-nivå.

Energimyndighetens resurser och övergångsperioder

Flera företrädare för energibolagen uttryckte oro över att Energimyndigheten kommer att få många nya administrativa uppgifter när det nationella systemet uppdateras så att det överensstämmer med RED III-direktivet. Också kontrollörernas arbetsmängd ökar i och med de nya verksamhetsutövarna.

I utlåtandena betonades det att tillräckliga övergångsperioder är väsentliga för att verksamhetsutövarna ska hinna sätta sig in i de ändrade hållbarhetskriterierna, skaffa den bevisning som behövs och lämna en ansökan om godkännande eller ändring till Energimyndigheten. Några remissinstanser konstaterade att det i lag bör föreskrivas närmare om förenklade verifieringsmetoder för mindre anläggningar. Det föreslogs att övergångsperioden enligt övergångsbestämmelserna ska förlängas, och att man när det gäller i synnerhet inrättandet av kommissionens databas ännu bör vänta. Vid den fortsatta beredningen förlängdes inte de föreslagna övergångsperioderna, eftersom behandlingen av en ansökan kan försvåras och delvis även fördröjas, om hållbarheten ska påvisas mycket långt tillbaka i tiden. Några remissinstanser konstaterade att det i lag bör föreskrivas närmare om förenklade verifieringsmetoder för mindre anläggningar. Med stöd av den föreslagna motiveringen i avsnitt 5.1 kompletterades propositionen inte i fråga om förenklade verifieringsmetoder.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om ändring av lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen

Lagens rubrik. Det föreslås att lagens rubrik ändras till lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen. Lagen ska i fortsättningen inte bara tillämpas på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen utan också på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.

1 §. Lagens tillämpningsområde. Det föreslås att lagens 1 § kompletteras så att lagen också ska tillämpas på påvisandet av att förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung överensstämmer med kraven. Enligt artikel 30.6 i RED III-direktivet får medlemsstaterna inrätta nationella system där efterlevnaden av hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp enligt artikel 29.2–29.7 och 29.10 och artikel 29a.1 och 29a.2, i enlighet med den metod som utvecklats enligt artikel 29a.3, kontrolleras genom hela spårbarhetskedjan, med deltagande av behöriga myndigheter. I hållbarhetslagen finns det bestämmelser om ett nationellt system genom vilket det har kunnat påvisas att hållbarhetskriterierna för biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen uppfylls. Det är ändamålsenligt att utvidga det nationella systemet så att det även omfattar hållbarhetskriterierna för RFNBO-bränslen och påvisande av deras överensstämmelse med kraven. Lagens tillämpningsområde omfattar dock inte återvunna kolbaserade bränslen som avses i direktivet och vars överensstämmelse med kraven kan påvisas genom frivilliga system.

I fortsättningen ska samlingsnamnet ”förnybara bränslen” användas för biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Begreppet har också använts i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007, nedan *lagen om distributionsskyldighet*) som har ett nära samband med

hållbarhetslagen och i vilken begreppet omfattar enbart förnybara drivmedel som används för transporter, det vill säga biodrivmedel, biogas (biometan) och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Tillämpningsområdet för hållbarhetslagen är dock mer omfattande än tillämpningsområdet för lagen om distributionsskyldighet och det omfattar utöver transport också andra energisektorer. Användningen av samma begrepp ansågs inte vara problematisk vid beredningen, eftersom även begreppens olika omfattning framgår av tillämpningsområdet för den lag som tillämpas i respektive fall.

2 §. Lagens samband med annan lagstiftning. Det föreslås att *1 och 2 mom.* ändras så att sambandet med annan lagstiftning ska utvidgas till att gälla också förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Även om kravet på minskning av växthusgasutsläppen från så kallade RFNBO-bränslen redan har ingått i lagen, har bestämmelserna varit ofullständiga, eftersom lagen inte har möjliggjort påvisande av att hållbarhetskriterierna för RFNBO-bränslen uppfylls genom en verksamhetsutövers nationella hållbarhetssystem. Genom ändringen beaktas det att till exempel distributionsskyldigheten för förnybara drivmedel för transport kan fullgöras med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. För att distributionsskyldigheten ska kunna fullgöras måste det dock samtidigt också visas att RFNBO-bränslena uppfyller de krav som ställs i EU-lagstiftningen. Dessutom ska det beaktas att nationellt statsunderstöd har beviljats för flera vätgasprojekt och att ett villkor för stöd har varit framställning av bränslen av RFNBO-kvalitet. Dessa projekt bör kunna visa att de RFNBO-bränslen som produceras vid anläggningen överensstämmer med kraven också genom ett nationellt system.

I *1 mom.* stryks dessutom den gällande 4 punkten, eftersom lagen om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel (170/2018) har upphävts genom lag 844/2024⁸ i samband med att artiklarna om transport i RED III-direktivet genomfördes. Således behöver det inte längre i hållbarhetslagen hänvisas till ovannämnda lag.

I *3 mom.* ska de ändringar som avses i artikel 29.1 fjärde stycket i RED III-direktivet göras och i vilka man avviker från stödmottagarens skyldighet att visa att hållbarhetskriterierna för biomassabränslen uppfylls. Hållbarhetslagen ska alltså inte tillämpas på stödmottagare vars anläggning som producerar el, värme eller kyla har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 7,5 megawatt när det gäller fasta biomassabränslen eller mindre än 2 megawatt när det gäller gasformiga biomassabränslen.

Till paragrafen fogas ett nytt *4 mom.* enligt vilket hållbarhetslagen inte heller tillämpas på den i 2 mom. avsedda stödmottagaren, om stödmottagaren använder biomassabränslen i en anläggning som producerar gasformiga biomassabränslen och det genomsnittliga flödet av biometan är mindre än 200 m³ metanekvivalenter/h, mätt vid standardförhållanden för temperatur och tryck närmare bestämt 0 °C och ett tryck på 1 bar. Om biogasen består av en blandning av metan och annan icke-brännbar gas, är flödet av biometan det tröskelvärde som avses ovan, i proportion till den volymetriska andelen metan i blandningen. Tidigare var till exempel alla stödmottagare som producerar gasformiga biomassabränslen för transport tvungna att visa att hållbarhetskriterierna uppfylls. Nu togs det dock i RED III-direktivet in en tillämpningsgräns också för anläggningar som producerar biometan. I praktiken innebär detta att stödmottagare som underskrider tillämpningsgränsen i fortsättningen inte behöver visa att till exempel biogas som framställts för transport (biometan) överensstämmer med kraven, och att detta inte ska krävas som ett villkor för att få stöd.

⁸ Lag om upphävande av lagen om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel (844/2024).

2 a §. Skyldighet att påvisa biomassabränslens hållbarhet. I paragrafen ska det beaktas att tillämpningsområdet för RED III-direktivet utvidgas till anläggningar med en effekt på 7,5 megawatt. Tillämpningsgränsen för anläggningar som använder fasta biomassabränslen ska sänkas från 20 megawatt till 7,5 megawatt. Tillämpningsgränsen för anläggningar som använder gasformiga biomassabränslen förblir 2 megawatt.

Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. som omfattar anläggningar för produktion av gasformiga biomassabränslen, och det gällande 2 mom. blir 3 mom. Hållbarhetslagen ska tillämpas även på en sådan verksamhetsutövare som inte enligt annan lagstiftning eller ett statsunderstödsbeslut är skyldig att påvisa biomassabränslens hållbarhet, om verksamhetsutövaren använder biomassabränslen i en anläggning som producerar gasformiga biomassabränslen och det genomsnittliga flödet av biometan är mer än 200 m³ metanekvivalenter/h, mätt vid standardförhållanden för temperatur och tryck närmare bestämt 0 °C och ett tryck på 1 bar. Om biogasen består av en blandning av metan och annan icke-brännbar gas, är flödet av metan det tröskelvärde som avses ovan, i proportion till den volymetriska andelen metan i blandningen. I praktiken gäller bestämmelsen till exempel anläggningar som framställer biogas för transport (biometan). Enligt den gällande lagen ska alla verksamhetsutövare som framställer biogas för transport (biometan) påvisa hållbarheten oberoende av anläggningens storlek. I fortsättningen är endast verksamhetsutövare som överskrider tillämpningsgränsen skyldiga att visa att den biogas som framställts för transport är hållbar. Bestämmelsen gäller framför allt sådana verksamhetsutövare som inte enligt annan reglering är skyldiga att påvisa den framställda biogasens hållbarhet. Bestämmelsen påverkar inte till exempel de verksamhetsutövare enligt lagen om distributionsskyldighet, vars tillämpning av hållbarhetslagen bestäms med stöd av lagen om distributionsskyldighet utifrån den mängd biogas som verksamhetsutövaren distribuerar. Tröskeln för tillämpning av hållbarhetskriterierna ska i detta fall basera sig på flödet av biometan. Tillämpningsgränserna baserar sig på artikel 29.1 fjärde stycket i RED III-direktivet.

Det föreslås att i 3 mom. tas in ett bemyndigande att utfärda förordning som gäller det genomsnittliga flödet av biometan.

2 b §. Rätt att påvisa hållbarhet. I 1 mom. beaktas att lagens tillämpningsområde utvidgas också i fråga om Försörjningsberedskapscentralen. I fortsättningen kan Försörjningsberedskapscentralen skaffa RFNBO-bränslen och visa att de är hållbara i enlighet med denna lag.

Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. i vilket det föreskrivs om rätten för en verksamhetsutövare som producerar RFNBO-bränslen för industriellt bruk att visa att hållbarhetskriterierna för RFNBO-bränslen uppfylls. RED III-direktivet ställde för industrin upp ett eget mål för användningen av RFNBO-bränslen. I denna kontext avses med industrin gruvindustrin, tillverkningsindustrin, byggande och informationstjänstfärsverksamhet. För att en producent som levererar RFNBO-bränslen till dessa sektorer ska kunna visa att de bränslen som producenten producerar är förnybara RFNBO-bränslen, bör verksamhetsutövaren ha möjlighet att genom ett nationellt system visa att de producerade RFNBO-bränslena överensstämmer med kraven. En verksamhetsutövare som producerar RFNBO-bränslen för industrin kan för det RFNBO-bränsle som verksamhetsutövaren har producerat ge sina kunder ett hållbarhetsintyg för att visa att hållbarhetskriterierna uppfylls. Verksamhetsutövare som producerar RFNBO-bränslen för transport omfattas av hållbarhetsbestämmelserna antingen genom stöd villkoret för investeringsstöd eller genom distributionsskyldigheten för förnybara bränslen, om de frivilligt ansöker om att omfattas av distributionsskyldigheten. Därför behöver det för dessa aktörer inte föreskrivas särskilt om rätten att påvisa att RFNBO-bränslen överensstämmer med kraven.

4 §. Definitioner. Definitionen av verksamhetsutövare i *13 punkten* uppdateras så att den också beaktar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung på så sätt att begreppet ”förnybara bränslen” används.

Samtidigt ska också definitionen av hållbarhetskriterier i *14 punkten* ändras. Även om kraven som gäller RFNBO-bränslen avviker från hållbarhetskriterierna för bränslen som framställts av biomassa, är det författningstekniskt tydligare att tala om också dessa krav som hållbarhetskriterier. Hållbarhetskriterierna för RFNBO-bränslen är den minskning av växthusgasutsläppen som anges i 6 § och de krav på elens ursprung som anges i 6 b § och som fastställts i RED III-direktivet och kommissionens delegerade akt.

5 §. Tillämpning av hållbarhetskriterierna. Till paragrafen fogas ett nytt *5 mom.* i vilket det föreskrivs om tillämpningen av hållbarhetskriterierna på RFNBO-bränslen. Enligt det nya momentet ska förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung uppfylla hållbarhetskriterierna enligt 6 och 6 b § oberoende av om bränslet är producerat inom Europeiska unionen eller utanför den. Bestämmelsen baserar sig på artikel 30.3 andra stycket i RED III-direktivet, och enligt den artikeln ska de skyldigheter som fastställs i direktivet tillämpas oberoende av om de förnybara bränslena och de återvunna kolbaserade bränslena produceras inom eller importeras till unionen. Bestämmelsen gäller också RFNBO-bränslen.

6 §. Minskning av växthusgasutsläpp. Paragrafen ska ändras så att i den tas in de uppdaterade minimivärden för minskning av växthusgasutsläppen som anges i RED III-direktivet. Paragrafens *1 mom.* ändras i huvudsak inte, men i momentet görs språkliga korrigeringar. Paragrafens *2 mom.* ändras så att kraven på minskning av växthusgasutsläppen uppdateras med de nya kraven i fråga om el, värme och kyla som produceras från fasta biomassabränslen. Samtidigt tas i momentet in nya krav på minskning av växthusgasutsläppen för befintliga anläggningar som använder fasta biomassabränslen och som har inlett sin verksamhet före den 1 januari 2021.

Enligt *1 punkten* är kravet på minskning av växthusgasutsläppen 80 procent för en anläggning som använder fasta biomassabränslen och där driften har inletts efter den 20 november 2023. Enligt *2 punkten* gäller för en anläggning som använder fasta biomassabränslen, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt och har inlett driften under perioden den 1 januari 2021 till den 20 november 2023 ett krav på en minskning av växthusgasutsläppen med 70 procent till och med utgången av 2029 och ett krav på minskning av växthusgasutsläppen med 80 procent därefter. Enligt *3 punkten* gäller för en anläggning som använder fasta biomassabränslen, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt och har inlett driften före 2021 ett krav på minskning av växthusgasutsläppen med 80 procent när anläggningen har varit i drift i 15 år, dock så att kravet börjar tillämpas tidigast från och med ingången av 2026 och senast från och med ingången av 2030.

Direktivet ställer inget krav på minskning av växthusgasutsläppen för anläggningar som använder fasta biomassabränslen och som har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt och vars drift har inletts före den 20 november 2023, även om anläggningar för biomassabränsle med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 7,5 megawatt till övriga delar måste visa att hållbarhetskriterierna uppfylls.

Avsikten är att förtydliga bestämmelsen i RED III-direktivet genom att skilja de krav på minskning av växthusgasutsläppen som gäller fasta biomassabränslen från de krav på minskning av växthusgasutsläppen som gäller gasformiga biomassabränslen. Till paragrafen fogas därför ett nytt *3 mom.*, och de gällande 3–5 mom. blir därmed i huvudsak oförändrade 4–6 mom.

I det nya 3 mom. föreskrivs det om kraven på minskning av växthusgasutsläppen från el, värme och kyla som produceras uteslutande från gasformiga biomassabränslen, och det föreskrivs om kraven genom de övergångsbestämmelser som finns i direktivet. Tillämpningen av minskningen av växthusgasutsläppen beror på anläggningens sammanlagd installerad tillförd effekt och på tidpunkten för inledande av verksamheten. I enlighet med RED III-direktivet avses med biomassabränslen både gasformiga och fasta bränslen som framställs av biomassa. De nya bestämmelserna om minskning av växthusgasutsläppen innehåller krav som gäller uttryckligen gasformiga biomassabränslen. Eftersom RED III-direktivet till denna del innehåller särskilda bestämmelser (*lex specialis*) som gäller gasformiga biomassabränslen (artikel 29.10 f och h), har de bestämmelser som gäller gasformiga biomassabränslen företrädde framför de bestämmelser som gäller alla biomassabränslen (artikel 29.10 e och g). Av detta följer att i fråga om de bestämmelser som gäller gasformiga biomassabränslen har led f och h i direktivet företrädde. I de fall där det är fråga om en anläggning som använder gasformiga biomassabränslen med en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 10 megawatt tillämpas således endast kraven i led f och h i direktivet.

Enligt 3 mom. 1 punkten är kravet på minskning av växthusgasutsläppen 80 procent för en anläggning som använder gasformiga biomassabränslen och där driften har inletts efter den 20 november 2023. Enligt 2 punkten gäller för en anläggning som använder gasformiga biomassabränslen, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på över 10 megawatt och har inlett driften under perioden den 1 januari 2021 till den 20 november 2023 ett krav på en minskning av växthusgasutsläppen med 70 procent till och med utgången av 2029 och ett krav på minskning av växthusgasutsläppen med 80 procent därefter. Enligt 3 punkten gäller för en anläggning som använder gasformiga biomassabränslen, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 10 megawatt och har inlett driften under perioden den 1 januari 2021 till den 20 november 2023 ett krav på en minskning av växthusgasutsläppen med 70 procent när den har varit i drift i mindre än 15 år och ett krav på minskning av växthusgasutsläppen med minst 80 procent när den har varit i drift i mer än 15 år. Momentets 4 punkt gäller anläggningar som använder gasformiga biomassabränslen och har en effekt på över 10 megawatt. Enligt 4 punkten gäller för en anläggning som använder gasformiga biomassabränslen, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på över 10 megawatt och har inlett driften före 2021 ett krav på minskning av växthusgasutsläppen med 80 procent när anläggningen har varit i drift i 15 år, dock så att kravet börjar tillämpas tidigast från och med ingången av 2026 och senast från och med ingången av 2030. Enligt 5 punkten gäller för en anläggning som använder gasformiga biomassabränslen, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 10 megawatt och har inlett driften före 2021 ett krav på minskning av växthusgasutsläppen med 80 procent när den har varit i drift i 15 år, dock så att kravet börjar tillämpas tidigast från och med ingången av 2026.

Paragrafens 4 och 5 mom. ändras inte. Hänvisningarna till moment i 6 mom. uppdateras så att de motsvarar paragrafens nya innehåll.

6 b §. Övriga krav på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Till lagen fogas en ny 6 b § i vilken det föreskrivs om övriga krav på RFNBO-bränslen. Det ska visas att inte bara kriteriet som gäller minskning av växthusgasutsläppen uppfylls utan också att RFNBO-bränslet har producerats med förnybar el. Endast vätgas och bränslen som har producerats med förnybar el kan betraktas som RFNBO-bränslen. Med el som producerats från förnybara energikällor avses till exempel el från vindkraft, solenergi eller vattenkraft. På så sätt hänför sig de övriga krav som gäller RFNBO-bränslen framför allt till påvisande av att elen är förnybar. Enligt 1 punkten kan en del av produktionen av vätgasbaserade bränslen påvisas vara RFNBO-bränslen, om den el som produktionsanläggningen använder tas från nätet. Då ska produktionslandets genomsnittliga andel förnybar energi under två år tillbaka i tiden användas för att fastställa

andelen förnybar el 2025. I Finland var andelen förnybara energikällor i elproduktionen 52,37 procent 2023 (SHARES). Således kan en verksamhetsutövare enbart genom att utnyttja el som tagits från nätet visa att 52,37 procent av sin produktion är RFNBO-bränsle.

Enligt 2 *punkten* kan den el som används vid produktionen av RFNBO-bränslen påvisas vara helt förnybar, om den förnybara elen kommer från en anläggning som står i direkt kontakt med en produktionsanläggning för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. I den delegerade akten (EU) 2023/1184 som gäller RFNBO-bränslen finns det närmare bestämmelser om regler för att el som fås genom direkt anslutning till en anläggning som producerar förnybar el ska räknas som helt förnybar. Dessa bestämmelser ska iaktas om verksamhetsutövaren vill visa att den använda elen är helt förnybar genom en direkt kontakt.

I 3 *punkten* föreskrivs det om situationer i vilka det vid produktionen av RFNBO-bränslen har använts el som tagits från nätet och man vill visa att elen är helt förnybar. I sådana fall ska verksamhetsutövaren visa att kraven i kommissionens delegerade akt (EU) 2023/1184 är uppfyllda. Med dessa krav hänvisas det särskilt till kraven på additionalitet, tidsmässig korrelation och geografisk korrelation i artiklarna 4–7.

En verksamhetsutövare ska ha möjlighet att kombinera olika kriterier för anskaffning av el. Enligt 2 *mom.* kan en verksamhetsutövare visa att den el som använts för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung under samma produktionsperiod är helt eller delvis förnybar genom att tillämpa en eller flera av de metoder som avses i 1 *mom.* Om det till exempel i en elektrolysör matas in 50 procent el som kan räknas som helt förnybar och 50 procent el som tagits från nätet, varav endast 40 procent är förnybar, kan 70 procent av vätegasproduktionen räknas som förnybart RFNBO-bränsle. Produktionsperioden bestäms utifrån kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184, där produktionsperioden är en månad ända fram till 2029 och en timme från och med 2030.

7 §. *Biologisk mångfald.* I det inledande stycket i paragrafen görs en språklig ändring.

Den engelska termen ”primary forest”, som tidigare har översatts med termen naturskog, har i den nya översättningen av direktivet översatts med termen urskog. De förbjudna områden som gäller biologisk mångfald omfattar nu också gammal skog som på engelska är ”old-growth forest”. Paragrafens 1 punkt uppdateras så att den motsvarar terminologin i RED III-direktivet.

Enligt artikel 29.3 i RED III-direktivet får biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen producerade från agrobiomassa som beaktas i målen för förnybar energi inte framställas av råvaror från mark som har stort värde för den biologiska mångfalden, det vill säga mark vars status i januari 2008 eller därefter utgjordes av urskog och annan trädbevuxen mark, det vill säga skog och annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning. Vid genomförandet av det ursprungliga direktivet har orden ”det vill säga skog och annan trädbevuxen mark med inhemska arter” utelämnats. För att säkerställa ett fullständigt genomförande av direktivet ska den preciserande meningen tas in i 1 punkten. Det är fråga om en teknisk precisering som inte inverkar på tolkningen av punkten, men som förtydligar det nationella genomförandet av direktivet.

Till paragrafen fogas en ny 2 *punkt*, och därför blir gällande 2–5 punkter oförändrade 3–6 punkter. I paragrafens 2 punkt tas som mark med biologisk mångfald in gammal skog (naturskog) enligt definitionen i det land där skogen finns. Punkten baserar sig på artikel 29.3 första stycket a i RED III-direktivet. Enligt direktivet ska gammal skog (naturskog) definieras i enlighet med definitionen i det land där skogen finns. Vad som avses med gammal skog

(naturskog) kan således variera beroende på i vilket land skogen finns. Det är därför inte möjligt att närmare definiera begreppet i hållbarhetslagen. Den definition av gammal skog (naturskog) som används i Finland grundar sig på statsrådets principbeslut (dnr YM/2024/57) om kriterierna för naturskog och definitionen av urskog i Finland. Principbeslutet utfärdades den 20 mars 2025. Forststyrelsen kommer att inventera statens skogar som uppfyller kriterierna.

I 6 punkten görs en språklig precisering.

Till paragrafen fogas en ny 7 punkt enligt vilken det vid framställning av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen inte får användas agrobiomassa som producerats från ett område som vid jämförelsetidpunkten eller därefter har varit hedmark. I direktivet definieras inte vad som avses med hedmark. I den nationella lagstiftningen har hed definierats till exempel i 42 § i statsrådets förordning om miljöersättning (78/2023) som sådan ris- eller lavdominerad, trädlös eller så gott som trädlös växtlighet som förekommer i skärgården och kusttrakten. Största delen av hedarna i Finland finns inom naturskyddsområden. I Finland övervakar närings-, trafik- och miljöcentralerna genomförandet av skyddet av naturskyddsområden och ser till att skyddsområdenas tillstånd följs upp med hjälp av flera olika metoder.

8 §. Ändrad markanvändning. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Punkten baserar sig på artikel 29.4 andra stycket i RED II-direktivet. Vid genomförandet av det ursprungliga direktivet har artikel 29.4 andra stycket helt utelämnats. Även om formuleringen i lagen motsvarar direktivets syfte, ska det undantag som anges i direktivet fogas till lagen för att säkerställa att direktivet genomförs fullt ut. Det är fråga om en teknisk precisering som inte inverkar på tolkningen av punkten, men som förtydligar det nationella genomförandet av direktivet. Enligt 2 mom. tillämpas bestämmelserna i 1 mom. dock inte, om marken vid tidpunkten då råvarorna anskaffades har haft samma markanvändningsform som i januari 2008.

10 §. Kriterier för skogsbiomassa. Paragrafens 1 mom. uppdateras så att det motsvarar ändringarna i RED III-direktivet. Momentets 1 och 2 punkt förblir oförändrade. I 3 punkten föreslås preciseringar som baserar sig på RED III-direktivet. Enligt förslaget ska arealer som enligt internationell eller nationell rätt eller av relevant behörig myndighet har utsetts för naturskyddsändamål skyddas i syfte att bevara den biologiska mångfalden och förhindra förstörelse av livsmiljöer. I RED III-direktivet togs bland dessa arealer med gräsmark och hedmark. Enligt direktivet ska de arealer som avses i denna punkt således omfatta våtmarker, gräsmarker, hedmarker och torvmarker.

Momentets 4 punkt kompletteras med de ändringar som har gjorts i artikel 29.6 a iv i RED III-direktivet. För att kriterierna ska vara uppfyllda på landnivå ska skogsbiomassan komma från en stat som har nationell lagstiftning samt övervaknings- och kontrollsystem som säkerställer att det vid skörden tas hänsyn till att markens beskaffenhet och biologisk mångfald ska bevaras i enlighet med principerna för hållbart skogsbruk, i syfte att förhindra negativ påverkan, på ett sätt som undviker skörd av stubbar och rötter, försämring av urskog (skog i naturtillstånd), och av gammal skog (naturskog) enligt definitionen i det land där skogen finns, eller omvandling av den till skogsplantage samt skörd på känslig mark.

I skäl 84 i ingressen till direktivet konstateras det att hållbarhetskriterierna avseende skörd av skogsbiomassa bör specificeras ytterligare, i linje med principerna för hållbart skogsbruk. Dessa specifikationer bör syfta till att stärka och förtydliga den riskbaserade metoden för skogsbiomassa, samtidigt som medlemsstaterna får proportionerliga bestämmelser som möjliggör riktade anpassningar för metoder som kan vara lokalt lämpliga. I direktivet finns det varken en närmare definition av eller en närmare hänvisning till vad som avses med principerna för hållbart skogsbruk. Principerna för hållbart skogsbruk kan i vidare bemärkelse anses avse

de internationella principerna för hållbar skötsel och användning av skogar samt medlemsstaternas anvisningar, rekommendationer och andra principer som allmänt följs i medlemsstaterna.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/2448 om fastställande av operativ vägledning vad gäller det underlag som visar att de hållbarhetskriterier för skogsbiomassa som anges i artikel 29 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 uppfylls (nedan *kommissionens operativa vägledning vad gäller skogsbiomassa*) innehåller en definition av stubbar och rötter. Enligt artikel 2 i genomförandeförordningen avses med stubbar och rötter den del av hela trädvolymen som inte omfattar träbiomassan över stubbhöjd, det vill säga den höjd där stammen kapas vid normal avverkning i det berörda landet eller regionen. I Finland finns det i lagstiftningen inga bestämmelser om undvikande av skörd av stubbar och rötter, men det finns anvisningar om detta i skogsvårdsrekommendationerna. Enligt statistiska uppgifter har användningen av stubbar som energi minskat i jämn takt i Finland sedan början av 2010-talet. På nuvarande nivå är användningen av stubbar och rötter i Finland så liten att direktivets mål att undvika skörd av stubbar och rötter kan anses nås med nuvarande styrmedel.

I Finland pågår med stöd av EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 (COM(2020) 380 final) och Ny EU-skogsstrategi för 2030 (COM(2021) 572 final) ett nationellt kartläggningsarbete för strängt skydd av urskog och gammal skog, det vill säga skog i naturtillstånd och naturskog. Kriterierna för gammal skog (naturskog) har angetts och definitionen av urskog (skog i naturtillstånd) har fastställts i statsrådets principbeslut om kriterierna för naturskog och definitionen av urskog i Finland (YM/2024/57).

I artikel 2.44a i RED III-direktivet finns en definition av skogsplantage. Definitionen hänvisar till planterad skog enligt definitionen i artikel 2.11 i den så kallade avskogningsförordningen⁹. Med skogsplantage avses planterad skog som brukas intensivt och som vid plantering och mogen skog uppfyller samtliga följande kriterier: en eller två arter, samma åldersklass och regelbundna avstånd; den omfattar plantager med kort omloppstid för trä, fiber och energi, men inte skog som planterats som skydd eller för återställande av ekosystem samt inte heller skog som anlagts genom plantering eller sådd och som vid mogen skog liknar eller kommer att likna naturligt föryngrad skog. Skogsplantager tolkas i Finland som planteringar av främmande träarter och Naturresursinstitutet har bedömt att deras areal i Finland i nuläget är cirka 34 000 hektar. Med beaktande av å ena sidan urskogarnas och de gamla skogarnas och å andra sidan skogsplantagernas arealer i Finland kan det anses att den i direktivet nämnda omvandlingen av urskog och gammal skog till skogsplantage är marginell till sin areal.

Kriteriet för att undvika att urskog och gammal skog (skog i naturtillstånd och naturskog) försämrats och omvandlas till skogsplantage anses i Finland uppfyllas genom det nationella genomförande av riktlinjerna i EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 och Ny EU-skogsstrategi för 2030 och av EU:s avskogningsförordning.

I direktivet definieras inte vad som avses med känslig mark. Inte heller i den nationella lagstiftningen finns det någon definition av känslig mark. För att minska avverknings påverkan på marken har det i 6 § i skogslagen (1093/1996) föreskrivits allmänt om hur drivning utförs och undvikande av skador i terrängen. Känslig mark kan anses avse till exempel sådan mark där skörden och den därmed anslutna verksamheten har stor påverkan på marken i sig. Denna

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010.

påverkan kan till exempel vara betydande fysikaliska och kemiska förändringar som skörden orsakar. I och med påverkan accentueras vid granskningen till exempel branta erosionskänsliga sluttningar, strandskogar, sänkor som samlar mycket avrinningsvatten, karga växtplatser med ett tunt lager humus, lundar och kalkrika moar. Dessutom kan påverkan på marken till följd av istandsättningsdikningar av sulfatjordar och svartskifferområden tala för att dessa områden ska beaktas. EU-lagstiftningen och den nationella lagstiftningen om mark och om vård och användning av skog, rekommendationerna och anvisningarna om skogsvård samt skogscertifieringssystemen bildar tillsammans en ram genom vilken Finland uppfyller kravet på att man i samband med avverkning ska förhindra negativ påverkan på markens beskaffenhet och biologisk mångfald genom att undvika skörd på känslig mark.

För att kriterierna ska uppfyllas på landnivå ska skogsbiomassan dessutom komma från en stat i vilken det genom nationell lagstiftning samt övervaknings- och kontrollsystem säkerställs att det vid skörden tas hänsyn till att markens beskaffenhet och biologisk mångfald ska bevaras i enlighet med principerna för hållbart skogsbruk, i syfte att förhindra negativ påverkan så att skörden är förenlig med tröskelvärdena för stora kalavverkningar enligt definitionen i det land där skogen finns och med lokalt och ekologiskt lämpliga bevarandetröskelvärden för extraktion av död ved och att skörden är i överensstämmelse med krav på användning av avverkningssystem som minimerar negativ påverkan på markens beskaffenhet och på biologisk mångfald och livsmiljöer.

Enligt direktivet ska bedömningen av huruvida kriteriet för stora kalavverkningar är uppfyllt göras enligt definitionen av stora kalavverkningar i det land där skogen finns. Således går det inte att i detta sammanhang närmare definiera en areal per hektar för stora kalavverkningar. I Finland har det inte fastställts några tröskelvärden för stora kalavverkningar. Som en stor kalavverkning kan betraktas sådan avverkning på mer än 200 hektar som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017, nedan *MKB-lagen*) och som förutsätter miljökonsekvensbedömning. I Finland genomförs nästan inga stora skogsavverkningar av projektstorleken enligt MKB-lagen.

Underpunkt e motsvarar det kriterium i direktivet som gäller bevarande av död ved. I artikel 2 i kommissionens operativa vägledning vad gäller skogsbiomassa finns en definition av död ved. Med död ved avses all icke-levande träbiomassa som inte ingår i förnan, antingen stående, liggande på marken eller i marken, inklusive trä som ligger på ytan, grova vedrester, döda rötter och stubbar som mäter minst 10 centimeter i diameter eller minst något annat diametervärde som används i det berörda landet. I regel finns anvisningar om extraktion av död ved i Finlands skogsvårdsrekommendationer.

Underpunkt f gäller användning av avverkningssystem som bland annat ska minimera negativ påverkan på markens beskaffenhet och på biologisk mångfald och livsmiljöer. I den nationella lagstiftningen föreskrivs det inte direkt om användningen av avverkningssystem. Det finns dock som stöd för valet av avverkningssystem gott om anvisningar i skogsvårdsrekommendationerna.

Enligt förslaget ska en ny 6 punkt fogas till 1 mom. Punkten baserar sig på det nya led vi i artikel 29.6 a i RED III-direktivet. Enligt förslaget ska skogsbiomassan komma från en stat i vilket det genom gällande nationell lagstiftning och befintliga övervaknings- och kontrollsystem säkerställs att skogsbiomassan inte kommer från områden som avses i 7 § 1–3 eller 5–7 punkten, 8 § 1 mom. 1 punkten eller 9 §. Det är fråga om urskog och gammal skog (skog i naturtillstånd och naturskog), skog med stor biologisk mångfald, gräsmarker med stor biologisk mångfald, omfattande mer än en hektar, som är naturlig eller icke naturlig, hedmarker, våtmarker samt torvmarker som tidigare varit odikad och som dränerats i januari 2008 eller därefter. I Finland pågår en kartläggning av urskogar och gamla skogar (skogar i naturtillstånd och naturskogar)

på statens marker. Med skog med stor biologisk mångfald kan avses objekt enligt 10 § i skogslagen och naturtyper som eventuellt skyddas genom naturvårdslagen, från vilka anskaffningen av skogsbiomassa i allmänhet är begränsad. I Finland samlas det inte heller i stor utsträckning in skogsbiomassa från gräsmark med stor biologisk mångfald och hedmarken finns i princip inom naturskyddsområden.

Till paragrafen fogas ett nytt 2 *mom.* i vilket det föreskrivs om verksamhetsutövarens försäkran. Kravet är nytt och baserar sig på artikel 29.6 a vii i RED III-direktivet och enligt den artikeln utfärdar anläggningar som producerar biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen från skogsbiomassa inför de granskningar som ska göras enligt artikel 30.3 en försäkran, understödd av interna processer på företagsnivå, om att skogsbiomassan inte tagits från sådan mark som avses i led vi i detta stycke. Med anläggningar som producerar biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen från skogsbiomassa avses i en nationell kontext de verksamhetsutövare enligt hållbarhetslagen som alltid i sista hand ansvarar för att påvisa hållbarheten. Försäkran ska vara understödd av interna processer på företagsnivå, som ger garantier för att skogsbiomassan inte kommer från ovannämnda förbjudna områden. En verksamhetsutövare ska genom avtal med alla parter i produktionskedjan direkt eller indirekt säkra att de inte anskaffar skogsbiomassa från förbjudna markområden. En försäkran ska ges för den granskning som avses i 20 §. I verksamhetsutövarens beslut om godkännande bestäms närmare hur ofta granskningen ska göras. Om det har bestämts att granskningen ska göras årligen, ska verksamhetsutövaren årligen utfärda en skriftlig försäkran, understödd av interna processer, om varifrån skogsbiomassan har tagits.

Det gällande 2 *mom.* blir 3 *mom.* Även i fortsättningen kan skogsbiomassans hållbarhet påvisas på ursprungsområdesnivå, om det inte på landnivå finns bevis för att kriterierna uppfylls. Till momentet fogas två nya punkter. Den första punkten motsvarar till sitt innehåll det gällande momentet, men momenthänvisningarna i paragrafen uppdateras så att de motsvarar paragrafens nya innehåll. Den andra punkten är ny och motsvarar kriteriet enligt punkt 6 på landnivå. Om skogsbiomassan kommer från en stat i vilken det inte finns nationell lagstiftning eller befintliga övervaknings- och kontrollsystem för att verifiera att kriteriet uppfylls, ska verksamhetsutövaren för varje parti med hjälp av förvaltningssystem visa att skogsbiomassan inte kommer från förbjudna områden.

10 a §. *Krav som gäller markanvändning, ändrad markanvändning och skogsbruk.* Till 1 *mom.* 3 *punkten* i den paragraf som gäller det så kallade LULUCF-kriteriet fogas för genomförande av det ursprungliga direktivet om förnybar energi (RED II) ett krav på tillhandahållande av bevis när det gäller utsläpp från sektorn för markanvändning. I samband med genomförandet av RED II-direktivet togs i 3 *punkten* inte in orden ”och tillhandahåller bevis för att rapporterade utsläpp från sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inte överstiger upptaget”. För att säkerställa ett fullständigt genomförande bör kravet tas in i lagstiftningen. Preciseringsen påverkar inte granskningen av LULUCF-kriteriet i Finland, eftersom Finland är part i Parisavtalet och i enlighet med 2 *punkten* har lagt fram ett nationellt fastställt bidrag i samband med Parisavtalet, varför 1 *mom.* 3 *punkten* inte tillämpas i Finland. Punkterna 2 och 3 utgör alternativ till varandra vid granskningen på landnivå. Bestämmelser om granskning på ursprungsområdesnivå finns i 2 *mom.* och i det momentet föreslås inga ändringar i detta sammanhang.

I kommissionens operativa vägledning vad gäller skogsbiomassa ges närmare anvisningar om hur LULUCF-kriteriet kan påvisas på landnivå eller ursprungsområdesnivå.

12 §. *Krav som gäller verksamhetsutövares hållbarhetssystem.* I paragrafen föreskrivs det om krav som gäller verksamhetsutövares hållbarhetssystem. Det föreslås att 2 och 3 *mom.* ska

kompletteras så att verksamhetsutövarna genom ett nationellt system kan visa att hållbarhetskriterierna för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung är uppfyllda. För verksamhetsutövarers system för påvisande av överensstämmelse med kraven används fortfarande benämningen ”verksamhetsutövarers hållbarhetssystem”, även om en verksamhetsutövarers system i fortsättningen kan omfatta också RFNBO-bränslen. Bestämmelsen baserar sig på artikel 30.6 i RED III-direktivet. Enligt den artikeln får medlemsstaterna inrätta nationella system där efterlevnaden av kriterierna för minskade växthusgasutsläpp enligt artikel 29a.1, i enlighet med den metod som utvecklats enligt artikel 29a.3, kontrolleras genom hela spårbarhetskedjan, med deltagande av behöriga myndigheter. Dessa system får också användas för att kontrollera att den information som de ekonomiska aktörerna lägger in i unionsdatabasen är korrekt och fullständig och för att påvisa efterlevnad av artikel 27.6.

Enligt 2 mom. 1 punkten ska verksamhetsutövarers hållbarhetssystem innehålla uppgifter om beräkning av den minskning av växthusgasutsläpp som användning av partiet med förnybart bränsle medför och om utredning av huruvida hållbarhetskriteriet enligt 6 § uppfylls.

Paragrafens 2 mom. 2 och 3 punkt ändras inte.

Till 2 mom. fogas en ny 4 punkt enligt vilken det utifrån verksamhetsutövarers hållbarhetssystem ska visas att de i 6 b § föreskrivna övriga krav på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung är uppfyllda. Kraven hänför sig till påvisande av att den el som används vid produktionen av RFNBO-bränslen är förnybar.

Den massbalans som det föreskrivs om i 3 mom. utvidgas till att gälla också RFNBO-bränslen. Massbalansen ska tillämpas på RFNBO-bränslen på motsvarande sätt som på andra förnybara bränslen.

16 §. Hur beslut om godkännande upphör att gälla. Paragrafens 1 mom. kompletteras i fråga om förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung på så sätt att det hänvisas till definitionen av förnybara bränslen. Energimyndigheten kan besluta att ett godkännande upphör att gälla, om produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller av bränslen som innehåller sådana, kontinuerligt har varit avbruten i minst ett år av orsaker som beror på verksamhetsutövaren, om inte verksamhetsutövarers hållbarhetssystem fortfarande behövs med hänsyn till ett sådant beslut om statsunderstöd som avses i 2 § 2 mom. En orsak som beror på verksamhetsutövaren kan vara till exempel att verksamheten upphör. Energimyndigheten har dock prövningsrätt i ärendet, om verksamhetsutövaren visar att verksamhetsutövarers hållbarhetssystem uppfyller kraven i denna lag trots avbrottet.

21 §. Granskningsrapport. Skrivfelet i paragrafens svenska rubrik korrigeras. Paragrafens 1 mom. ändras inte.

Till 2 mom. fogas den verifiering av kontrollören som granskningsrapporten ska innehålla och som gäller de uppgifter som verksamhetsutövaren har fört in i kommissionens databas. Kontrollören ska kontrollera att de uppgifter som den verksamhetsutövare som är föremål för kontroll har fört in i databasen är korrekta och noggrant införda. Stickprovet för kontrollen ska vara tillräckligt stort så att den tillförlitlighet och täckning som behövs för att lämna ett utlåtande om kontrollen kan säkerställas.

Paragrafens 3 mom. ändras inte.

22 §. Verksamhetsutövares anmälningsskyldighet. Det föreslås att *1 mom. 4 punkten* ska kompletteras i enlighet med utvidgningen av tillämpningsområdet så att en verksamhetsutövare utan dröjsmål ska anmäla avbrott som pågår längre än ett år i produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av i verksamhetsutövarens hållbarhetssystem avsedda förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller av bränslen som innehåller sådana.

23 §. Hållbarhetsintyg. Det föreslås att *1 mom.* genom en hänvisning till definitionen av förnybara bränslen ska kompletteras så att en verksamhetsutövare får utfärda ett hållbarhetsintyg också för ett parti med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som bevis på att partiet uppfyller hållbarhetskriterierna. Rätt att utfärda ett hållbarhetsintyg har en verksamhetsutövare vars hållbarhetssystem är godkänt och som iakttar kraven i 3 kap. och bestämmelserna i beslutet om godkännande. Verksamhetsutövaren kan börja utfärda hållbarhetsintyg när beslutet om godkännande av verksamhetsutövarens hållbarhetssystem har vunnit laga kraft.

Också *2 mom.* kompletteras på motsvarande sätt genom att det i momentet tas in ett omnämnande av förnybara bränslen och momentet således i fortsättningen omfattar också förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Enligt momentet kan det hållbarhetsintyg som verksamhetsutövaren utfärdat gälla också ett sådant parti med RFNBO-bränslen som har producerats, framställts, förvärvat, importerats, frisläppts för konsumtion eller använts under tiden mellan det att ansökan om godkännande av hållbarhetssystemet eller på motsvarande sätt ändringsansökan har anhängiggjorts och det att beslutet om godkännande eller ändringsbeslutet har vunnit laga kraft, om verksamhetsutövaren kan visa att den har tillämpat lämpliga förfaranden för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

24 §. Frivilliga system. I paragrafen föreskrivs det om påvisande av biomassans hållbarhet genom frivilliga nationella eller internationella system. Formuleringen i paragrafen förtydligas. Kommissionen har 2024 godkänt ISCC, REDcert-EU och CertifHy som frivilliga system för certifiering av RFNBO-bränslen. Paragrafen kompletteras så att en verksamhetsutövare som är certifierad eller godkänd i enlighet med ett frivilligt nationellt eller internationellt system som Europeiska kommissionen har erkänt, får utfärda intyg över eller informera om att partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung uppfyller hållbarhetskriterierna enligt systemet, till den del som kommissionen har ansett att systemet omfattar noggranna uppgifter med tanke på tillämpningen av 6 § eller visar att partiet med RFNBO-bränsle uppfyller hållbarhetskriterierna i 6 b §. Dessutom ska det i paragrafen beaktas även att det genom ett frivilligt system är möjligt att visa att de uppgifter som förts in i kommissionens databas är korrekta och fullständiga.

I artikel 30.4 i RED III-direktivet föreskrivs det om kommissionens befogenhet att erkänna frivilliga system. Enligt första stycket i artikeln i fråga får kommissionen besluta att frivilliga nationella eller internationella system med normer för produktion av förnybara bränslen och återvunna kolbaserade bränslen tillhandahåller de tillförlitliga uppgifter om minskade växthusgasutsläpp som krävs för de syften som anges i artikel 29.10 och i artikel 29a.1 och 29a.2, visar efterlevnad av artiklarna 27.6 och 31a.5 eller visar att leveranserna av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen uppfyller hållbarhetskriterierna i artikel 29.2–29.7.

En medlemsstat får enligt artikel 30.9 i RED III-direktivet inte kräva ytterligare bevis på att hållbarhetskriterierna uppfylls av en ekonomisk aktör som lägger fram bevis eller uppgifter som erhållits i enlighet med ett system som har erkänts av kommissionen och som gäller uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

25 §. Bevarande av uppgifter för tillsynen. Paragrafens 1 mom. 1 punkt ska i enlighet med utvidgningen av tillämpningsområdet kompletteras med en skyldighet att bevara uppgifter om förnybara bränslen. En verksamhetsutövares hållbarhetsintyg ska godkännas som bevis på att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, om verksamhetsutövaren bevarar det material om partier med förnybara bränslen som hänför sig till verksamhetsutövarens hållbarhetssystem samt de uppgifter som gäller utfärdade hållbarhetsintyg till dess att fem år förflutit från det att partiet med förnybart bränsle användes eller frisläpptes för konsumtion.

28 §. Kontrollörens uppgifter. Paragrafens 1 mom. uppdateras så att det motsvarar de nya uppgifter för kontrollörer som gäller granskning av de uppgifter som har förts in i unionsdatabasen. I momentet hänvisas det till den nya 37 a § i vilken det föreskrivs närmare om den granskning i anslutning till unionsdatabasen som kontrollören ska genomföra.

28 a §. Kontrollörens skyldighet att bevara material som gäller kontroll. Till lagen fogas en ny 28 a § i vilken det föreskrivs om kontrollörens skyldighet att bevara handlingar. I lagen föreskrivs det i nuläget inte om kontrollörens skyldighet att bevara material som hänför sig till granskningen av verksamhetsutövares hållbarhetssystem. Med granskning av hållbarhetssystem avses i detta sammanhang både en kontrollörs i 13 och 17 § avsedda granskning av hållbarhetssystemets överensstämmelse med kraven och en i 20 § avsedd granskning av att verksamhetsutövarens hållbarhetssystem tillämpas. Kontrollören ska bevara uppgifterna i tio år från det att ett i 13 och 17 § avsett utlåtande eller en i 21 § avsedd granskningsrapport lämnades.

31 §. Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna. Paragrafens 1 mom. kompletteras med bestämmelser om förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Verksamhetsutövaren ska sammanställa en rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna i fråga om de partier med förnybara bränslen som verksamhetsutövaren har producerat, framställt, frisläppt för konsumtion eller använt i Finland under ett kalenderår.

Paragrafens 2 mom. kompletteras på motsvarande sätt med ett tillägg som gäller förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska innehålla information om mängderna RFNBO-bränslen i partierna och om hur det har visats att hållbarhetskriterierna för partierna är uppfyllda. När det gäller RFNBO-bränslen innebär detta uppgifter om den minskning av växthusgasutsläppen som bränslepartiet medför och de uppgifter som avses i artikel 8 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184.

34 §. Energimyndighetens inspektionsrätt. Det föreslås att 1 mom. ändras så att det säkerställs att Energimyndigheten har rätt att få tillträde också till områden och lokaler där det produceras, framställs eller används förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, om tillträdet behövs för tillsynen enligt lagen. Energimyndigheten ska också ha rätt att utföra inspektioner i lokalerna och områdena i fråga och att vidta andra åtgärder som tillsynen förutsätter.

I 4 mom. ska utvidgningen av lagens tillämpningsområde beaktas. Vid en inspektion har Energimyndigheten rätt att omhänderta material som gäller de förnybara bränslen som är föremål för inspektion. Omhändertagande kan komma i fråga när saken inte kan utredas i samband med inspektionen på det sätt som inspektionen kräver och omhändertagandet av materialet därför är nödvändigt för att syftet med inspektionen ska uppnås.

37 a §. Införande av uppgifter i databasen. Till lagen fogas en ny 37 a § som innehåller bestämmelser om införande av uppgifter i unionsdatabasen och om verksamhetsutövarens ansvar. Bestämmelserna baserar sig på den nya artikel 31a i RED III-direktivet. Avsikten med unionsdatabasen är att göra det möjligt att spåra flytande och gasformiga förnybara bränslen. Bestämmelserna om unionsdatabasen har utvidgats till att omfatta alla gasformiga och flytande

bränslen vid alla användningsändamål, medan databasen enligt det ursprungliga direktivet endast gällde förnybara bränslen som används för transport. Syftet med utvidgningen är att minska risken för dubbelräkning och risken för regelstridigheter i de leveranskedjor som omfattas av tillämpningsområdet för unionsdatabasen. Således ska allt fler verksamhetsutövare åläggas en skyldighet att föra in uppgifter i unionsdatabasen. I samband med beredningen av genomförandet identifierades flera punkter som hänför sig till databasen och som förutsätter nationellt genomförande. För att säkerställa ett behörigt genomförande ansågs det behövligt att det i fortsättningen föreskrivs om databasen i hållbarhetslagen. Unionsdatabasen är ännu under arbete då lagen bereds och det finns i nuläget inga exakta uppgifter om ibruktagandet av databasen.

Enligt *1 mom.* ska den databas som inrättats av kommissionen användas för att spåra biodrivmedel, flytande biobränslen, gasformiga biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung inom ramen för det tillämpningsområde som anges i direktivet och i de författningar som utfärdas med stöd av det. Enligt artikel 31a.2 i direktivet ska i databasen spåras bränslen från produktionsplatsen till den tidpunkt då de släpps ut på marknaden i unionen. Kommissionen har dessutom i direktivet getts befogenhet att anta delegerade akter för att ytterligare utvidga omfattningen av de uppgifter som ska ingå i unionsdatabasen till att omfatta relevanta uppgifter från produktionsplatsen eller insamlingsstället för den råvara som används för bränsleproduktionen. Kommissionen ordnade den 10 oktober–7 november 2024 ett offentligt samråd om ett utkast till delegerad akt genom vilket det i enlighet med direktivet föreslås att databasens tillämpningsområde ska utvidgas till att omfatta också insamlingsställen för råvaror. Detta innebär att inte bara bränsleproducenter och bränsledistributörer utan också verksamhetsutövare som producerar eller samlar in råvaror ska föra in sina egna uppgifter i databasen. Det bör dock noteras att fasta biomassabränslen inte ska spåras med hjälp av databasen.

För att säkerställa bränslens spårbarhet ska verksamhetsutövarna utan dröjsmål i unionsdatabasen föra in uppgifter om transaktioner som gäller bränslen, hållbarhetsegenskaperna hos bränslena, inbegripet deras växthusgasutsläpp under hela livscykeln samt uppgifter om tillhandahålllet stöd och typen av stödsystem.

Det föreslås att i *2 mom.* tas in ett nationellt undantag från skyldigheten att föra in uppgifter i databasen. Det finns ett nationellt behov av att anläggningar som använder gasformiga biodrivmedel och som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 2 megawatt inte omfattas av skyldigheten att föra in uppgifter. Undantaget motsvarar tillämpningsområdet för RED III-direktivet och gäller nationellt framför allt sådana verksamhetsutövare som är skyldiga att visa att den använda biomassan är hållbar med stöd av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996). Kommissionen har dock vid de möten med sakkunniga som hölls i samband med beredningen av databasen berättat om sina planer att utvidga databasen till att omfatta också verksamhetsutövare som inte omfattas av RED III-direktivets tillämpningsområde för att säkerställa en bredare täckning för bränslens spårbarhet. Om kommissionens planer förverkligas är det inte möjligt att föreskriva om det aktuella nationella undantaget.

I *3 mom.* föreskrivs om det sammanlänkade gassystemet och i momentet sägs att i syfte att föra in uppgifter i unionsdatabasen ska det sammanlänkade gassystemet anses utgöra ett enda massbalanssystem. Uppgifter om inmatning och uttag av förnybara gasformiga bränslen ska tillhandahållas i databasen. Finlands gasnät har anslutits till det europeiska gasnätet via gasledningen Balticconnector, som går från Ingå till Paldiski i Estland. Biogas från fem finska biogasanläggningar matas in i gassystemet. De lokala gasnäten ska utgöra ett eget massbalanssystem i databasen. Bestämmelsen baserar sig på artikel 31a.1 i RED III-direktivet.

I 4 mom. föreskrivs det om verifiering av de uppgifter som förs in i databasen. Bestämmelsen baserar sig på artikel 31a.5 i RED III-direktivet. Enligt momentet ska det i samband med den granskning som avses i 20 § verifieras att de uppgifter som verksamhetsutövaren för in i databasen är korrekta och fullständiga. Kontrollören ska med andra ord i samband med granskningen av att ett hållbarhetssystem tillämpas även kontrollera att uppgifter har förts in i databasen på ett noggrant och heltäckande sätt. Genomförandet av bestämmelsen förutsätter att också nationella kontrollörer kan föras in i unionsdatabasen.

Med stöd av 5 mom. har Energimyndigheten möjlighet att meddela närmare föreskrifter om tidsfristerna för ibruktagandet av databasen och om kraven på verksamhetsutövarens rapportering. Ibruktagandet av databasen är i nuläget förenat med många osäkerhetsfaktorer, och därför är det nu inte möjligt att utfärda närmare bestämmelser på lagnivå. Dessutom håller kommissionen på att bereda en delegerad akt som gäller databasen och som kan påverka tidsplanen för dess ibruktagande och kraven på databasens innehåll. För att den nationella lagstiftningen ska vara kontinuerligt uppdaterad i fråga om databasen är det ändamålsenligt att ge Energimyndigheten rätt att meddela närmare föreskrifter om databasen. Föreskrifterna kan gälla tidsplanen för ibruktagandet av databasen eller kraven på verksamhetsutövarens rapportering.

7.2 Lagen om upphävande av 7 § 7 mom. i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport

7 §. *Anmälningsskyldighet.* Avsikten med den föreslagna lagen är att 7 § 7 mom. som gäller kommissionens databas ska upphävas i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport. Upphävandet grundar sig på artikel 31a i RED III-direktivet, och utifrån den är det inte längre motiverat att bestämmelser om databasen finns endast i lagen om distributionsskyldighet i och med att databasens tillämpningsområde utvidgas till också andra bränslen än flytande drivmedel för transport. Eftersom distributionsskyldigheten gäller endast en del av de verksamhetsutövare som ska föra in uppgifter om bränsletransaktioner i databasen, har det vid beredningen ansetts ändamålsenligt att koncentrera bestämmelserna till hållbarhetslagen så att de därmed omfattar alla verksamhetsutövare. Därför är överlappande bestämmelser om införande av uppgifter i databasen onödiga och bestämmelserna om databasen ska strykas i lagen om distributionsskyldighet.

Lagen om distributionsskyldighet ska dock i ett senare skede kompletteras med ett krav enligt artikel 31a.2 tredje stycket, enligt vilket medlemsstaterna ska kräva att bränsleleverantörerna för in de uppgifter som krävs i kommissionens databas för att kontrollera efterlevnaden av kraven som gäller förnybara bränslen för transport. I praktiken kommer införande av uppgifter i databasen i fortsättningen att vara en förutsättning för att ett bränsleparti ska räknas med i distributionsskyldigheten och således som en del av de nationella EU-målen. Eftersom ibruktagandet av databasen dock i nuläget är förenat med många osäkerhetsfaktorer och det ännu inte finns tillräckligt med information om när databasen blir färdig eller tas i bruk, är det ändamålsenligare att kravet tas in först när tidpunkten för ibruktagandet av databasen klarnar.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Det föreslås att lagstiftningshelheten kompletteras på så sätt att statsrådets förordning om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen ändras.

I hållbarhetslagen finns redan tillräckliga befogenheter för att genomföra de ändringar som RED III-direktivet medför. Enligt 11 § i hållbarhetslagen får närmare bestämmelser om hållbarhetskriterierna utfärdas genom förordning av statsrådet.

På beräkningen av minskningen av växthusgasutsläppen tillämpas bestämmelserna i bilagorna till RED III-direktivet. Bestämmelserna behöver kompletteras också med beräkning av minskningen av växthusgasutsläppen från RFNBO-bränslen. Det föreslås att till 3 § i förordningen fogas ett nytt 3 mom. i vilket det föreskrivs om kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 som ska tillämpas på beräkningen av växthusgaskonsekvenserna av RFNBO-bränslen. Tillämpningsområdet för den delegerade förordningen omfattar fortfarande endast RFNBO-bränslen för transport, även om RFNBO-definitionen i direktivet har utvidgats till att omfatta även andra sektorer. Enligt uppgifter från kommissionen kommer den delegerade förordningen att uppdateras i år.

Bemyndiganden att utfärda förordning för att fastställa det närmare innehållet i hållbarhetsintyg finns i lagens 23 § 3 mom. Bestämmelser om hållbarhetsintygets innehåll finns i 4 § i hållbarhetsförordningen. I kraven på hållbarhetsintygets innehåll ska beaktas att verksamhetsutövaren i fortsättningen med stöd av det nationella systemet också kan utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti med RFNBO-bränslen som bevis på att hållbarhetskriterierna uppfylls. Det föreslås att 9 punkten ändras tekniskt så att ett kommatecken fogas till slutet av punkten.

Förordningens 5 § kompletteras med stöd av bemyndigandet i 31 § 3 mom. i hållbarhetslagen. Enligt det momentet får närmare bestämmelser om lämnande av rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna och om den information som ska ingå i den utfärdas genom förordning av statsrådet. Rätt att utfärda ett hållbarhetsintyg har enligt lagen en verksamhetsutövare vars hållbarhetssystem är godkänt och som iakttar kraven i 3 kap. i hållbarhetslagen och bestämmelserna i beslutet om godkännande.

Enligt 12 § 5 mom. i hållbarhetslagen får närmare bestämmelser om de förfaranden som ska tillämpas i fråga om verksamhetsutövares hållbarhetssystem och om massbalansen utfärdas genom förordning av statsrådet. I 6 § i hållbarhetsförordningen finns närmare bestämmelser om massbalansen. I 1 mom. behöver också omständigheter som hänför sig till fastställandet av den el, värme eller kyla som producerats med RFNBO-bränslen beaktas. Dessutom ska 2 mom. uppdateras så att det motsvarar de ändringar som gjorts i definitionen av RFNBO-bränslen i RED III-direktivet.

Det föreslås att 7 § i hållbarhetsförordningen ändras så att det i paragrafen tas in ett omnämnande av RFNBO-bränslen.

Med stöd av 27 § i hållbarhetslagen inkluderas i kontrollörernas kompetensområden förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. I nuläget kan ingen av de kontrollörsorganisationer som utför verifieringsuppgifter i det nationella systemet verifiera att hållbarhetskriterierna för RFNBO-bränslen uppfylls. Om kontrollörerna i fortsättningen vill kontrollera också hållbarhetssystem som gäller RFNBO-bränslen, ska kontrollörerna uppdatera sitt beslut om godkännande så att det gäller också RFNBO-bränslen genom att söka ändring hos Energimyndigheten. För att kunna utföra verifieringsuppgifter som gäller RFNBO-bränslen ska kontrollören visa att den har kännedom om mätsystemen för el.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 21 maj 2025.

De föreslagna ändringarna hänför sig till det nationella genomförandet av RED III-direktivet. Bestämmelserna enligt förslaget ska således sättas i kraft inom den tidsfrist som anges i direktivet, det vill säga senast den 21 maj 2025.

I den föreslagna lagen ingår flera övergångsbestämmelser för att trygga en tillräcklig genomförandetid.

Trots vad som föreskrivs i 23 § 1 och 2 mom. får en verksamhetsutövare redan före inlämnandet av en ansökan om godkännande enligt 13 § i den lag som ändras genom denna lag eller en ändringsansökan enligt 17 § i den lag som ändras genom denna lag påvisa hållbarheten hos de partier med biomassabränslen eller flytande biobränslen som producerats, framställts eller använts efter den 21 maj 2025 och hos de råvarupartier som använts för dem, om verksamhetsutövaren lämnar in ansökan om godkännande eller ändringsansökan till Energimyndigheten senast den 31 december 2025 och kan visa att den har tillämpat lämpliga förfaranden för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

Trots vad som föreskrivs i 23 § 1 och 2 mom. får en verksamhetsutövare redan före inlämnandet av en ansökan om godkännande enligt 13 § i den lag som ändras genom denna lag påvisa hållbarheten hos de partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som producerats, framställts eller använts efter den 1 januari 2025, om verksamhetsutövaren lämnar in ansökan om godkännande till Energimyndigheten senast den 31 december 2025 och kan visa att den besitter de i artikel 8 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung avsedda uppgifterna för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

De verksamhetsutövare som börjar omfattas av lagens tillämpningsområde med stöd av 2 a § 1 mom. 1 punkten, 2 a § 2 mom. och 2 b § 2 mom. i denna lag ska första gången lämna rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna till Energimyndigheten för partier med biomassabränslen och flytande biobränslen som använts för produktion av el, värme och kyla under 2025 eller partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som producerats eller frisläppts för konsumtion under 2025. Rapporten ska lämnas till Energimyndigheten före mars 2026. Kravet gäller i 2 a § 1 mom. 1 punkten avsedda anläggningar som producerar el, värme eller kyla med en effekt på 7,5–20 megawatt, i 2 a § 2 mom. avsedda anläggningar som producerar gasformiga biomassabränslen och i 2 b § 2 mom. avsedda producenter av RFNBO-bränslen.

10 Verkställighet och uppföljning

Konsekvenserna av verkställandet av lagförslagen följs upp vid arbets- och näringsministeriet.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

11.1 Allmänt

I denna proposition föreslås det att lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen ändras. Genom ändringen genomförs det uppdaterade direktivet om förnybar energi.

Grundlagsutskottet har konstaterat att det i den mån EU-lagstiftningen kräver eller möjliggör reglering på det nationella planet tas hänsyn till de krav som de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ställer när det nationella handlingsutrymmet utnyttjas (GrUU 6/2019 rd, GrUU 9/2019 rd, GrUU 1/2018 rd, GrUU 25/2005 rd). Utskottet har ansett att det därför finns anledning att särskilt i fråga om bestämmelser som är av betydelse

med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna tydligt klargöra ramarna för det nationella handlingsutrymmet (se till exempel GrUU 1/2018 rd, GrUU 26/2017 rd, GrUU 2/2017 rd).

Det direktiv som genomförs nationellt genom propositionen innehåller i fråga om hållbarhetskriterierna ett visst nationellt handlingsutrymme. Medlemsstaterna får bland annat besluta om tillämpningen av hållbarhetskriterierna på anläggningar som använder biomassabränslen och har en sammanlagd installerad tillförd effekt eller ett flöde av biometan som är mindre än de minimivärden som anges i direktivet. Medlemsstaterna får även fastställa ytterligare hållbarhetskriterier för biomassabränslen. Vid användning av blandat avfall får medlemsstaterna dessutom ålägga operatörerna att tillämpa system för sortering av blandat avfall. En medlemsstat får även fastställa ytterligare hållbarhetskriterier för biomassabränslen. I propositionen föreslås det inte att det nationella handlingsutrymmet ska utnyttjas och förslaget till bestämmelser motsvarar till denna del minimibestämmelserna i direktivet.

11.2 Ansvar för miljön

Enligt 20 § 1 mom. i grundlagen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Det allmänna ska enligt 2 mom. verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. I paragrafen föreskrivs det således dels om det allmänna ansvar för miljön som avses i 1 mom., och fastställs det dels en skyldighet för det allmänna att vidta miljöåtgärder. Bestämmelsen är avsedd att först och främst påverka lagstiftarens och andra normgivares verksamhet (GrUU 64/2022 rd och GrUU 69/2018 rd).

I fråga om hållbarhetslagen betonas vid den inbördes avvägningen av de grundläggande fri- och rättigheterna framför allt relationen mellan de grundläggande miljö rättigheterna i 20 § i grundlagen och bestämmelsen om egendomsskydd i 15 § i grundlagen. Även grundlagsutskottet har vid bedömningen av de begränsningar av egendomsskyddet som hänför sig till främjandet av miljöansvaret särskilt uppmärksammat att den inbördes relationen mellan bestämmelsen om egendomsskyddet och bestämmelsen om ansvar för miljön bygger på en avvägning (GrUU 64/2022 rd och GrUU 10/2014 rd). I sin bedömning av huruvida inskränkningar i användningsrätten till egendom är godtagbara och proportionella har grundlagsutskottet lagt särskild vikt vid de grunder som är förankrade i grundlagens 20 § (till exempel GrUU 55/2018 rd, GrUU 10/2014 rd, GrUU 36/2013 rd och GrUU 6/2010 rd). Det faktum att behovet av att uppnå balans mellan egendomsskyddet och de grundläggande miljö rättigheterna inte har beaktats i tillräcklig grad har också kunnat bli en omständighet som inverkar på lagstiftningsordningen (se GrUU 26/2020 rd, s. 2, GrUU 69/2018 rd, s. 5).

Propositionen har direkta konsekvenser för uppnåendet av EU:s mål för förnybar energi, som är bindande för Finland. Den föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet för hållbarhetslagen syftar särskilt till att säkerställa att användningen av fasta biomassabränslen i allt högre grad minskar växthusgasutsläppen och garanterar deras bättre miljöprestanda i anläggningar som producerar värme, kyla och el genom att iaktta de hållbarhetskriterier som det har kommit överens om i RED III-direktivet. Innehållet i bestämmelserna fastställs till väsentliga delar enligt EU-lagstiftningen. Verksamhetsutövare som i sin verksamhet använder eller producerar förnybara bränslen från biomassa eller förnybar el åläggs i förslaget till bestämmelser bevisbörda. Skyldigheten att påvisa hållbarheten följer dock i huvudsak av annan lagstiftning, med undantag för anläggningar som använder biomassabränslen, som åläggs att påvisa hållbarheten direkt med stöd av hållbarhetslagen. Påvisande av att hållbarhetskriterierna uppfylls är en förutsättning för att Finland ska kunna inkludera dessa förnybara bränslen i skyldigheterna enligt RED III-direktivet och samtidigt främja en minskning av utsläppen inom

energisektorn. Bestämmelserna har vägande, godtagbara grunder som är förankrade i grundlagens 20 §.

11.3 Egendomsskyddet och näringsfriheten

De viktigaste ändringarna i RED III-direktivet i förhållande till RED II-direktivet gäller utvidgningen av tillämpningsområdet för bestämmelserna om hållbarhetskriterier till allt mindre anläggningar som använder biomassabränslen samt vissa ändringar i hållbarhetskriterierna. Bestämmelserna är av betydelse med avseende på egendomsskyddet i 15 § i grundlagen och näringsfriheten i 18 § i grundlagen.

Enligt 15 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens egendom tryggad. Äganderätten omfattar i princip alla de rättigheter som på någon särskild grund inte hör till någon annan än till ägaren eller inte har särskilts från äganderätten. Egendomsskyddet omfattar utöver den principiella rätten för en ägare att disponera och använda sin egendom enligt eget gottfinnande också rätten att bestämma över den (GrUU 41/2006 rd, GrUU 49/2005 rd, GrUU 15/2005 rd). Om man minskar eller begränsar rättigheter som tidigare hörde till äganderätten, ingriper man därmed i egendomen, även om föremålet som utgör objektet för äganderätten i och för sig förblir orört hos innehavaren (RP 309/1993 rd, s. 66).

Lagförslaget innehåller inte direkt sådana begränsningar som inverkar på användningen av egendom. De föreskrivna hållbarhetskriterierna eller de preciseringar som nu föreslås i dem begränsar inte direkt en enskild verksamhetsutövars användning av förnybara bränslen, även om bränslena inte skulle uppfylla de i lagen föreskrivna kriterierna. Vissa verksamhetsutövare kan dock orsakas ekonomiska påföljder, om det inte visas att hållbarhetskriterierna uppfylls. Detta gäller till exempel utsläppshandelsanläggningar som måste skaffa utsläppsrätter eller biogasanläggningar som måste betala högre skatt på icke-hållbara förnybara bränslen. Ett godkänt hållbarhetssystem är alltså en förutsättning för att hållbarheten ska kunna påvisas. Bakgrunden till bestämmelserna kan anses vara en grund som är godtagbar med tanke på säkerställandet av förnybara bränslens hållbarhet samt att bestämmelserna står i rätt proportion till målen.

Enligt 18 § 1 mom. första meningen i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Med tanke på näringsfriheten är det vid avvägningen mellan de grundläggande fri- och rättigheterna för det första fråga om huruvida inskränkningarna som gäller miljöskydd uppfyller de allmänna förutsättningarna för inskränkningar i de grundläggande fri- och rättigheterna. I grundlagsutskottets utlåtandepraxis har det dock ofta konstaterats att företag och andra näringsidkare inte med fog kan förvänta sig att lagstiftningen om deras näringsverksamhet ska förbli oförändrad (till exempel GrUU 55/2018 rd, GrUU 32/2010 rd).

Grundlagsutskottet har betraktat näringsfrihet som huvudregel enligt grundlagens 18 § 1 mom., men har av hävd ansett att näringsverksamhet kan göras beroende av tillstånd av skäl som är acceptabla med tanke på systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna. Bestämmelserna bör uppfylla också andra allmänna villkor för en lag som begränsar en grundläggande rättighet (GrUU 16/2003 rd, s. 2/I, GrUU 67/2002 rd, s. 2/I).

Det att hållbarhetslagen tillämpas på anläggningar med en effekt på 7,5–20 megawatt begränsar i viss mån näringsfriheten. Enligt den föreslagna lagen ska verksamhetsutövare visa att de använda fasta biomassabränslena är hållbara, och dessutom omfattas verksamheten av krav på årlig rapportering. Även om det inte uttryckligen är fråga om att näringsverksamheten görs beroende av tillstånd, utan om en mycket lindrigare form av bestämmelser, kan bestämmelserna

i realiteten börja utgöra en rättslig förutsättning för näringsutövning. Bestämmelserna är dock i ljuset av grundlagsutskottets praxis godtagbara och proportionerliga med beaktande av målen i grundlagens 20 §.

11.4 Överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter

Riksdagens grundlagsutskott har i ett utlåtande konstaterat att de bestämmelser i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om biodrivmedel och flytande biobränslen samt till vissa lagar som har samband med den (RP 13/2013) rd) som är betydelsefulla i konstitutionellt hänseende berör främst det nationella systemet för kontroll och att lagförslagen inte gav anledning till konstitutionella anmärkningar (GrUU 12/2013 rd).

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

I propositionen föreslås som en ny uppgift för kontrollörerna att verifiera att den information som en verksamhetsutövare har fört in i databasen är korrekt och fullständig. Kontrollörernas uppgifter kan betraktas som offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 124 § i grundlagen. Det ska föreskrivas om kontrollörens uppgifter i lagen.

Ändamålsenlighetskravet är en rättslig förutsättning vars uppfyllelse måste prövas från fall till fall och bland annat förvaltningsuppdragets karaktär måste då tillmätas betydelse (GrUU 65/2010 rd). Grundlagsutskottet har konstaterat att det har kunnat anses ändamålsenligt att ge kontrollörens uppgifter till en enskild, eftersom uppgifterna har förutsatt djup insikt i en viss bransch (GrUU 37/2010 rd). Bedömningen av huruvida den information som förts in i databasen är korrekt och fullständig förutsätter att kontrollören har särskild kännedom om bränslemarknaden och hur den fungerar. Själva uppgiften är dock av teknisk natur. Det är behövligt att verifieringsuppgiften ges till kontrollörerna så att eventuella brister i informationens korrekthet och fullständighet kan upptäckas i ett tidigt skede. Att granskningen av informationen och uppgifterna i anslutning till den verifiering som ingår i det utlåtande som ska utarbetas om granskningen ges till kontrollörerna kan anses behövligt för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna.

Som betydande utövning av makt betraktas enligt förarbetena till grundlagen och grundlagsutskottets praxis till exempel på självständig prövning baserad rätt att använda maktmedel eller att på något annat konkret sätt ingripa i en enskild persons grundläggande fri- och rättigheter (se till exempel GrUU 62/2010 rd och GrUU 28/2001 rd). Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepaxis ansett att uppgifter som baserar sig på detaljerad teknisk sakkunskap inte har kunnat anses utgöra betydande utövning av offentlig makt. Den nya uppgift som föreslås för kontrollörerna kan inte betraktas som betydande utövning av offentlig makt, eftersom det är fråga om verifiering av den information som verksamhetsutövare har fört in, vilket kan betraktas framför allt som en teknisk verifieringsuppgift. Dessutom är karaktären av en kontrollörs uppgift framför allt biträdande i förhållande till Energimyndighetens uppgifter. Kontrollören har till uppgift att i sitt utlåtande ta ställning till om den information som en verksamhetsutövare har fört in i databasen är korrekt och fullständig. Utlåtandet lämnas till Energimyndigheten, som i egenskap av den myndighet som utövar tillsyn över efterlevnaden av lagen ännu kan utföra egna inspektioner i fråga om den information som har förts in i databasen. På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom RED III-direktivet innehåller bestämmelser som föreslås bli genomförda genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (393/2013) lagens rubrik, 1, 2, 2 a och 2 b §, 4 § 13 och 14 punkten, 6, 7 och 10 §, 10 a § 1 mom. 3 punkten, 12 § 2 och 3 mom., 16 § 1 mom., 21 §, 22 § 1 mom. 4 punkten, 23 § 1 och 2 mom., 24 §, 25 § 1 mom. 1 punkten, 28 § 1 mom., 31 § 1 och 2 mom. samt 34 § 1 och 4 mom.,

av dem rubriken, 1, 2 a och 2 b §, 4 § 13 och 14 punkten, 10 §, 10 a § 1 mom. 3 punkten, 12 § 2 och 3 mom., 16 § 1 mom., 22 § 1 mom. 4 punkten, 23 § 1 och 2 mom., 24 §, 25 § 1 mom. 1 punkten, 31 § 1 och 2 mom. samt 34 § 1 och 4 mom. sådana de lyder i lag 967/2020, 2 och 7 § sådana de lyder i lagarna 967/2020 och 1272/2023 och 6 § sådan den lyder i lagarna 967/2020, 1272/2023 och 843/2024, samt

fogas till 5 §, sådan den lyder i lagarna 967/2020 och 1272/2023, ett nytt 5 mom., till lagen en ny 6 b §, till 8 §, sådan den lyder i lag 967/2020, ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 28 a och en ny 37 a § som följer:

Lag

om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om de krav som ska ställas på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (*förnybara bränslen*) och om hur överensstämmelsen med kraven ska visas.

2 §

Lagens samband med annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på förnybara bränslen i enlighet med följande lagar:

1) lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007), nedan *lagen om distributionsskyldighet*,

2) lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994),

3) lagen om utsläppshandel (1270/2023),

4) lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019),

5) lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996).

Denna lag tillämpas också på sådana förnybara bränslen vilkas användning och produktion omfattas av ett investeringsprojekt för vilket statsunderstöd har beviljats enligt statsunderstödslagen (688/2001) eller någon annan lag. I beslutet om statsunderstöd kan det

bestämmas närmare om hur 12–25 § i denna lag, som gäller visande av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, ska tillämpas på det investeringsprojekt som understöds och om stödmottagarens skyldighet att rapportera till den som beviljar stödet hur uppfyllandet av hållbarhetskriterierna har visats.

Denna lag tillämpas dock inte på den i 2 mom. avsedda stödmottagaren, om biomassabränslen används

1) när det gäller fasta biomassabränslen i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 7,5 megawatt,

2) när det gäller gasformiga biomassabränslen i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 2 megawatt.

Denna lag tillämpas inte heller på den i 2 mom. avsedda stödmottagaren, om biomassabränslen används i en anläggning som producerar gasformiga biomassabränslen och det genomsnittliga flödet av biometan är mindre än 200 m³ metanekvivalenter/h, mätt vid standardförhållanden för temperatur och tryck närmare bestämt 0 °C och ett tryck på 1 bar. Om biogasen består av en blandning av metan och annan icke-brännbar gas, är flödet av biometan det tröskelvärde som avses ovan, i proportion till den volymetriska andelen metan i blandningen.

2 a §

Skyldighet att påvisa biomassabränslens hållbarhet

Om verksamhetsutövaren inte enligt annan lagstiftning eller beslutet om statsunderstöd är skyldig att visa biomassabränslens hållbarhet, ska verksamhetsutövaren dock visa att biomassabränslena uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag, om den använder sådana

1) när det gäller fasta biomassabränslen i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 7,5 megawatt,

2) när det gäller gasformiga biomassabränslen i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om att visa biomassabränslens hållbarhet, tillämpas även på en verksamhetsutövare som använder biomassabränslen i en anläggning som producerar gasformiga biomassabränslen och det genomsnittliga flödet av biometan är mer än 200 m³ metanekvivalenter/h, mätt vid standardförhållanden för temperatur och tryck närmare bestämt 0 °C och ett tryck på 1 bar. Om biogasen består av en blandning av metan och annan icke-brännbar gas, är flödet av biometan det tröskelvärde som avses ovan, i proportion till den volymetriska andelen metan i blandningen.

Närmare bestämmelser om en anläggnings sammanlagda installerade tillförda effekt och det genomsnittliga flödet av biometan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 b §

Rätt att påvisa hållbarhet

Försörjningsberedskapscentralen kan visa att de förnybara bränslen som den skaffar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag.

En verksamhetsutövare som producerar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och som levererar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung till gruvindustrin, tillverkningsindustrin, byggande eller informationstjänstnäringens verksamhet kan visa att de förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som verksamhetsutövaren producerar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

13) *verksamhetsutövare* en juridisk eller fysisk person som producerar, framställer, förvärvar, importerar, frisläpper för konsumtion eller använder råvaror, förnybara bränslen eller bränslen som innehåller sådana, eller en juridisk eller fysisk person som har den faktiska bestämmanderätten över verksamheten i fråga och på vilken lagen tillämpas enligt 2, 2 a eller 2 b §,

14) *hållbarhetskriterier* i 5 a § 2 mom., 6, 6 a, 7–10 och 10 a § föreskrivna krav som ställs på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen samt i 6 och 6 b § föreskrivna krav som ställs på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung,

5 §

Tillämpning av hållbarhetskriterierna

Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska uppfylla hållbarhetskriterierna enligt 6 och 6 b § oberoende av om bränslet är producerat inom Europeiska unionen eller utanför den.

6 §

Minskning av växthusgasutsläpp

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen ska vara minst

1) 50 procent mindre i anläggningar som var i drift den 5 oktober 2015 eller tidigare, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts,

2) 60 procent mindre i anläggningar där driften har inletts under perioden den 6 oktober 2015 till den 31 december 2020, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, och

3) 65 procent mindre i anläggningar där driften har inletts den 1 januari 2021 eller därefter, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från el, värme och kyla producerad från fasta biomassabränslen ska vara minst

1) 80 procent mindre i anläggningar där driften har inletts efter den 20 november 2023, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts,

2) 70 procent mindre till och med den 31 december 2029 i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts och 80 procent mindre från och med den 1 januari 2030 i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt och har inletts driften under perioden den 1 januari 2021 till den 20 november 2023,

3) 80 procent mindre när anläggningen varit i drift i mer än 15 år, dock tidigast från och med den 1 januari 2026 och senast från och med den 31 december 2029, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt och anläggningen har inletts driften före den 1 januari 2021.

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från el, värme och kyla producerad från gasformiga biomassabränslen ska vara minst

1) 80 procent mindre i anläggningar där driften har inletts efter den 20 november 2023, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts,

2) 70 procent mindre till och med den 31 december 2029 i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts och 80 procent mindre från och med den 1 januari 2030 i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på över 10 megawatt och anläggningen har inletts driften under perioden den 1 januari 2021 till den 20 november 2023,

3) 70 procent mindre när anläggningen varit i drift i mindre än 15 år i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts och 80 procent mindre när anläggningen varit i drift i mer än 15 år i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 10 megawatt och anläggningen har inletts driften under perioden den 1 januari 2021 till den 20 november 2023,

4) 80 procent mindre när anläggningen varit i drift i mer än 15 år, dock tidigast från och med den 1 januari 2026 och senast från och med den 31 december 2029, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på över 10 megawatt och anläggningen har inletts driften före den 1 januari 2021,

5) 80 procent mindre när anläggningen varit i drift i mer än 15 år, dock tidigast från och med den 1 januari 2026, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 10 megawatt och anläggningen har inletts driften före den 1 januari 2021.

Avfall och restprodukter anses inte ge upphov till växthusgasutsläpp under livscykeln innan de samlas in.

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska vara minst 70 procent mindre i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

En sådan anläggning som avses i 1–3 mom. anses vara i drift om den fysiska produktionen av biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen eller den fysiska produktionen av el, värme och kyla från biomassa-bränslen har börjat.

6 b §

Övriga krav på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung

Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som har producerats med el betraktas som förnybara endast om den el som har använts för dem har producerats från förnybara källor. Den el som används för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung kan visas vara

1) delvis förnybar på basis av den genomsnittliga andelen el från förnybara energikällor, som i produktionslandet har varit två år före det ifrågavarande produktionsåret,

2) helt förnybar genom att ansluta den anläggning som producerar förnybar el till en anläggning som producerar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, förutsatt att anläggningen som producerar el tas i drift efter eller samtidigt som den anläggning som producerar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, och anläggningen som producerar el inte är ansluten till elnätet eller är ansluten till elnätet, men bevis kan tillhandahållas att den berörda elen har levererats utan att el har tagits från nätet, eller

3) helt förnybar, om den uppfyller kraven enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.

Verksamhetsutövare kan visa att den el som använts för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung är helt eller delvis förnybar genom att tillämpa en eller flera av de metoder som avses i 1 mom. under samma produktionsperiod.

7 §

Biologisk mångfald

Agrobiomassa får inte komma från mark som i januari 2008 eller därefter har varit

1) urskog eller annan trädbevuxen mark, det vill säga skog och annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning,

2) gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns,

3) skog eller annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald som är rik på arter och inte skadad eller som den behöriga myndigheten har konstaterat ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att råvaruproduktionen inte påverkar naturskyddsändamålet,

4) naturskyddsområde, om det inte finns belägg för att råvaruproduktionen inte påverkar skyddsändamålet för området,

5) gräsmark med stor biologisk mångfald, omfattande mer än en hektar, som skulle förbli gräsmark i avsaknad av mänsklig verksamhet och som bibehåller den naturliga artsammansättningen och ekologiska särdrag och processer,

6) gräsmark med stor biologisk mångfald, omfattande mer än en hektar, som skulle upphöra att vara gräsmark i avsaknad av mänsklig verksamhet och som är rik på arter och inte skadad och som den behöriga myndigheten har konstaterat ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att skörd av råvaran är nödvändig för att bevara markens status som gräsmark med stor biologisk mångfald, eller

7) hedmark.

8 §

Ändrad markanvändning

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas dock inte, om marken vid tidpunkten då råvarorna anskaffades har haft samma markanvändningsform som i januari 2008.

10 §

Kriterier för skogsbiomassa

Skogsbiomassa ska komma från en stat där det med gällande nationell lagstiftning och övervaknings- och kontrollsystem säkerställs att följande kriterier är uppfyllda:

1) skördeverksamheten sker på ett lagenligt sätt,

2) skogsförnygring sker på skördade arealer,

3) arealer som utsetts för naturskyddsändamål skyddas i syfte att bevara den biologiska mångfalden och förhindra förstörelse av livsmiljöer,

4) markens beskaffenhet och biologisk mångfald bevaras vid skörden i enlighet med principerna för hållbart skogsbruk, i syfte att förhindra negativ påverkan, så att

a) skörd av stubbar och rötter undviks,

b) försämring av urskog, och av gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns, eller omvandling av den till skogsplantage som avses i artikel 2.11 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från

unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010 undviks,

c) skörd på känslig mark undviks,

d) skörden är förenlig med tröskelvärdena för stora kalavverkningar enligt definitionen i det land där skogen finns,

e) skörden är förenlig med lokalt och ekologiskt lämpliga bevarandetröskelvärden för extraktion av död ved,

f) skörden är i överensstämmelse med krav på användning av avverkningssystem som minimerar eventuell negativ påverkan på markens beskaffenhet och på biologisk mångfald och livsmiljöer,

5) skogens produktionskapacitet på lång sikt upprätthålls eller förbättras, och

6) skogsbiomassan inte kommer från mark som avses i 7 § 1–3 eller 5–7 punkten, 8 § 1 mom. 1 punkten eller 9 §.

Verksamhetsutövaren ska inför den granskning som avses i 20 § utfärda en försäkran, understödd av interna processer på företagsnivå, om att skogsbiomassan inte tagits från sådan mark som avses i 1 mom. 6 punkten.

Om det inte från en i 1 mom. avsedd stat finns bevis för att kriterierna enligt 1 och 2 mom. är uppfyllda, kan skogsbiomassans hållbarhet visas på ursprungsområdesnivå. Det ska då visas att

1) det inom ursprungsområdet finns förvaltningssystem genom vilka det säkerställs att kriterierna enligt 1 mom. 1–5 punkten är uppfyllda i ursprungsområdet,

2) skogsbiomassan inte kommer från mark som avses i 7 § 1–3 eller 5–7 punkten, 8 § 1 mom. 1 punkten eller 9 §.

10 a §

Krav som gäller markanvändning, ändrad markanvändning och skogsbruk

Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen som produceras från skogsbiomassa uppfyller de krav som gäller markanvändning, ändrad markanvändning och skogsbruk, om biomassan har sitt ursprung i en stat eller en regional organisation för ekonomisk integration som

3) inom skördeområdet tillämpar nationell lagstiftning för att bevara och stärka kollager och kolsänkor och tillhandahåller bevis för att rapporterade utsläpp från sektorn för markanvändning inte överstiger upptaget.

12 §

Krav som gäller verksamhetsutövares hållbarhetssystem

Utifrån verksamhetsutövares hållbarhetssystem

1) beräknas den minskning av växthusgasutsläpp som användning av partiet med förnybart bränsle medför och visas att partiet uppfyller hållbarhetskriteriet i 6 §, eller beräknas växthusgasutsläppen för råvarupartiet,

2) visas att råvarupartiet till sitt ursprung uppfyller hållbarhetskriterierna i 5 a § 2 mom. samt i 7–10 och 10 a §,

3) visas att de i 6 a § föreskrivna övriga krav på el som produceras från biomassa-bränslen är uppfyllda,

4) visas att de i 6 b § föreskrivna övriga krav på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung är uppfyllda.

I verksamhetsutövers hållbarhetssystem ingår en massbalans och i den bokförs alla uppgifter om sådana partier med biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassa-bränslen eller råvaror med avvikande egenskaper som kan påverka tillämpningen av hållbarhetskriterierna (*hållbarhetsegenskaper*) och som tas från eller tillförs blandningen. Med hjälp av massbalansen övervakas också sådana partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung med avvikande egenskaper som tas från eller tillförs blandningen. Vid anläggningar som använder flytande biobränslen, biomassa-bränslen eller förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung övervakas med hjälp av massbalansen dessutom mängderna el, värme och kyla som producerats från partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, flytande biobränslen och biomassa-bränslen. I massbalansen ska hållbarhetsegenskaperna hos och mängderna av de partier som tas från eller tillförs blandningen motsvara varandra.

16 §

Hur beslut om godkännande upphör att gälla

Energimyndigheten kan besluta att ett godkännande upphör att gälla, om produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av förnybara bränslen eller råvaror, eller av bränslen som innehåller sådana, kontinuerligt har varit avbruten i minst ett år av orsaker som beror på verksamhetsutövaren, om inte verksamhetsutövers hållbarhetssystem fortfarande behövs med hänsyn till ett sådant beslut om statsunderstöd som avses i 2 § 2 mom.

21 §

Granskningsrapport

Kontrollören ska sammanställa en daterad och undertecknad rapport (*granskningsrapport*) över granskningar som gjorts enligt 20 §.

Granskningsrapporten ska innehålla specificerade uppgifter om det verksamhetsutövers hållbarhetssystem som är föremål för granskning och granskningens förlopp samt konstaterade avvikelser, utvecklingsbehov och andra omständigheter som framkommit vid granskningen. Granskningsrapporten ska innehålla kontrollörens verifiering av att verksamhetsutövaren tillämpar hållbarhetssystemet i enlighet med beslutet om godkännande och av de uppgifter som verksamhetsutövaren har fört in i kommissionens databas samt ett utlåtande om de korrigerande åtgärder som krävs.

Närmare bestämmelser om granskningsrapporten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 §

Verksamhetsutövers anmälningsskyldighet

En verksamhetsutövare ska utan dröjsmål anmäla följande omständigheter till Energimyndigheten:

4) avbrott som pågår längre än ett år i produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av i verksamhetsutövers hållbarhetssystem avsedda förnybara bränslen eller råvaror, eller av bränslen som innehåller sådana.

23 §

Hållbarhetsintyg

En verksamhetsutövare vars hållbarhetssystem är godkänt genom ett lagakraftvunnet beslut på det sätt som anges i detta kapitel och som iakttar kraven i detta kapitel och bestämmelserna i beslutet om godkännande, får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti med förnybart bränsle eller råvara som bevis på att partiet uppfyller hållbarhetskriterierna.

Verksamhetsutövaren får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti med förnybara bränslen eller råvaror som den producerat, framställt, förvärvat, importerat, frisläppt för konsumtion eller använt efter inlämnandet av en ansökan enligt 13 § eller en ändringsansökan enligt 17 §, om verksamhetsutövaren kan visa att den har tillämpat lämpliga förfaranden för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

24 §

Frivilliga system

En verksamhetsutövare som är certifierad eller godkänd i enlighet med ett frivilligt nationellt eller internationellt system som Europeiska kommissionen har erkänt, får utfärda intyg över eller informera om att partier med förnybara bränslen eller råvaror uppfyller hållbarhetskriterierna enligt systemet, till den del som kommissionen har ansett att systemet

- 1) omfattar noggranna uppgifter med tanke på tillämpningen av 6 §,
- 2) visar att partiet med biodrivmedel, flytande biobränsle, biomassabränsle eller råvaror uppfyller hållbarhetskriterierna i 5 a § 2 mom., 7–10 och 10 a §,
- 3) visar att partiet med förnybart bränsle av icke-biologiskt ursprung uppfyller hållbarhetskriteriet i 6 b §, eller
- 4) visar att de uppgifter som förts in i kommissionens databas är korrekta och fullständiga.

25 §

Bevarande av uppgifter för tillsynen

Ett hållbarhetsintyg godkänns som bevis på att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, om verksamhetsutövaren bevarar

- 1) det material om partier med förnybara bränslen och råvaror som hänför sig till verksamhetsutövarens hållbarhetssystem samt de uppgifter som gäller utfärdade hållbarhetsintyg till dess att fem år förflutit från det att partiet med förnybart bränsle användes eller frisläpptes för konsumtion eller från det att råvarupartiet överläts, samt
-

28 §

Kontrollörens uppgifter

Kontrollören lämnar utlåtanden enligt 13 och 17 §, genomför granskningar enligt 20 och 37 a § och sammanställer en granskningsrapport över varje granskning i enlighet med 21 §.

28 a §

Kontrollörens skyldighet att bevara material som gäller kontroll

Kontrollören ska bevara det material som hänför sig till granskningen av en verksamhetsutövares hållbarhetssystem i tio år från det att utlåtandet eller granskningsrapporten lämnades.

31 §

Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna

Verksamhetsutövaren ska sammanställa en rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna i fråga om de partier med förnybara bränslen som verksamhetsutövaren har producerat, framställt, frisläppt för konsumtion eller använt i Finland under ett kalenderår (*rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna*) och lämna rapporten till Energimyndigheten före utgången av mars månad året efter det aktuella kalenderåret.

Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska innehålla information om råvarorna i de partier med biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som avses i 1 mom., om mängderna biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung i partierna och om hur det har visats att hållbarhetskriterierna för partierna är uppfyllda. Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska dessutom innehålla information om mängderna el, värme och kyla som producerats från flytande biobränslen, biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. En kopia av granskningsrapporten eller motsvarande uppgifter om granskningen ska fogas till rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

34 §

Energimyndighetens inspektionsrätt

Energimyndigheten har rätt att få tillträde till lokaler och områden som verksamhetsutövaren besitter eller där förnybara bränslen eller råvaror produceras, framställs eller används, om detta behövs för tillsynen enligt denna lag, samt att göra inspektioner där och vidta andra åtgärder som föranleds av tillsynen. Vid inspektionen ska bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen iakttas. Även företrädare för andra myndigheter får vara närvarande vid inspektionen.

Vid en inspektion har Energimyndigheten rätt att omhänderta handlingar som gäller verksamhetsutövarens hållbarhetssystem eller kopior av dem, material som gäller de förnybara bränslenas och råvarornas uppfyllande av hållbarhetskriterierna eller kopior av materialet samt annat material som ska inspekteras, om det är nödvändigt för att målen för inspektionen ska nås. Materialet ska återlämnas utan dröjsmål så snart det inte längre behövs för inspektionen.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

37 a §

Införande av uppgifter i databasen

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål i den databas som inrättats av kommissionen för att spåra biodrivmedel, flytande biobränslen, gasformiga biomassa-bränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung föra in uppgifter om

- 1) transaktioner som gäller bränslen,
- 2) hållbarhetsegenskaperna hos bränslena,
- 3) tillhandahållet produktionsstöd och typen av stödsystem.

En anläggning som använder gasformiga biomassa-bränslen och som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 2 megawatt har inte den i 1 mom. avsedda skyldigheten att föra in uppgifter i databasen.

I syfte att föra in uppgifter i databasen ska det sammanlänkade gassystemet anses utgöra ett enda massbalanssystem. Uppgifter om inmatning och uttag av förnybara gasformiga bränslen ska tillhandahållas i databasen.

I samband med den granskning som avses i 20 § ska det verifieras att de uppgifter som verksamhetsutövaren för in i databasen är korrekta och fullständiga.

Energimyndigheten får meddela närmare föreskrifter om tidsfristerna för ibruktagandet av databasen och om de rapporteringskrav som gäller verksamhetsutövaren.

Denna lag träder i kraft den 20 . Trots vad som föreskrivs i 23 § 1 och 2 mom. får en verksamhetsutövare redan före inlämnandet av en ansökan om godkännande enligt 13 § i den lag som ändras genom denna lag eller en ändringsansökan enligt 17 § i den lag som ändras genom denna lag påvisa hållbarheten hos de partier med biomassa-bränslen eller flytande biobränslen som producerats, framställts eller använts efter den 21 maj 2025 och hos de råvarupartier som använts för dem, om verksamhetsutövaren lämnar in ansökan till Energimyndigheten senast den 31 december 2025 och kan visa att den har tillämpat lämpliga förfaranden för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

Trots vad som föreskrivs i 23 § 1 och 2 mom. får en verksamhetsutövare redan före inlämnandet av en ansökan om godkännande enligt 13 § i den lag som ändras genom denna lag påvisa hållbarheten hos de partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som producerats, framställts eller använts efter den 1 januari 2025, om verksamhetsutövaren lämnar in ansökan om godkännande till Energimyndigheten senast den 31 december 2025 och kan visa att den besitter de i artikel 8 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung avsedda uppgifterna för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

De verksamhetsutövare som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag ska första gången lämna rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna till Energimyndigheten för partier med biomassa-bränslen och flytande biobränslen som använts för produktion av el, värme och kyla under 2025, för partier med biomassa-bränslen som använts för produktion av gasformiga biomassa-bränslen under 2025 eller för partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som frisläppts för konsumtion eller använts under 2025.

2.

Lag

om upphävande av 7 § 7 mom. i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007) 7 § 7 mom., sådant det lyder i lag 841/2024.

2 §
Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 24 april 2025

Statsminister

Petteri Orpo

Miljö- och klimatminister Sari Multala

1.

Lag

om ändring av lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (393/2013) lagens rubrik, 1, 2, 2 a och 2 b §, 4 § 13 och 14 punkten, 6, 7 och 10 §, 10 a § 1 mom. 3 punkten, 12 § 2 och 3 mom., 16 § 1 mom., 21 §, 22 § 1 mom. 4 punkten, 23 § 1 och 2 mom., 24 §, 25 § 1 mom. 1 punkten, 28 § 1 mom., 31 § 1 och 2 mom. samt 34 § 1 och 4 mom.,
av dem rubriken, 1, 2 a och 2 b §, 4 § 13 och 14 punkten, 10 §, 10 a § 1 mom. 3 punkten, 12 § 2 och 3 mom., 16 § 1 mom., 22 § 1 mom. 4 punkten, 23 § 1 och 2 mom., 24 §, 25 § 1 mom. 1 punkten, 31 § 1 och 2 mom. samt 34 § 1 och 4 mom. sådana de lyder i lag 967/2020, 2 och 7 § sådana de lyder i lagarna 967/2020 och 1272/2023 och 6 § sådan den lyder i lagarna 967/2020, 1272/2023 och 843/2024, samt
fogas till 5 §, sådan den lyder i lagarna 967/2020 och 1272/2023, ett nytt 5 mom., till lagen en ny 6 b §, till 8 §, sådan den lyder i lag 967/2020, ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 28 a och en ny 37 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag

om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om de krav som ska ställas på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen och om hur överensstämmelsen med kraven ska visas.

2 §

Lagens samband med annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen i enlighet med följande lagar:

Lag

om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om de krav som ska ställas på *förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung*, biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (*förnybara bränslen*) och om hur överensstämmelsen med kraven ska visas.

2 §

Lagens samband med annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på förnybara bränslen i enlighet med följande lagar:

Gällande lydelse

1) lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007), nedan *lagen om distributionsskyldighet*,

2) lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994),

3) lagen om utsläppshandel (1270/2023),

4) *lagen om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel (170/2018)*,

5) lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019),

6) lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996).

Denna lag tillämpas också på sådana biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen vilkas användning och produktion omfattas av ett investeringsprojekt för vilket statsunderstöd har beviljats enligt statsunderstödslagen (688/2001) eller någon annan lag. I beslutet om statsunderstöd kan det bestämmas närmare om hur 12–25 § i denna lag, som gäller visande av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, ska tillämpas på det investeringsprojekt som understöds och om stödmottagarens skyldighet att rapportera till den som beviljar stödet hur uppfyllandet av hållbarhetskriterierna har visats.

Denna lag tillämpas dock inte på den i 2 mom. avsedda stödmottagaren, om biomassabränslen används i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än

1) 20 megawatt när det gäller fasta biomassabränslen, och

2) 2 megawatt när det gäller gasformiga biomassabränslen.

(ett nytt moment)

Föreslagen lydelse

1) lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007), nedan *lagen om distributionsskyldighet*,

2) lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994),

3) lagen om utsläppshandel (1270/2023),

4) lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019),
(stryks)

5) lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996).

Denna lag tillämpas också på sådana *förnybara bränslen* vilkas användning och produktion omfattas av ett investeringsprojekt för vilket statsunderstöd har beviljats enligt statsunderstödslagen (688/2001) eller någon annan lag. I beslutet om statsunderstöd kan det bestämmas närmare om hur 12–25 § i denna lag, som gäller visande av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, ska tillämpas på det investeringsprojekt som understöds och om stödmottagarens skyldighet att rapportera till den som beviljar stödet hur uppfyllandet av hållbarhetskriterierna har visats.

Denna lag tillämpas dock inte på den i 2 mom. avsedda stödmottagaren, om biomassabränslen används

1) *när det gäller fasta biomassabränslen i en anläggning som producerar el, värme eller kyla* med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 7,5 megawatt,

2) *när det gäller gasformiga biomassabränslen i en anläggning som producerar el, värme eller kyla* med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 2 megawatt.

Denna lag tillämpas inte heller på den i 2 mom. avsedda stödmottagaren, om biomassabränslen används i en anläggning som producerar gasformiga biomassabränslen och det genomsnittliga flödet av biometan är mindre än 200 m³ metanekvivalenter/h, mätt vid standardförhållanden för temperatur och tryck närmare bestämt 0 °C och ett tryck på 1

Gällande lydelse

2 a §

Skyldighet att påvisa biomassabränslens hållbarhet

Om verksamhetsutövaren inte enligt annan lagstiftning eller beslutet om statsunderstöd är skyldig att visa biomassabränslens hållbarhet, ska verksamhetsutövaren dock visa att biomassabränslena uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag, om den använder sådana i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst

1) 20 megawatt när det gäller fasta biomassabränslen, och

2) 2 megawatt när det gäller gasformiga biomassabränslen.

Närmare bestämmelser om sammanlagd installerad tillförd effekt i anläggningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

(ett nytt moment)

Närmare bestämmelser om sammanlagd installerad tillförd effekt i anläggningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 b §

Rätt att påvisa hållbarhet

Föreslagen lydelse

bar. Om biogasen består av en blandning av metan och annan icke-brännbar gas, är flödet av biometan det tröskelvärde som avses ovan, i proportion till den volymetriska andelen metan i blandningen.

2 a §

Skyldighet att påvisa biomassabränslens hållbarhet

Om verksamhetsutövaren inte enligt annan lagstiftning eller beslutet om statsunderstöd är skyldig att visa biomassabränslens hållbarhet, ska verksamhetsutövaren dock visa att biomassabränslena uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag, om den använder sådana

1) när det gäller fasta biomassabränslen i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 7,5 megawatt,

2) när det gäller gasformiga biomassabränslen i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om att visa biomassabränslens hållbarhet, tillämpas även på en verksamhetsutövare som använder biomassabränslen i en anläggning som producerar gasformiga biomassabränslen och det genomsnittliga flödet av biometan är mer än 200 m³ metanekvivalenter/h, mätt vid standardförhållanden för temperatur och tryck närmare bestämt 0 °C och ett tryck på 1 bar. Om biogasen består av en blandning av metan och annan icke-brännbar gas, är flödet av biometan det tröskelvärde som avses ovan, i proportion till den volymetriska andelen metan i blandningen.

Närmare bestämmelser om en anläggnings sammanlagda installerade tillförda effekt och det genomsnittliga flödet av biometan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 b §

Rätt att påvisa hållbarhet

Gällande lydelse

Försörjningsberedskapscentralen kan visa att de biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som den skaffar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag.
(ett nytt moment)

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

13) *verksamhetsutövare* en juridisk eller fysisk person som producerar, framställer, förvärvar, importerar, frisläpper för konsumtion eller använder råvaror, biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen eller bränslen som innehåller sådana, eller en juridisk eller fysisk person som har den faktiska bestämmanderätten över verksamheten i fråga och på vilken lagen tillämpas enligt 2, 2 a eller 2 b §,

14) *hållbarhetskriterier* i 5 a § 2 mom., 6, 6 a, 7–10 och 10 a § föreskrivna krav som ställs på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen,

5 §

Tillämpning av hållbarhetskriterierna

(ett nytt moment)

Föreslagen lydelse

Försörjningsberedskapscentralen kan visa att *de förnybara bränslen* som den skaffar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag.

En verksamhetsutövare som producerar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och som levererar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung till gruvindustrin, tillverkningsindustrin, byggande eller informationstjänstnäringens verksamhet kan visa att de förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som verksamhetsutövaren producerar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

13) *verksamhetsutövare* en juridisk eller fysisk person som producerar, framställer, förvärvar, importerar, frisläpper för konsumtion eller använder råvaror, *förnybara bränslen* eller bränslen som innehåller sådana, eller en juridisk eller fysisk person som har den faktiska bestämmanderätten över verksamheten i fråga och på vilken lagen tillämpas enligt 2, 2 a eller 2 b §,

14) *hållbarhetskriterier* i 5 a § 2 mom., 6, 6 a, 7–10 och 10 a § föreskrivna krav som ställs på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen *samt i 6 och 6 b § föreskrivna krav som ställs på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung,*

5 §

Tillämpning av hållbarhetskriterierna

Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska uppfylla hållbarhetskriterierna enligt 6 och 6 b § oberoende av om bränslet är producerat inom Europeiska unionen eller utanför den.

*Minskning av växthusgasutsläpp**Minskning av växthusgasutsläpp*

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen ska vara

1) minst 50 procent mindre i anläggningar som var i drift den 5 oktober 2015 eller tidigare, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts,

2) minst 60 procent mindre i anläggningar där driften inleddes under perioden den 6 oktober 2015 till den 31 december 2020, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, och

3) minst 65 procent mindre i anläggningar där driften inleddes den 1 januari 2021 eller därefter, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från el, värme och kyla producerad från biomassabränslen ska vara

1) minst 70 procent mindre i anläggningar där driften inleddes under perioden den 1 januari 2021 till den 31 december 2025, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, och

2) minst 80 procent mindre i anläggningar där driften inleddes den 1 januari 2026 eller därefter, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen ska vara minst

1) 50 procent mindre i anläggningar som var i drift den 5 oktober 2015 eller tidigare, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts,

2) 60 procent mindre i anläggningar där driften *har inletts* under perioden den 6 oktober 2015 till den 31 december 2020, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, och

3) 65 procent mindre i anläggningar där driften *har inletts* den 1 januari 2021 eller därefter, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från el, värme och kyla producerad från *fasta* biomassabränslen ska vara minst

1) 80 procent mindre i anläggningar där driften *har inletts efter den 20 november 2023*, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts,

2) 70 procent mindre till och med den 31 december 2029 i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts och 80 procent mindre från och med den 1 januari 2030 i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt och har inlett driften under perioden den 1 januari 2021 till den 20 november 2023,

3) 80 procent mindre när anläggningen varit i drift i mer än 15 år, dock tidigast från och med den 1 januari 2026 och senast från och med den 31 december 2029, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt och anläggningen har inlett driften före den 1 januari 2021.

Gällande lydelse

(ett nytt moment)

Avfall och restprodukter anses inte ge upphov till växthusgasutsläpp under livs cyklern innan de samlas in.

Föreslagen lydelse

Växthusgasutsläppen under hela livs cyklern från el, värme och kyla producerad från gasformiga biomassabränslen ska vara minst

1) 80 procent mindre i anläggningar där driften har inletts efter den 20 november 2023, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts,

2) 70 procent mindre till och med den 31 december 2029 i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts och 80 procent mindre från och med den 1 januari 2030 i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på över 10 megawatt och anläggningen har inletts driften under perioden den 1 januari 2021 till den 20 november 2023,

3) 70 procent mindre när anläggningen varit i drift i mindre än 15 år i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts och 80 procent mindre när anläggningen varit i drift i mer än 15 år i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 10 megawatt och anläggningen har inletts driften under perioden den 1 januari 2021 till den 20 november 2023,

4) 80 procent mindre när anläggningen varit i drift i mer än 15 år, dock tidigast från och med den 1 januari 2026 och senast från och med den 31 december 2029, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på över 10 megawatt och anläggningen har inletts driften före den 1 januari 2021,

5) 80 procent mindre när anläggningen varit i drift i mer än 15 år, dock tidigast från och med den 1 januari 2026, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 10 megawatt och anläggningen har inletts driften före den 1 januari 2021.

Avfall och restprodukter anses inte ge upphov till växthusgasutsläpp under livs cyklern innan de samlas in.

Gällande lydelse

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska vara minst 70 procent mindre i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

En sådan anläggning som avses i 1 och 2 mom. anses vara i drift om den fysiska produktionen av biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen eller den fysiska produktionen av el, värme och kyla från biomassabränslen har börjat.

(en ny paragraf)

Föreslagen lydelse

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska vara minst 70 procent mindre i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

En sådan anläggning som avses i 1–3 mom. anses vara i drift om den fysiska produktionen av biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen eller den fysiska produktionen av el, värme och kyla från biomassabränslen har börjat.

6 b §

Övriga krav på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung

Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som har producerats med el betraktas som förnybara endast om den el som har använts för dem har producerats från förnybara källor. Den el som används för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung kan visas vara

1) delvis förnybar på basis av den genomsnittliga andelen el från förnybara energikällor, som i produktionslandet har varit två år före det ifrågavarande produktionsåret,

2) helt förnybar genom att ansluta den anläggning som producerar förnybar el till en anläggning som producerar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, förutsatt att anläggningen som producerar el tas i drift efter eller samtidigt som den anläggning som producerar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, och anläggningen som producerar el inte är ansluten till elnätet eller är ansluten till elnätet, men bevis kan tillhandahållas att den berörda elen har levererats utan att el har tagits från nätet, eller

3) helt förnybar, om den uppfyller kraven enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.

Gällande lydelse

7 §

Biologisk mångfald

Agrobiomassan får inte komma från mark som i januari 2008 eller därefter har varit

1) *naturskog* eller annan trädbevuxen mark där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning,

(en ny punkt)

2) skog eller annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald som är rik på arter och inte skadad eller som den behöriga myndigheten har konstaterat ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att råvaruproduktionen inte påverkar naturskyddsändamålet,

3) naturskyddsområde, om det inte kan visas att produktionen av råvaran inte påverkar skyddsändamålet för området,

4) gräsmark med stor biologisk mångfald, omfattande mer än en hektar, som skulle förbli gräsmark i avsaknad av mänsklig verksamhet och som bibehåller den naturliga artsammansättningen och ekologiska särdrag och processer, eller

5) gräsmark med stor biologisk mångfald, omfattande mer än en hektar, som skulle upphöra att vara gräsmark i avsaknad av mänsklig verksamhet och som är rik på arter och inte skadad och som den relevanta behöriga myndigheten har konstaterat ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att skörd av råvaran är nödvändig för att bevara markens status som gräsmark med stor biologisk mångfald.

(en ny punkt)

8 §

Föreslagen lydelse

Verksamhetsutövare kan visa att den el som använts för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung är helt eller delvis förnybar genom att tillämpa en eller flera av de metoder som avses i 1 mom. under samma produktionsperiod.

7 §

Biologisk mångfald

Agrobiomassa får inte komma från mark som i januari 2008 eller därefter har varit

1) *urskog* eller annan trädbevuxen mark, *det vill säga skog och annan trädbevuxen mark med inhemska arter*, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning,

2) *gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns*,

3) skog eller annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald som är rik på arter och inte skadad eller som den behöriga myndigheten har konstaterat ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att råvaruproduktionen inte påverkar naturskyddsändamålet,

4) naturskyddsområde, om det inte finns belägg för att råvaruproduktionen inte påverkar skyddsändamålet för området,

5) gräsmark med stor biologisk mångfald, omfattande mer än en hektar, som skulle förbli gräsmark i avsaknad av mänsklig verksamhet och som bibehåller den naturliga artsammansättningen och ekologiska särdrag och processer,

6) gräsmark med stor biologisk mångfald, omfattande mer än en hektar, som skulle upphöra att vara gräsmark i avsaknad av mänsklig verksamhet och som är rik på arter och inte skadad och som den behöriga myndigheten har konstaterat ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att skörd av råvaran är nödvändig för att bevara markens status som gräsmark med stor biologisk mångfald, eller

7) *hedmark*.

8 §

Ändrad markanvändning

Ändrad markanvändning

(ett nytt moment)

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas dock inte, om marken vid tidpunkten då råvarorna anskaffades har haft samma markanvändningsform som i januari 2008.

10 §

10 §

Kriterier för skogsbiomassa

Kriterier för skogsbiomassa

Skogsbiomassa ska komma från en stat där det med nationell lagstiftning samt övervaknings- och kontrollsystem säkerställs att

- 1) skördeverksamheten sker på ett lagenligt sätt,
- 2) skogsföryngring sker på skördade arealer,
- 3) arealer som avsatts för naturskyddsändamål är skyddade,

- 4) jordbeskaffenhet och biologisk mångfald bevaras vid skörden, och

Skogsbiomassa ska komma från en stat där det med gällande nationell lagstiftning och övervaknings- och kontrollsystem säkerställs att följande kriterier är uppfyllda:

- 1) skördeverksamheten sker på ett lagenligt sätt,

- 2) skogsföryngring sker på skördade arealer,
- 3) arealer som utsetts för naturskyddsändamål skyddas i syfte att bevara den biologiska mångfalden och förhindra förstörelse av livsmiljöer,

- 4) markens beskaffenhet och biologisk mångfald bevaras vid skörden i enlighet med principerna för hållbart skogsbruk, i syfte att förhindra negativ påverkan, så att

- a) skörd av stubbar och rötter undviks,
- b) försämring av urskog, och av gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns, eller omvandling av den till skogsplantage som avses i artikel 2.11 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010 undviks,

- c) skörd på känslig mark undviks,
- d) skörden är förenlig med tröskelvärdena för stora kalavverkningar enligt definitionen i det land där skogen finns,

- e) skörden är förenlig med lokalt och ekologiskt lämpliga bevarandetröskelvärden för extraktion av död ved,

- f) skörden är i överensstämmelse med krav på användning av avverkningssystem som minimerar eventuell negativ påverkan på

Gällande lydelse

5) skogens produktionskapacitet på lång sikt upprätthålls eller förbättras.

(ett nytt moment)

Om det inte från en i 1 mom. avsedd stat finns bevis för att kriterierna enligt 1 mom. är uppfyllda, kan skogsbiomassans hållbarhet visas på ursprungsområdesnivå. Då ska det visas att det inom ursprungsområdet finns förvaltningssystem genom vilka det säkerställs att kriterierna enligt 1 mom. är uppfyllda i ursprungsområdet.

10 a §

Krav som gäller markanvändning, ändrad markanvändning och skogsbruk

Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som produceras från skogsbiomassa uppfyller de krav som gäller markanvändning, ändrad markanvändning och skogsbruk, om biomassan har sitt ursprung i en stat eller en regional organisation för ekonomisk integration som

3) tillämpar nationell lagstiftning för att bevara och stärka kollager och kolsänkor.

12 §

Föreslagen lydelse

markens beskaffenhet och på biologisk mångfald och livsmiljöer,

5) skogens produktionskapacitet på lång sikt upprätthålls eller förbättras, och

6) skogsbiomassan inte kommer från mark som avses i 7 § 1–3 eller 5–7 punkten, 8 § 1 mom. 1 punkten eller 9 §.

Verksamhetsutövaren ska inför den granskning som avses i 20 § utfärda en försäkran, understödd av interna processer på företagsnivå, om att skogsbiomassan inte tagits från sådan mark som avses i 1 mom. 6 punkten.

Om det inte från en i 1 mom. avsedd stat finns bevis för att kriterierna enligt 1 och 2 mom. är uppfyllda, kan skogsbiomassans hållbarhet visas på ursprungsområdesnivå. Det ska då visas att

1) det inom ursprungsområdet finns förvaltningssystem genom vilka det säkerställs att kriterierna enligt 1 mom. 1–5 punkten är uppfyllda i ursprungsområdet,

2) skogsbiomassan inte kommer från mark som avses i 7 § 1–3 eller 5–7 punkten, 8 § 1 mom. 1 punkten eller 9 §.

10 a §

Krav som gäller markanvändning, ändrad markanvändning och skogsbruk

Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som produceras från skogsbiomassa uppfyller de krav som gäller markanvändning, ändrad markanvändning och skogsbruk, om biomassan har sitt ursprung i en stat eller en regional organisation för ekonomisk integration som

3) inom skördeområdet tillämpar nationell lagstiftning för att bevara och stärka kollager och kolsänkor och tillhandahåller bevis för att rapporterade utsläpp från sektorn för markanvändning inte överstiger upptaget.

12 §

*Krav som gäller verksamhetsutövers
hållbarhetssystem*

*Krav som gäller verksamhetsutövers
hållbarhetssystem*

Utifrån verksamhetsutövers
hållbarhetssystem

1) beräknas den minskning av växthusgasutsläpp som användning av partiet med *biodrivmedel, flytande biobränsle eller biomassabränsle* medför och visas att partiet uppfyller hållbarhetskriteriet i 6 §, eller beräknas växthusgasutsläppen för råvarupartiet,

2) visas att råvarupartiet till sitt ursprung uppfyller hållbarhetskriterierna i 5 a § 2 mom. samt i 7–10 och 10 a §,

3) visas att de i 6 a § föreskrivna övriga kraven på el som produceras från biomassabränslen är uppfyllda.

(en ny punkt)

I verksamhetsutövers hållbarhetssystem ingår en massbalans. I den bokförs alla uppgifter om sådana partier biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen eller råvaror med avvikande egenskaper som kan påverka tillämpningen av hållbarhetskriterierna (*hållbarhetsegenskaper*) och som tas från eller tillförs blandningen. Vid anläggningar som använder flytande biobränslen eller biomassabränslen övervakas med hjälp av massbalansen dessutom mängderna el, värme och kyla som producerats med partier av flytande biobränsle och biomassabränsle. I massbalansen ska hållbarhetsegenskaperna hos och mängderna av de partier som tas från eller tillförs blandningen motsvara varandra.

Utifrån verksamhetsutövers
hållbarhetssystem

1) beräknas den minskning av växthusgasutsläpp som användning av partiet med *förnybart bränsle* medför och visas att partiet uppfyller hållbarhetskriteriet i 6 §, eller beräknas växthusgasutsläppen för råvarupartiet,

2) visas att råvarupartiet till sitt ursprung uppfyller hållbarhetskriterierna i 5 a § 2 mom. samt i 7–10 och 10 a §,

3) visas att de i 6 a § föreskrivna övriga krav på el som produceras från biomassabränslen är uppfyllda,

4) visas att de i 6 b § föreskrivna övriga krav på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung är uppfyllda.

I verksamhetsutövers hållbarhetssystem ingår en massbalans och i den bokförs alla uppgifter om sådana partier med biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen eller råvaror med avvikande egenskaper som kan påverka tillämpningen av hållbarhetskriterierna (*hållbarhetsegenskaper*) och som tas från eller tillförs blandningen. *Med hjälp av massbalansen övervakas också sådana partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung med avvikande egenskaper som tas från eller tillförs blandningen.* Vid anläggningar som använder flytande biobränslen, biomassabränslen eller *förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung* övervakas med hjälp av massbalansen dessutom mängderna el, värme och kyla som producerats från partier med *förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung*, flytande biobränslen och biomassabränslen. I massbalansen ska hållbarhetsegenskaperna hos och mängderna av de partier som tas från eller tillförs blandningen motsvara varandra.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Hur beslut om godkännande upphör att gälla

Energimyndigheten kan besluta att ett godkännande upphör att gälla, om produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av *biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen* eller råvaror, eller av bränslen som innehåller sådana, kontinuerligt har varit avbruten i minst ett år av orsaker som beror på verksamhetsutövaren, om inte verksamhetsutövarens hållbarhetssystem fortfarande behövs med hänsyn till ett sådant beslut om statsunderstöd som avses i 2 § 2 mom.

21 §

Granskningsrapport

Kontrollören ska sammanställa en daterad och undertecknad rapport (*granskningsrapport*) över granskningar som gjorts enligt 20 §.

Granskningsrapporten ska innehålla specificerade uppgifter om det hållbarhetssystem som är föremål för granskning och granskningens förlopp samt konstaterade avvikelser, utvecklingsbehov och andra omständigheter som framkommit vid granskningen. Granskningsrapporten ska innehålla kontrollörens verifiering av att verksamhetsutövaren tillämpar hållbarhetssystemet i enlighet med beslutet om godkännande och ett utlåtande om de korrigerande åtgärder som krävs.

Närmare bestämmelser om granskningsrapporten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 §

Verksamhetsutövares anmälningsskyldighet

Energimyndigheten kan besluta att ett godkännande upphör att gälla, om produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av *förnybara bränslen* eller råvaror, eller av bränslen som innehåller sådana, kontinuerligt har varit avbruten i minst ett år av orsaker som beror på verksamhetsutövaren, om inte verksamhetsutövarens hållbarhetssystem fortfarande behövs med hänsyn till ett sådant beslut om statsunderstöd som avses i 2 § 2 mom.

21 §

Granskningsrapport

Kontrollören ska sammanställa en daterad och undertecknad rapport (*granskningsrapport*) över granskningar som gjorts enligt 20 §.

Granskningsrapporten ska innehålla specificerade uppgifter om det verksamhetsutövares hållbarhetssystem som är föremål för granskning och granskningens förlopp samt konstaterade avvikelser, utvecklingsbehov och andra omständigheter som framkommit vid granskningen. Granskningsrapporten ska innehålla kontrollörens verifiering av att verksamhetsutövaren tillämpar hållbarhetssystemet i enlighet med beslutet om godkännande och av de uppgifter som verksamhetsutövaren har fört in i kommissionens databas samt ett utlåtande om de korrigerande åtgärder som krävs.

Närmare bestämmelser om granskningsrapporten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 §

Verksamhetsutövares anmälningsskyldighet

Gällande lydelse

En verksamhetsutövare ska utan dröjsmål anmäla följande omständigheter till Energimyndigheten:

4) avbrott som pågår längre än ett år i produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av i hållbarhetssystemet avsedda *biodrivmedel*, *flytande biobränslen*, *biomassabränslen* eller råvaror, eller bränslen som innehåller sådana.

23 §

Hållbarhetsintyg

En verksamhetsutövare vars hållbarhetssystem är godkänt genom ett lagakraftvunnet beslut på det sätt som anges i detta kapitel och som iakttar kraven i detta kapitel och bestämmelserna i beslutet om godkännande, får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti *biodrivmedel*, *flytande biobränsle*, *biomassabränsle* eller råvara som bevis på att partiet uppfyller hållbarhetskriterierna.

Verksamhetsutövaren får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti *biodrivmedel*, *flytande biobränsle*, *biomassabränsle* och råvaror som den producerat, framställt, förvärvat, importerat, frisläppt för konsumtion eller använt efter inlämnandet av en ansökan enligt 13 § eller en ändringsansökan enligt 17 §, om verksamhetsutövaren kan visa att den har tillämpat lämpliga förfaranden för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

24 §

Frivilliga system

En verksamhetsutövare som är certifierad eller godkänd i enlighet med ett frivilligt nationellt eller internationellt system som Europeiska kommissionen har erkänt, får utfärda intyg över eller informera om att partier med *biodrivmedel*, *flytande biobränsle*,

Föreslagen lydelse

En verksamhetsutövare ska utan dröjsmål anmäla följande omständigheter till Energimyndigheten:

4) avbrott som pågår längre än ett år i produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av i verksamhetsutövarens hållbarhetssystem avsedda *förnybara bränslen* eller råvaror, eller av bränslen som innehåller sådana.

23 §

Hållbarhetsintyg

En verksamhetsutövare vars hållbarhetssystem är godkänt genom ett lagakraftvunnet beslut på det sätt som anges i detta kapitel och som iakttar kraven i detta kapitel och bestämmelserna i beslutet om godkännande, får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti med *förnybart bränsle* eller råvara som bevis på att partiet uppfyller hållbarhetskriterierna.

Verksamhetsutövaren får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti med *förnybara bränslen* eller råvaror som den producerat, framställt, förvärvat, importerat, frisläppt för konsumtion eller använt efter inlämnandet av en ansökan enligt 13 § eller en ändringsansökan enligt 17 §, om verksamhetsutövaren kan visa att den har tillämpat lämpliga förfaranden för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

24 §

Frivilliga system

En verksamhetsutövare som är certifierad eller godkänd i enlighet med ett frivilligt nationellt eller internationellt system som Europeiska kommissionen har erkänt, får utfärda intyg över eller informera om att partier med *förnybara bränslen* eller råvaror uppfyller

Gällande lydelse

biomassabränsle eller råvaror uppfyller hållbarhetskriterierna enligt systemet, till den del som kommissionen har ansett att systemet omfattar noggranna uppgifter med tanke på tillämpningen av 6 § eller visar att partiet med biodrivmedel, flytande biobränsle, biomassabränsle eller råvaror uppfyller hållbarhetskriterierna i 5 a § 2 mom., 7–10 och 10 a § och till övriga delar enligt vad som föreskrivs i detta kapitel.

25 §

Bevarande av uppgifter för tillsynen

Ett hållbarhetsintyg godkänns som bevis på att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, om verksamhetsutövaren bevarar

1) det material om partier med *biodrivmedel, flytande biobränsle, biomassabränsle* och råvaror som hänför sig till verksamhetsutövarens hållbarhetssystem samt de uppgifter som gäller utfärdade hållbarhetsintyg till dess att fem år förflutit från det att *partiet med biodrivmedel, flytande biobränsle eller biomassabränsle* användes eller frisläpptes för konsumtion eller från det att råvarupartiet överläts, samt

28 §

Kontrollörens uppgifter

Kontrollören lämnar utlåtanden enligt 13 och 17 §, genomför granskningar enligt 20 § och sammanställer en granskningsrapport över varje granskning i enlighet med 21 §.

(en ny paragraf)

Föreslagen lydelse

hållbarhetskriterierna enligt systemet, till den del som kommissionen har ansett att systemet

1) omfattar noggranna uppgifter med tanke på tillämpningen av 6 §,

2) visar att partiet med biodrivmedel, flytande biobränsle, biomassabränsle eller råvaror uppfyller hållbarhetskriterierna i 5 a § 2 mom., 7–10 och 10 a §,

3) visar att partiet med förnybart bränsle av icke-biologiskt ursprung uppfyller hållbarhetskriteriet i 6 b §, eller

4) visar att de uppgifter som förts in i kommissionens databas är korrekta och fullständiga.

25 §

Bevarande av uppgifter för tillsynen

Ett hållbarhetsintyg godkänns som bevis på att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, om verksamhetsutövaren bevarar

1) det material om partier med *förnybara bränslen* och råvaror som hänför sig till verksamhetsutövarens hållbarhetssystem samt de uppgifter som gäller utfärdade hållbarhetsintyg till dess att fem år förflutit från det att *partiet med förnybart bränsle* användes eller frisläpptes för konsumtion eller från det att råvarupartiet överläts, samt

28 §

Kontrollörens uppgifter

Kontrollören lämnar utlåtanden enligt 13 och 17 §, genomför granskningar enligt 20 och 37 a § och sammanställer en granskningsrapport över varje granskning i enlighet med 21 §.

28 a §

Kontrollörens skyldighet att bevara material som gäller kontroll

Gällande lydelse

31 §

Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna

Verksamhetsutövaren ska sammanställa en rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna i fråga om de partier med *biodrivmedel, flytande biobränsle och biomassabränsle* som verksamhetsutövaren har producerat, framställt, frisläppt för konsumtion eller använt i Finland under ett kalenderår (*rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna*) och lämna rapporten till Energimyndigheten före utgången av mars månad året efter det aktuella kalenderåret.

Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska innehålla information om råvarorna i de partier med *biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen* som avses i 1 mom., uppgift om mängderna *biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen* i dessa partier och uppgift om hur det har visats att hållbarhetskriterierna för partierna är uppfyllda. Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska dessutom innehålla uppgift om mängderna el, värme och kyla som producerats från *flytande biobränslen och biomassabränslen*. En kopia av granskningsrapporten eller motsvarande uppgifter om granskningen ska fogas till rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

34 §

Energimyndighetens inspektionsrätt

Energimyndigheten har rätt att få tillträde till lokaler och områden som verksamhetsutövaren besitter eller där *biodrivmedel, flytande*

Föreslagen lydelse

31 §

Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna

Kontrollören ska bevara det material som hänför sig till granskningen av en verksamhetsutövars hållbarhetssystem i tio år från det att utlåtandet eller granskningsrapporten lämnades.

Verksamhetsutövaren ska sammanställa en rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna i fråga om de partier med *förnybara bränslen* som verksamhetsutövaren har producerat, framställt, frisläppt för konsumtion eller använt i Finland under ett kalenderår (*rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna*) och lämna rapporten till Energimyndigheten före utgången av mars månad året efter det aktuella kalenderåret.

Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska innehålla information om råvarorna i de partier med *biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen* som avses i 1 mom., om mängderna *biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung* i partierna och om hur det har visats att hållbarhetskriterierna för partierna är uppfyllda. Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska dessutom innehålla information om mängderna el, värme och kyla som producerats från *flytande biobränslen, biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung*. En kopia av granskningsrapporten eller motsvarande uppgifter om granskningen ska fogas till rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

34 §

Energimyndighetens inspektionsrätt

Energimyndigheten har rätt att få tillträde till lokaler och områden som verksamhetsutövaren besitter eller där *förnybara bränslen* eller

Gällande lydelse

biobränslen, biomassabränslen eller råvaror produceras, framställs eller används, om detta behövs för tillsynen enligt denna lag, samt att göra inspektioner där och vidta andra åtgärder som föranleds av tillsynen. Vid inspektionen ska bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen iakttas. Även företrädare för andra myndigheter får vara närvarande vid inspektionen.

Vid en inspektion har Energimyndigheten rätt att omhänderta handlingar som gäller verksamhetsutövarens hållbarhetssystem eller kopior av dem, material som gäller *biodrivmedlen, de flytande biobränslenas och biomassabränslenas* samt råvarornas uppfyllande av hållbarhetskriterierna eller kopior av materialet samt annat material som ska inspekteras, om det är nödvändigt för att målen för inspektionen ska nås. Materialet ska återlämnas så snart det inte längre behövs för inspektionen.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

(en ny paragraf)

Föreslagen lydelse

råvaror produceras, framställs eller används, om detta behövs för tillsynen enligt denna lag, samt att göra inspektioner där och vidta andra åtgärder som föranleds av tillsynen. Vid inspektionen ska bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen iakttas. Även företrädare för andra myndigheter får vara närvarande vid inspektionen.

Vid en inspektion har Energimyndigheten rätt att omhänderta handlingar som gäller verksamhetsutövarens hållbarhetssystem eller kopior av dem, material som gäller *förnybara bränslenas och råvarornas* uppfyllande av hållbarhetskriterierna eller kopior av materialet samt annat material som ska inspekteras, om det är nödvändigt för att målen för inspektionen ska nås. Materialet ska återlämnas utan dröjsmål så snart det inte längre behövs för inspektionen.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

37 a §

Införande av uppgifter i databasen

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål i den databas som inrättats av kommissionen för att spåra biodrivmedel, flytande biobränslen, gasformiga biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung föra in uppgifter om

- 1) transaktioner som gäller bränslen,*
- 2) hållbarhetsegenskaperna hos bränslena,*
- 3) tillhandahållet produktionsstöd och typen av stödsystem.*

En anläggning som använder gasformiga biomassabränslen och som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 2 megawatt har inte den i 1 mom. avsedda skyldigheten att föra in uppgifter i databasen.

I syfte att föra in uppgifter i databasen ska det sammanlänkade gassystemet anses utgöra

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ett enda massbalanssystem. Uppgifter om inmatning och uttag av förnybara gasformiga bränslen ska tillhandahållas i databasen.

I samband med den granskning som avses i 20 § ska det verifieras att de uppgifter som verksamhetsutövaren för in i databasen är korrekta och fullständiga.

Energimyndigheten får meddela närmare föreskrifter om tidsfristerna för ibruktage av databasen och om de rapporteringskrav som gäller verksamhetsutövaren.

Denna lag träder i kraft den 20 . Trots vad som föreskrivs i 23 § 1 och 2 mom. får en verksamhetsutövare redan före inlämnandet av en ansökan om godkännande enligt 13 § i den lag som ändras genom denna lag eller en ändringsansökan enligt 17 § i den lag som ändras genom denna lag påvisa hållbarheten hos de partier med biomassabränslen eller flytande biobränslen som producerats, framställts eller använts efter den 21 maj 2025 och hos de råvarupartier som använts för dem, om verksamhetsutövaren lämnar in ansökan till Energimyndigheten senast den 31 december 2025 och kan visa att den har tillämpat lämpliga förfaranden för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

Trots vad som föreskrivs i 23 § 1 och 2 mom. får en verksamhetsutövare redan före inlämnandet av en ansökan om godkännande enligt 13 § i den lag som ändras genom denna lag påvisa hållbarheten hos de partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som producerats, framställts eller använts efter den 1 januari 2025, om verksamhetsutövaren lämnar in ansökan om godkännande till Energimyndigheten senast den 31 december 2025 och kan visa att den besitter de i artikel 8 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung avsedda uppgifterna för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

De verksamhetsutövare som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag ska första gången lämna rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna till Energimyndigheten för partier med biomassabränslen och flytande biobränslen som använts för produktion av el, värme och kyla under 2025, för partier med biomassabränslen som använts för produktion av gasformiga biomassabränslen under 2025 eller för partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som frisläppts för konsumtion eller använts under 2025.

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om biodrivmedel, flytande bibränslen och biomassabränslen

I enlighet med statsrådets beslut
ändras i statsrådets förordning om biodrivmedel, flytande bibränslen och biomassabränslen (6/2021) förordningens rubrik, 4 § 4, 5, 8 och 9 punkten, 5 § 3 punkten, 6 §, sådan den lyder i förordning 1280/2023, 7 § 1 punkten och 8 §, samt
fogas till 3 § ett nytt 3 mom. och till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i förordning 1280/2023, en ny 10 punkt som följer:

Statsrådets förordning

om biodrivmedel, flytande bibränslen, biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung

3 §

Beräkning av minskningen av växthusgasutsläpp

På beräkningen av växthusgaspåverkan av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung tillämpas bestämmelserna i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och genom specificering av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen.

4 §

Hållbarhetsintygets innehåll

Ett hållbarhetsintyg som utfärdas av en verksamhetsutövare ska innehålla åtminstone följande uppgifter:

4) identifieringsuppgifter för partiet med förnybart bränsle eller råvara,
5) namnet på och mängden av förnybart bränsle eller, om endast råvaran omfattas av intyget, råvarans namn och mängd,

8) minskningen av växthusgasutsläppen från ett parti med förnybart bränsle, eller växthusgasutsläppen från en råvara, om minskning av växthusgasutsläpp eller beräkning av växthusgasutsläpp tillämpas på partiet med bränsle eller på råvaran i fråga,

9) uppgifter om grunderna för beräkningen av minskningen av växthusgasutsläpp eller för beräkningen av växthusgasutsläpp, om minskning av växthusgasutsläpp eller beräkning av växthusgasutsläpp tillämpas på partiet med bränsle eller på råvaran i fråga,

10) uppgifter om att hållbarhetskriterierna för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung är uppfyllda.

5 §

Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna

Verksamhetsutövaren ska i rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ange

3) minskningen av växthusgasutsläppen från ett parti med förnybart bränsle, om minskning av växthusgasutsläpp tillämpas på partiet med bränsle eller på råvaran,

6 §

Massbalans

Fastställandet av den el, värme eller kyla som producerats med flytande biobränslen, biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och som används i massbalansen ska grunda sig på de energiinnehåll som beräknats utifrån bränslets värmevärden och på de mängder producerade energislutprodukter som fåtts genom tillförlitliga mätningar.

Om ett råvaruparti bearbetas ska informationen om dess hållbarhetsegenskaper och egenskaper som gäller minskade utsläpp av växthusgaser anpassas och tilldelas produkterna enligt följande:

1) om bearbetningen av ett råvaruparti ger upphov till endast en produkt som är avsedd för framställning av biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen eller förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, ska partiets storlek och de till partiet hörande kvantiteterna av hållbarhetsegenskaper och egenskaper som gäller minskade utsläpp av växthusgaser anpassas genom tillämpning av en omräkningsfaktor, som utgör förhållandet mellan massan av den produkt som är avsedd för sådan framställning och massan av den råvara som kommer in i processen,

2) om bearbetningen av ett råvaruparti ger upphov till mer än en produkt som är avsedd för framställning av biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen eller förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, ska för varje produkt en separat omräkningsfaktor tillämpas och en separat massbalans användas.

7 §

Anmälningsskyldighet

Varaktiga förändringar som verksamhetsutövaren utan dröjsmål ska anmäla till Energimyndigheten är

1) införandet av nya råvaror och förnybara bränslen i hållbarhetssystemet,

8 §

Kontrollörens kompetensområde

Kontrollörens obligatoriska kompetensområde omfattar metoderna för hantering av massbalansen och spårbarhetskedjan. Kontrollörens frivilliga behörighetsområden omfattar beräkning av minskningen av växthusgasutsläpp, skogsbiomassa, biomassa från jordbruket,

råvaror bestående av avfall och restprodukter samt förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.

Denna förordning träder i kraft den 20 .